

An Coimisiún um
Rialáil Cumarsáide

Commission for
Communications Regulation

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL

2017 – 2018

An Coimisiún um Rialáil Cumarsáide
TUARASCÁIL BHLIANTÚIL DON TRÉIMHSE
1 Iúil 2017 – 30 Meitheamh 2018

Arna cur faoi bhráid an Aire Cumarsáide, Gníomhú ar son na
hAeráide agus Comhshaoil i gcomhréir le hAlt 32 den Acht um Rialáil
Cumarsáide, 2002.

CLÁR ÁBHAR

Eolas faoi ComReg	4
Coimisinéirí	5
Struchtúr Eagrúcháin	6
Foireann Cheannaireachta	7
Feidhmeanna	8
Athbhreithniú an Choimisinéara	11
Achoimre Chumarsáide	14
Omhaltóirí	18
Rialachán Fánaíochta	26
Seirbhís Freagartha Glaonna Éigeandála	28
Oibleagáid Seirbhísí Uilíocha	30
Rialachán Poist	31
Bainistiú Speictrim Raidió	34
Uimhriú	41
Anailís ar an Margadh	44
Eacnamaíocht, Beartas agus Taighde	48
An Rannán Seirbhísí Corparáideacha	50
Gnóthaí Idirnáisiúnta	54
Ráitis Airgeadais	57

FÍORACHA

Fíor 1:	Creat Straitéiseach ComReg	9
Fíor 2:	Cosáin Rochtana Neamhdhíreacha Caolbhanda	15
Fíor 3:	Síntiúis Mhóibíleacha	15
Fíor 4:	Sciar den Mhargadh – Líon na Síntiús (leathanbhanda móibíleach agus M2M san áireamh)	16
Fíor 5:	Próifíl na Síntiús Leathanbhanda Gníomhach de réir Chineáil	16
Fíor 6:	Síntiúis Leathanbhanda agus Fás	17
Fíor 7:	Comparáid dul i bhfód leathanbhanda tithe na hEorpa, 2017	17
Fíor 8:	Tithe Teilifíse de réir Mhodh Glactha	17
Fíor 9:	Praghasinnéacs Tomhaltóirí na Príomhoifige Staidrimh	17
Fíor 10:	Turas Tomhaltóra	18
Fíor 11:	Foireann Rannpháirtíochta Tomhaltóirí ComReg ag freastal ar imeachtaí ar fud na hÉireann	20
Fíor 12:	www.testandtrial.ie	37
Fíor 13:	Príomhfachtóirí a mbíonn tionchar acu ar eispéireas an úsáideora móibíligh	38
Fíor 14:	Coimisinéirí ComReg ag Comhdháil ComReg 2017	48

EOLAS FAOI COMREG

Is é ComReg an comhlacht reachtúil atá freagrach as cumarsáid leictreonach (teileachumarsáid, cumarsáid raidió agus líonraí craolacháin), seirbhísí poist agus seirbhísí ardráta a rialáil. Is é ComReg an t-údarás rialála náisiúnta do na hearnálacha seo, de réir dhlí an AE agus dhlí na hÉireann. Ina theannta sin, déanaimid bainistiú ar an speictream minicíochta raidió agus ar an acmhainn uimhrithe náisiúnta, i measc freagrachtaí eile.

COIMISINÉIRÍ

amhail 30 Meitheamh 2018

Gerry Fahy
Cathaoirleach

Chuaigh ar scór mí Lúnasa 2018

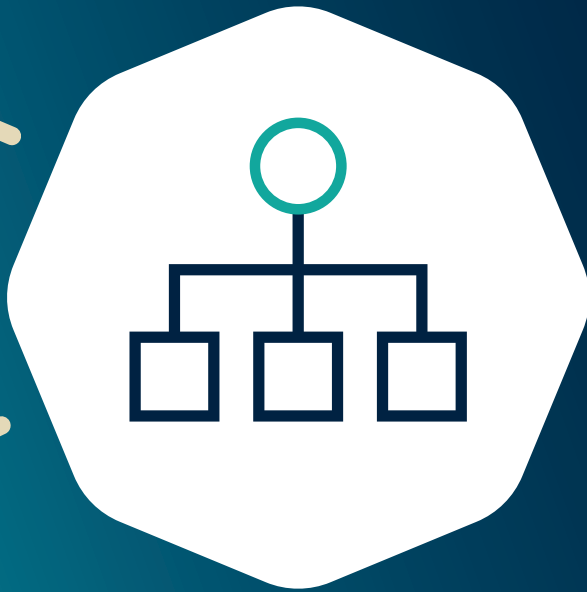
Jeremy Godfrey
Coimisinéir

Kevin O'Brien
Coimisinéir

D'éirigh as mí Lúnasa 2018

STRUCHTÚR EAGRÚCHÁIN

Bunaíodh an Coimisiún um Rialáil Cumarsáide (ComReg) ar an 1 Nollaig 2002 leis an Acht um Rialáil Cumarsáide 2002 agus tá sé faoi cheannas ag Coimisiún ina bhfuil suas le triúr Coimisinéirí. Ag deireadh na tréimhse tuairiscithe seo bhí triúr Coimisinéirí ag an gCoimisiún: Gerry Fahy (Cathaoirleach), Jeremy Godfrey, agus Kevin O'Brien.

Tá an Coimisiún, leis an bhFoireann Ceannaireachta, freagrach as bainistíocht straitéiseach agus oibríochtúil na heagraíochta. Braitheann ComReg ar iarrachtaí ár bhfoirne go léir (lena n-áirítear dlíodóirí, eacnamaíthe, innealtóirí, cuntasóirí, anailísithe gnó agus speisialtóirí riaracháin) chun seachadadh ar ár misean agus ár gcuspóirí rialála a chomhlíonadh.

Tá ceithre Rannóg in ComReg, a fhaigheann tacaíocht ó Ard-Abhcóide agus Comhairleoir Sinsearach - Eacnamaíocht, Beartas agus Taighde. Tá an struchtúr bunaithe ar fhoirne trasfheidhmeacha a oibríonn i dtimpeallacht ildisciplíneach.

FOIREANN CHEANNAIREACHTA

John Evans

Comhairleoir Sinsearach
Eacnamaíocht, Beartas agus
Taighde

Caroline Dee-Brown

Ard-Abhcóide

Joe Heavey

Stiúrthóir
Rannóg na Seirbhísí
Corparáide

Donal Leavy

Stiúrthóir
Rannóg Mórdhíola

Barbara Delaney

Stiúrthóir
Rannóg Miondíola agus
Seirbhísí do Thomhaltóirí

George Merrigan

Stiúrthóir
Rannóg an Chreata Mhargaidh

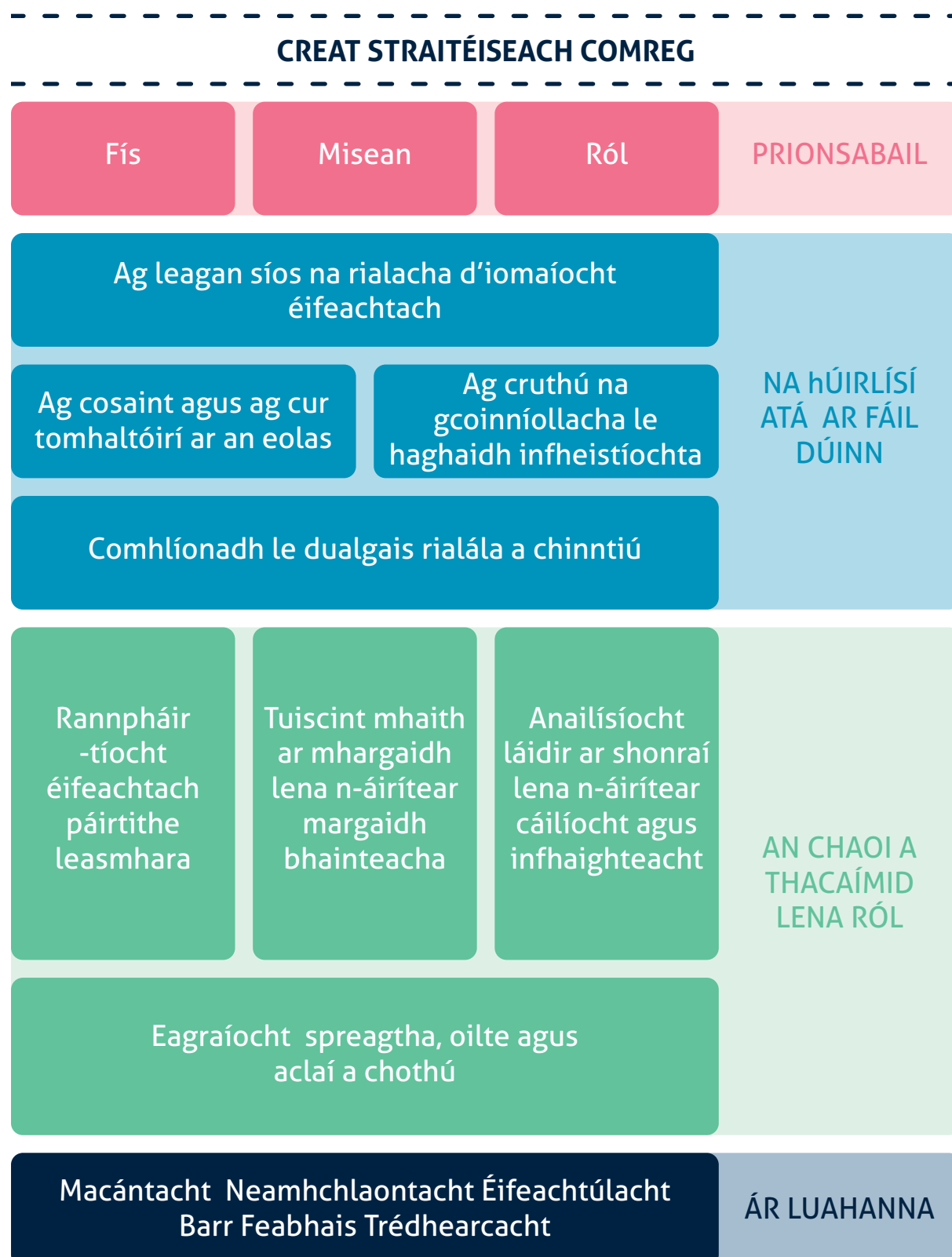
FEIDHMEANNA

Tá ComReg freagrach as iomaíocht a chur chun cinn, tomhaltóirí a chosaint agus a spreagadh. Déileálaimid le ceisteanna casta dlí, eacnamaíochta, cuntasaíochta, rialála agus teicneolaíochta.

Tá ár gcuispóirí leagtha amach i gcomhréir le reachtaíocht phríomhúil agus reachtaíocht thánaisteach, agus leantar leis an éabhlóid den chreat reachtaíochta seo ó cuireadh an tAcht Cumarsáide (Rialáil) 2007 i bhfeidhm. In 2007, cuireadh le freagrachtaí agus cumhachtaí ComReg, chomh maith le bearta forfheidhmithe a bhí ar fáil, leis an tAcht um Rialáil Cumarsáide (Leasú) 2007. Go sonrach, tugadh cumhachtaí an Achta Iomaíochta do ComReg maidir le cumarsáid agus seirbhísí leictreonacha. Leis an Acht um Rialáil Cumarsáide (Seirbhísí Ardráta & Bonneagar Cumarsáide Leictreonaí) 2010, aistríodh chuig ComReg an fhreagracht as seirbhísí ardráta a rialáil agus chuir ComReg tús le rialáil an réimse seo i mí Iúil 2010. Leagtar amach san Acht Poist 2011 freagrachtaí rialála ComReg maidir le cúrsaí poist.

Fíor 1: Creat Straitéiseach ComReg¹

¹ Doiciméad ComReg 17/31 "Electronic Communications Strategy Statement 2017 – 2019" www.comreg.ie/publications

Faoi na hAchtanna um Rialáil Cumarsáide 2002 go 2017, tá raon feidhmeanna agus cuspóirí ag ComReg maidir le líonraí cumarsáide leictreonaí, seirbhísí cumarsáide leictreonaí agus poist a sholáthar.

Áirítear leo siúd:

- Comhlíonadh ag oibreoirí le hoibleagáidí a áirithiú
- Iomaíocht a chur chun cinn
- Cur le forbairt an mhargaidh inmheánaigh
- Leasanna úsáideoirí laistigh den Chomhphobal Eorpach a chur chun cinn
- A chinntiú go mbainistítear go héifeachtach agus go mbaintear úsáid éifeachtach as an speictream minicíochta raidió agus as an scéim uimhrithe náisiúnta
- Forbairt na hearnála poist a chur chun cinn agus, go háirithe, infhaighteacht de sheirbhís uilíoch a chur chun cinn
- Leasanna úsáideoirí deiridh na seirbhísí ardráta a chosaint

Clúdaíonn an Tuarascáil Bhliantúil seo ár bpríomhghníomhaíochtaí ón 1 Iúil 2017 go dtí an 30 Meitheamh 2018.

ATHBHREITHNIÚ AN CHOIMISINÉARA

Le linn na tréimhse seo, leanadh le hearnáil chumarsáide leictreonaí na hÉireann a bheith ag forbairt agus ag athrú mar fhreagra ar riachtanais athraitheacha tomhaltóirí agus gnólachtaí. Faoi dheireadh mhí an Mheithimh 2018, bhí milliún áitreabh ar fud na tíre ag baint leasa as Rochtain don Chéad Ghlúin Eile nó as Leathanbhanda ardluais.

Leanadh le méadú ar mheánluasanna leathanbhanda fosaithe. Ó mhí an Mheithimh 2017, tá dlíthe nua "roam like at home" ar fud an AE tar éis a theacht sa dlí, rud a cheadaíonn do thomhaltóirí fóin phóca a úsáid thar lear ag na praghsanna atá i bhfeidhm sa bhaile. Tháinig méadú 27% ar an trácht iomlán fánaíochta sa bhliain mar thoradh ar na rialacháin fánaíochta nua.

Creideann ComReg go bhfuil nascacht fheabhsaithe mar chuid riachtanach de shaol laethúil na saoránach. Is príomhthiománaí é maidir le cuimsiú sóisialta agus rath eacnamaíoch. Mar rialtóir eacnamaíoch, is í an fheidhm atá againn a áirithiú go bhfeidhmíonn margaí cumarsáide ar mhaithe le tomhaltóirí agus leis an tsochaí. Trí rialáil chuí, éascaíonn ComReg forbairt ar an earnáil cumarsáide leictreonaí iomaíoch, rud a mheallann infheistíocht, a chothaíonn nuálaíocht agus a chuireann ar chumas tomhaltóirí seirbhísí cumarsáide a úsáid.

I rith na bliana seo, ghlac ComReg roinnt tionscnamh tábhachtach mar bhall de Thascfhórsa Móibíleach agus Leathanbhanda an Rialtais chun taithí úsáideoirí móibíleacha a fheabhsú. Áiríodh orthu sin, faisnéis a sholáthar maidir le híogaireacht na bhfón póca mar gheall ar fheidhmíocht aeróige agus clúdach líonra.

Ligfidh sé seo do thomhaltóirí roghanna eolasacha a dhéanamh maidir leis an leibhéal comhartha ar féidir leo a bheith ag súil leis ó fhóin póca éagsúla.

Rinne ComReg tástáil ar ábhar tógála ar chomharthaí fón póca. Cheadaigh ComReg freisin úsáid a bhaint as athsheoltóirí fón póca mar réiteach chun fáiltiú fón póca laistigh a fheabhsú.

Leathanbhanda

Faoi dheireadh mhí an Mheithimh 2018 bhí thart ar 85.9% de na síntiúis leathanbhanda fosaithe go léir cothrom le nó níos mó ná 10Mbps, ar méadú é ó 82.2% in 2017 agus de na síntiúis leathanbhanda fosaithe go léir, bhí 74.6% cothrom le nó níos mó ná 30Mbps, ar mhéadú é suas ó 68.7% ar an mbliain roimhe sin bliain.

Le linn na bliana, measadh go raibh dul i bhfód leathanbhanda teaghlaigh ag 87% i gcomparáid le meán an AE de 85%. Faoi dheireadh mhí an Mheithimh 2018, bhí 1,703,040 síntiús leathanbhanda in Éirinn. B'ionann VDSL agus 600,668 síntiús, agus 371,398 síntiús cábla, 325,683 síntiús DSL, leathanbhanda Chábla Snáthoptaice go hÁitreabh (FTTP), agus 60,754 síntiús, Rochtain Fosaithe Gan Sreang (FWA) 49,832 agus Satailít 4,761. Ba é líon na síntiús leathanbhanda móibíleacha ná 289,944 ag deireadh na bliana.

Forbairtí sa Mhargadh Móibíleach

Ag deireadh mhí an Mheithimh 2018 bhí níos mó ná 6.1 milliún síntiús le haghaidh seirbhísí cumarsáide móibíleacha in Éirinn, ag teacht le ráta dul i bhfód 126%. Le linn na bliana ar fad méadaíodh líon na síntiús Meaisín-le-Meaisín (M2M) le 25% ag ardú ó 746,803 go 930,806 síntiús.

Leanadh leis an meath ar chur teachtaireachtaí téacs agus tháinig laghdú 10% air sin i rith na bliana.

Tharla sé seo go páirteach mar gheall ar an úsáid mhéadaithe ag tomhaltóirí de sheirbhísí cur teachtaireachtaí meandracha. D'fhan meánmhéid na nglanna míosúla in aghaidh gach síntiúsóir móibíleach in Éirinn seasmhach i mí an Mheithimh 2018 ag 214 nóiméad in aghaidh na míosa, agus ba é 5.8GB an meántrácht míosúil in aghaidh an tsíntiúsóra móibíligh a bhí ag úsáid seirbhísí gutha agus sonraí i Meitheamh 2018, i gcomparáid le 4.1GB i Meitheamh 2017.

I rith na bliana, lean go leor tomhaltóirí le leas a bhaint as rogha sa mhargadh trí aistriú chuig líonraí malartacha, mar go ndearnadh 400,138 uimhir fhón póca a aistriú idir oibreoirí sa dá mhí dhéag go dtí mí an Mheithimh 2018, arb ionann é, ar an meán, agus 33,345 uimhir fhón póca a bhí aistrithe gach mí.

Iomaíocht

Tá sainordú ag ComReg iomaíocht a chur chun cinn agus an leas is fearr is féidir a bhaint as rogha, praghas agus cáilíocht do thomhaltóirí. Tá sé de dhualgas orainn a chinntiú freisin nach bhfuil aon saobhadh ná srian ar iomaíocht in earnáil na cumarsáide leictreonaí. I rith na bliana, lean ComReg lena anailís ar roinnt margaí mórdhíola lena n-áirítear an margadh um Rochtain Ardchaighdeán, Rochtain Áitiúil Mórdhíola & Rochtain Lárnach Mórdhíola agus an margadh um Fhoirceannadh Gutha Fosaithe agus Móibíleach.

Speictream

Le linn na bliana lean ComReg le speictream raidió a scaoileadh ar an margadh. Bhí gradam ag ComReg don bhanda speictrim 26 GHz i rith na bliana. Tacaíonn an speictream seo le naisc ríthábhachtacha raidió Pointe-go-Pointe atá ina mbonneagair cnáimhe droma do líonraí cumarsáide móibíleacha na hÉireann.

Tomhaltóirí

Tá sé ríthábhachtach do ComReg go gcloíonn soláthraithe seirbhíse le cearta gach tomhaltóra. Mura ndéanann siad amhlaidh, glacfaidh ComReg gníomh nuair is gá. Ba cheart go mbeadh rochtain ag gach tomhaltóir ar fhaisnéis shoiléir leordhóthanach a chuireann ar a gcumas roghanna eolasacha a dhéanamh. Is príomhspríoc straitéiseach é seo do ComReg. Tá sásamh gearán na dtomhaltóirí ríthábhachtach do ComReg. I rith na bliana fuair ComReg thart ar 25,500 teagmháil ó thomhaltóirí. Tá sé ríthábhachtach go mbíonn rochtain ag tomhaltóirí ar phróiseas réitigh nuair a bhíonn fadhb acu le soláthraí seirbhíse. Thug ComReg Cód Cleachtais nua isteach maidir le Láimhseáil Gearán i rith na bliana, rud a chuireann feabhas ar chearta tomhaltóirí.

Nuair is gá, bainfidh ComReg úsáid as na rialacháin atá ar fáil agus a chumhachtaí dlíthiúla chun imscrúduithe a dhéanamh agus cásanna dlí a thionscnamh trí na Cúirteanna. Tá go leor aisíocaíochtaí tomhaltóirí faighte ag ComReg.

Idirnáisiúnta

Is ball gníomhach é ComReg de Chomhlacht na Rialtóirí Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC). I mí na Nollag 2017, cheap Bord Rialtóirí BEREC mé sa ról de Leas-Chathaoirleach BEREC 2018. Ghlac ComReg páirt i ngach ceann de na naoi Sainghrúpa Oibre éagsúla ar bhunaigh BEREC iad.

Tá rannpháirtíocht ComReg i gCláir Oibre BEREC ina riachtanas de chuid Chomhchreat Rialála Eorpaigh do Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí agus ciallaíonn sé freisin gur féidir le ComReg an bealach ina rialaítear na hearnálacha cumarsáide leictreonaí agus digiteacha a mhúnlú anois agus amach anseo.

Jeremy Godfrey
Coimisinéir

ACHOIMRE CHUMARSÁIDE

Líon na nOibritheoirí

Faoi bpróiseas údaraithe, cuireann oibreoirí in iúl do ComReg go bhfuil sé ar intinn acu líonraí nó seirbhísí a sholáthar do thríú páirtithe. Faoi Mheitheamh 2018, cláraíodh 666 fógra den sórt sin agus bhain 655 díobh sin le craolachán fosaithe/gan sreang agus bhain 11 díobh le cúrsaí móibíleacha.

Scair an Mhargaidh Línte Fosaithe

Bunaithe ar shonraí ó oibreoirí a cuireadh isteach trí cheistneoir na Tuarascála Ráithiúla, b'ionann Oibreoirí Údaraithe Eile (OAOnna) agus 53% den mhargadh iomlán líne fosaithe i dtaca le hioncam foriomlán (miondíol agus mórdhíol) faoi Mheitheamh 2018, méid a ardaíodh ó 51.5% i Meitheamh 2017. Bhí Eircom Teo (ag trádáil mar eir) taobh thiar den chuid eile den mhargadh.

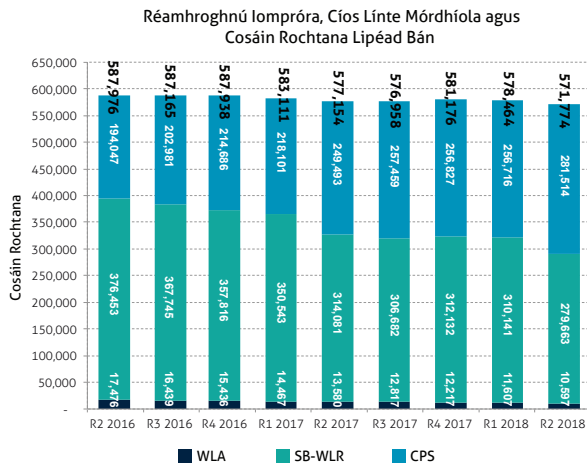
CPSanna fosaithe, WLR agus WLA

D'fhéadfaí rochtain indíreach ar líonraí líne fosaithe le haghaidh seirbhísí glaonna a sholáthar trí Réamhroghnú Iompróra (CPS), agus na seirbhísí glaonna á soláthar ag oibreoir a úsáideann an líonra an oibreora reatha, agus íocann an custaiméir cíós líne leis an sealbhóir.

Trí Chíos Líne Mórdhíola (WLR) is féidir le hoibreoir bille singil a sholáthar don tomhaltóir i dtaca lena gcíós líne fosaithe agus a n-úsáid ghlaonna fosaithe araon.

Is seirbhís ghutha gan lasc í Rochtain an Lipéid Bháin/Rochtain Ghutha (WLA- (Voice)) a ligeann d'oibreoir seirbhísí glaonna ó cheann go ceann a cheannach gan aon riachtanas a bhonneagar idirnasctha féin a bheith aige.

Fíor 2: Cosáin Rochtana Neamhdhíreacha Chaolbhanda

Cosáin rochtana fosaithe teileachumarsáide agus trácht gutha fosaithe

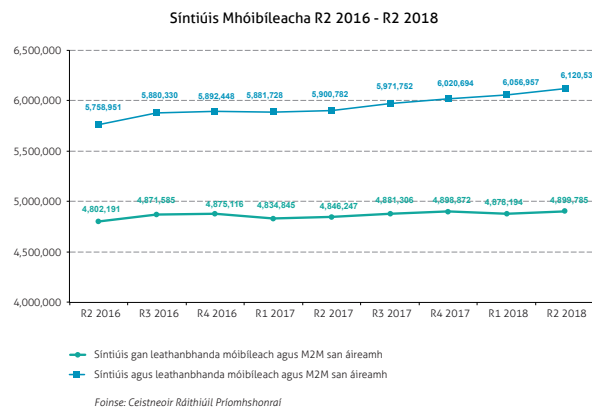
Bhí 1.35 milliún cosán rochtana Lónra Teileafón Lasctha Poiblí (PSTN) agus Lónraí Digiteacha Lasctha Comhtháite (ISDN) i margadh na hÉireann amhail mí an Mheithimh 2018, ar laghdú 5.4% é ó mhí an Mheithimh 2017. Is ionann Rochtain indíreach ag úsáid cuntas WLR nó CPS agus 42.3% de na cosáin rochtana go léir sa mhargadh copair fosaithe. Léiríonn sé seo úsáid OAOanna de bhonneagar mórdhíola eir.

Leanadh le meath sa trácht gutha a thagann as líonraí fosaithe. In R2 2018, thionscain an meán-síntiúsóir cónaithe 92 nóiméad de ghlaonna gutha fosaithe i gcomparáid le 108 nóiméad in R2 2017.

Seirbhísí cumarsáide móibíleacha

Ag deireadh mhí an Mheithimh 2018, bhí os cionn 6.1 milliún síntiús le seirbhísí cumarsáide móibíleacha (lena n-áirítear leathanbhanda móibíleach agus M2M) in Éirinn, arb ionann é agus ráta fódaíthe 126%. In R2 2017, bhí iomlán na síntiús M2M ag 746,803, ag méadú go 930,806 in R2 2018, rud a léiríonn fás bliantúil 24.6%.

Fíor 3: Síntiús Mhóibíleacha

Mar gheall go páirteach ar an úsáid mhéadaithe a rinne tomhaltóirí as seirbhísí cur teachtaireachtaí meandracha, tháinig laghdú 9.7% ar líon na dteachtaireachtaí téacs in R2 2018, i gcomparáid le R2 2017. Sna trí mhí go Meitheamh 2018, chuir meánshíntiúsóir móibíleach na hÉireann 75 teachtaireacht ar an meán in aghaidh na míosa, i gcomparáid le meán de 84 in aghaidh na míosa sa ráithe go dtí Meitheamh 2017.

D'fhan meánmhéideanna guthghlaonna míosúla in aghaidh an tsíntiúsóra móibíligh in Éirinn seasmhach i mí an Mheithimh 2018 ag 214 nóiméad in aghaidh na míosa. Ba é 5.8GB an meántrácht míosúil in aghaidh na síntiúsóra a bhí ag úsáid seirbhísí gutha agus sonraí i Meitheamh 2018, i gcomparáid le 4.1GB i Meitheamh 2017.

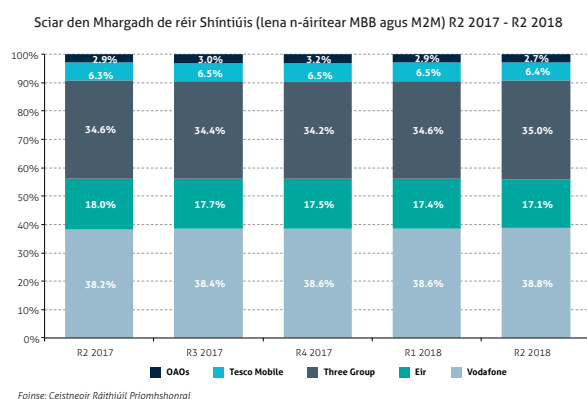
In R2 2018, ba é €14.20 in aghaidh na míosa an Meánioncam Inmheánach in aghaidh an Úsáideora (ARPU) do shíntiúsóirí réamhíoctha fón póca agus ba é €37.44 in aghaidh na míosa ag ARPU móibíleach do shíntiúsóirí fón póca iar-íoctha. B'ionann ARPU Móibíleach do shíntiúsóirí leathanbhanda móibíleacha réamhíoctha agus €15.04 in aghaidh na míosa agus ba é €19.71 in aghaidh na míosa ARPU móibíleach do shíntiúsóirí leathanbhanda iar-íoctha.

Rinneadh 400,138 líon fón póca a aistriú idir oibreoirí sa dá mhí dhéag go dtí Meitheamh 2018, arb ionann é agus 33,345 uimhir fón póca ar an meán a aistríodh gach mí.

Coinníonn Vodafone an chuid is mó de shíntiúis (lena n-áirítear síntiúis leathanbhanda móibíleach agus síntiúis mheaisín go meaisín) agus nuair a chuirtear R2 2017 agus R2 2018 i gcomparáid, mhéadaigh Vodafone sciar an mhargaidh beagán ó 38.2% go 38.8%. Ag deireadh R2 2018, bhí 35% de shíntiúsóirí ag Grúpa Three, ar laghdú é sin ó 34.6% in R2 2017.

Tháinig laghdú 0.9% ar sciar an mhargaidh mhóibíleach de chuid Eircom Ltd (ag trádáil mar eir) ó R2 2017. Mhéadaigh sciar an mhargaidh de chuid Tesco Mobile le 0.1% agus thit scaireanna margaidh oibreoirí eile le 0.2% ó R2 2017.

Fíor 4: Sciar den Mhargadh - Líon na Síntiús (lena n-áirítear leathanbhanda móibíleach agus M2M)

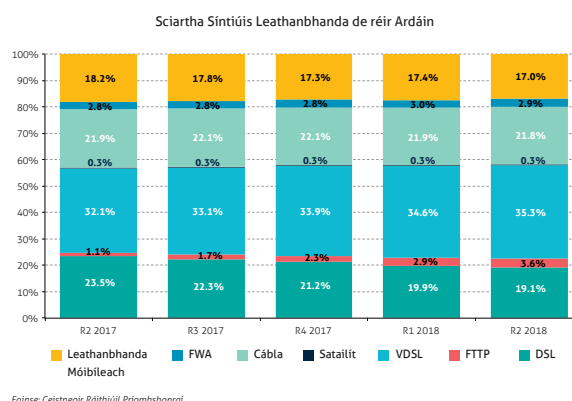
Leathanbhanda

Faoi dheireadh mhí an Mheithimh 2018, bhí 1,703,040 síntiús leathanbhanda ann. B'ionann VDSL agus an chuid is mó de na síntiús sin ag 600,668, agus ina dhiaidh sin bhí 371,398 síntiús cábla, 325,683 síntiús Leathanbhanda DSL, b'ionann leathanbhanda Fiber to the Premises (FTTP) agus 60,754 síntiús, Rochtain Fosaithe Gan Sreang (FWA) ag 49,832 agus Satailít ag 4,761.

Ba é líon na síntiús leathanbhanda móibíleach ná 289,944 ag deireadh mhí an Mheithimh 2018.

In R2 2018, b'ionann síntiús leathanbhanda VDSL agus 35.3%, leathanbhanda cábla 21.8%, DSL 19.1%, FWA 2.9%, FTTP 3.6% agus satailít 0.3% de gach síntiús leathanbhanda. B'ionann leathanbhanda móibíleach agus 17% de na síntiús leathanbhanda go léir. Ó R2 2017, tháinig méadú 11% ar líon na síntiús VDSL, i gcodarsnacht le laghdú i síntiús leathanbhanda DSL, satailíte agus móibíleacha.

Fíor 5: Próifíl na Síntiús Gníomhach Leathanbhanda de réir Cineáil

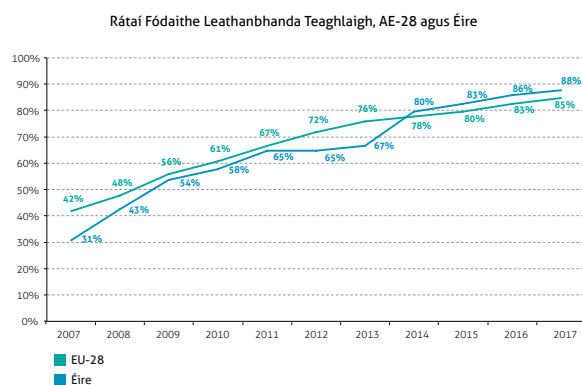
Chomh maith le síntiús leathanbhanda, meastar go bhfuil 1,258 ball te WiFi in Éirinn a sholáthraíonn rochtain leathanbhanda fánaíochta ar fud na tíre, go háirithe d'úsáideoirí ríomhairí glúine agus fóin chliste. Méadaíodh an figiúr seo le 9.6% i gcomparáid le R2 2017 go R2 2018.

Fíor 6: Síntiúis Leathanbhanda agus Fás

Cineál Síntiúis	R2 2018	Fás Ráithiúil R1'17 – R2'18	Fás Bliain ar Bhliain R2'17 – R2'18
Leathanbhanda DSL	325,683	-4.3%	-17.9%
Leathanbhanda VDSL	600,668	+1.5%	+10.8%
Leathanbhanda Cábla	371,398	-0.5%	+0.5%
Leathanbhanda FTTP	60,754	+21.3%	+217.7%
Leathanbhanda Satailíte	4,761	-2.1%	-6.5%
Leathanbhanda FWA	49,832	-1.6%	+7.0%
Iomlán leathanbhanda fosaíthe	1,413,096	+0.2%	+2.5%
Leathanbhanda Móibíleach	289,944	-2.4%	-5.8%
Iomlán Leathanbhanda	1,703,040	-0.3%	+1.0%

Léirítear i bhFíor 7 staid na hÉireann i gcomparáid le meán an AE28 maidir le dul i bhfód Leathanbhanda Teaghlaigh (Fosaíthe agus Móibíleach). Bhí Éire ag (88%) os cionn mheán an AE28 (85%) in 2017.

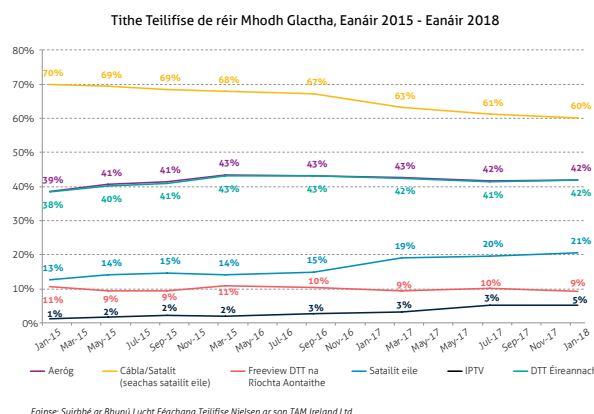
Fíor 7: Comparáid sa dul i bhfód leathanbhanda teaghlaigh san Eoraip, 2017

Craoltóireacht

Faoi Eanáir 2018, i measc na 1.58 milliún teaghlach teilifíse in Éirinn, bhí cábla síntiúis nó nó seirbhís satailíte ag 60% díobh, bhí seirbhís aeróige ag 42% díobh, bhí seirbhís DTT Éireannach ag 42% díobh agus bhí seirbhís satailíte shaorchraolta ag 21% díobh.

Fíor 8: Tithe Teilifíse de réir Mhodu Glactha

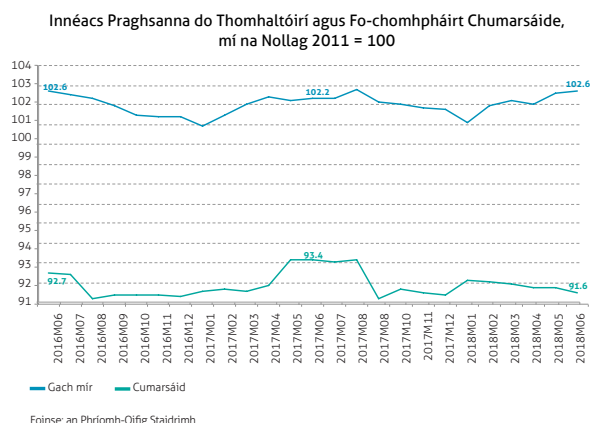
Foinse: Suirbhé ar Bhunú Lucht Féachana Teilifíse Nielsen ar son TAM Ireland Ltd.

Forbairtí praghsanna

Tríd is tríd, léirítear i bhfíor 9 an t-athrú ar an Innéacs Praghsanna do Thomhaltóirí (CPI) agus an fho-chomhpháirt chumarsáide. Déanann an Phríomh-Oifig Staidrimh na cumarsáidí a ualú mar 3.04% den CPI iomlán.

Rí úsáid a bhaint as mí na Nollag 2011 mar bhonn-tréimhse, tháinig laghdú 0.4% ar an CPI iomlán sa bhliain go dtí mí an Mheithimh 2018 agus tháinig méadú 1.8% ar chostais cumarsáide.

Fíor 9: Innéacs Praghsanna do Thomhaltóirí na Príomh-Oifige Staidrimh

Foinse: an Phríomh-Oifig Staidrimh

OMHALTÓIRÍ

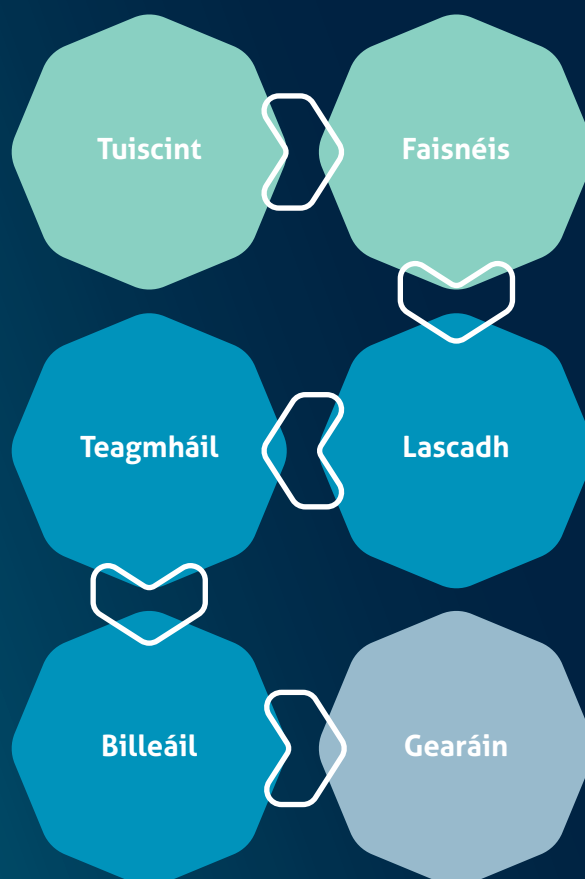

Is é cur chuige straitéiseach foriomlán ComReg do thomhaltóirí na tomhaltóirí a chosaint agus a chur ar an eolas ionas gur féidir leo seirbhísí cumarsáide a roghnú agus a úsáid le muinín.

Le linn na tréimhse, rinne ComReg roinnt gníomhartha chun a spriocanna gaolmhara tomhaltóirí a sheachadadh.

Fíor 10: Turas Tomhaltóirí

TURAS TOMHALTÓIRÍ

Faisnéis – Compare agus Service Checker de chuid ComReg

Oibríonn ComReg leis an tionscal chun áirithiú go bhfuil faisnéis ábhartha agus chruinn ar fáil do thomhaltóirí maidir le tairiscintí margaidh reatha, chun cabhrú leo lena gcinntí ceannaigh. Cuireann ComReg uirlis chomparáide ar fáil, ComReg Compare, ag www.comreg.ie/compare, áit ar féidir le tomhaltóirí tairiscintí margaidh na soláthraithe seirbhíse cumarsáide a chur i gcomparáid de réir gléasanna láimhe, meánchostas míosúil, costas iomlán lena n-áirítear costais láimhe, liúntais agus luas, bunaithe ar an bhfaisnéis úsáide curtha isteach ag tomhaltóirí.

Chun cabhrú le tomhaltóirí a bhfuil ceisteanna acu faoi tháillí PRS a cuireadh i bhfeidhm ar a mbille nó a baineadh as a gcreidmheas fóin, cuireann ComReg áis ar líne ar fáil freisin, Service Checker, ag <http://servicechecker.comreg.ie>, áit ar féidir na sonraí teagmhála agus sonraí eile do gach seirbhís ardráta a sheiceáil. Is féidir le tomhaltóirí ainm na seirbhíse nó uimhir chúig dhigit na seirbhíse ar gearradh táille orthu a chur isteach agus tugtar sonraí dóibh maidir le huimhir líne cabhraí agus ríomhphost na seirbhísí do chustaiméirí.

Faisnéis - Cearta Tomhaltóirí

Féachann ComReg le tomhaltóirí a chumhachtú trí áirithiú go bhfuil faisnéis chuí thrédhearcach ar fáil agus próiseas éifeachtach um láimhseáil gearán á thairiscint freisin. Féachann ComReg le riachtanais athraitheacha na dtomhaltóirí a thuiscint trí theagmháil a dhéanamh le páirtithe leasmhara éagsúla ag baint úsáide as meicníochtaí éagsúla amhail ár bhFoireann um Chúram Tomhaltóirí; ár gclár Rannpháirtíochta Tomhaltóirí (lena n-áirítear láithreach ar líne); Painéal Comhairleach ComReg do Thomhaltóirí; Ceardlann ComReg ar Chumarsáid Leictreonach do Dhaoine faoi Mhíchumas agus trí shuirbhéanna ábhartha a dhéanamh agus trí ionchuir a fháil ó eagraíochtaí tomhaltóirí.

Cuirtear tomhaltóirí ar an eolas trí fhaisnéis thráthúil, ábhartha, shoiléir agus inrochtana.

Aithníonn ComReg an gá atá ann go mbíonn tomhaltóirí ar an eolas go cuí chun roghanna a dhéanamh maidir le cumarsáid leictreonach agus chun cabhrú leo agus iad ag déileáil lena soláthraí seirbhíse, níos mó fós de réir mar a mar a threisítear an iomaíocht. Maidir leis seo, lean ComReg lena chuid do thomhaltóirí a nuashonrú de www.comreg.ie le faisnéis agus nuacht ábhartha maidir le seirbhísí cumarsáide a roghnú agus a úsáid.

Faisnéis - Clár Rannpháirtíochta Tomhaltóirí

Lean ComReg ar aghaidh lena fhreastal rannpháirtíochta tomhaltóirí a leathnú le linn na tréimhse le roinnt feachtas spriocdhírthe chun tomhaltóirí a chur ar an eolas faoina gcearta agus faoin bhfaisnéis a chuireann ComReg ar fáil. I measc na dtionscnamh sin tá nuashonrú a dhéanamh ar shuíomh gréasáin ComReg le faisnéis nua do thomhaltóirí, for-rochtain do dhaoine aosta, láithreach ag seónna trádála agus feachtais sna meáin shóisialta chun tomhaltóirí a chur ar an eolas faoi áiseanna Compare agus Service Checker de chuid ComReg. Ina theannta sin, leanadh le treoracha tomhaltóirí ComReg a dháileadh i rith na bliana agus cuireadh bileoga ar fáil i líonra de lialanna dochtúirí teaghlaigh, ionaid sláinte agus ospidéal ar fud na tíre.

Fíor 11: Foireann Rannpháirtíochta Tomhaltóirí ComReg ag freastal ar imeachtaí ar fud na hÉireann agus treoir tomhaltóirí ComReg ar ghearáin. Ba iad na himeachtaí ar ar freastalaíodh ná an 50 Plus Expo i Halla na Cathrach, Corcaigh, Comhdháil ComReg i gCaisleán Bhaile Átha Cliath agus Seó Trádála & Turasóireachta Scoir Ghníomhaigh na hÉireann san RDS, Baile Átha Cliath.

Cosaint Úsáideoirí Leochaileacha

Le linn na tréimhse, thug ComReg faoi chomhairliúchán (Doiciméad ComReg 17/71) tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar oibleagáidí reatha ar Sholáthraithe Seirbhíse chun a áirithiú go mbíonn bearta ábhartha fós agus chun cothromaíocht a áirithiú i dtaca le rochtain agus rogha d'úsáideoirí deiridh faoi mhíchumas.

Ina theannta sin, reáchtáil ComReg dhá chruinniú dá Cheardlann Míchumais ar Chumarsáid Leictreonach do Dhaoine faoi Mhíchumas. Tiomsaítear comhdhéanamh na ndaoine a bhí i láthair ag gach imeacht Ceardlainne lena chinntiú gur féidir leo siúd atá i láthair (lena n-áirítear soláthraithe seirbhíse agus comhlachtaí a dhéanann ionadaíocht ar dhaoine faoi mhíchumas) taithe agus dea-chleachtas araon a chur ar fáil agus a chinntiú go bhfuil eolas agus freagracht ag an lucht freastail maidir leis an ábhar i bhfócas. In R3 2017, ba é téama Ceardlainne ComReg "The new enhanced Text Relay Service". In R1 2018, ba é príomhábhar na Ceardlainne "The content of Accessibility Statements" agus cuireadh forbhreathnú ar an tSeirbhís Ateangaireachta Cianda i láthair freisin.

Lena Áirithiú go gcaitheann soláthraithe ECS agus Seirbhísí Ardráta (PRS) go cothrom le Tomhaltóirí.

Tuigeann ComReg an tábhacht a bhaineann le sásraí sásúla éifeachtacha a bheith i bhfeidhm mar bhealach amháin chun muinín a spreagadh i dtomhaltóirí. Chuige sin, chuaigh ComReg i gcomhairle maidir le nósanna imeachta foirmiúla um réiteach díospóidí a thabhairt isteach. Tá sé beartaithe cinneadh a eisiúint níos déanaí in 2018.

Teagmhálacha Tomhaltóirí le ComReg

Leanann ComReg le seirbhís ardchaighdeán a sholáthar do thomhaltóirí maidir le gearáin a láimhseáil. I rith na bliana, freagraíodh 85% de na glaonna ar Líne Thomhaltóirí ComReg laistigh de 20 soicind. Is féidir le tomhaltóirí dul i dteagmháil le Líne Thomhaltóirí ComReg trí na bealaí seo a leanas - teileafón, ríomhphost, foirm ghearáin ar líne, litir agus comhrá gréasáin.

Ina theannta sin, tá an rogha ag tomhaltóirí SMS² (téacs) a sheoladh leis na focail "ComReg" nó "AskComReg" go 51500 chun glaoch ar ais nó téacs SMS a fháil ar ais ó dhuine dár ngníomhairí. Tá seirbhís glaoch ar ais ar fáil freisin do na glaoiteoirí sin atá ag fanacht ar an bhfón ar feadh níos mó ná 20 soicind.

Staitisticí Tomhaltóirí a fhoilsiú

Leanann ComReg le staitisticí ráithiúla a fhoilsiú maidir le saincheistanna a ardaíonn tomhaltóirí a chuaigh i dteagmháil lenár Líne Thomhaltóirí. Le linn na tréimhse Iúil 2017 go Meitheamh 2018, bhí thart ar 25,500 saincheist ann a ndearna tomhaltóirí teagmháil linn ina leith. Roinntear na saincheistanna seo idir saincheistanna Seirbhíse Cumarsáide Leictreonaí (ECS), saincheistanna Seirbhíse Ardráta (PRS) agus gach cineál saincheiste eile. Bhain thart ar 14,500 de na saincheistanna iomlána a ardaíodh le saincheistanna cumarsáide leictreonaí, agus bhain thart ar 9,000 breise le saincheistanna seirbhíse ardráta agus níor bhain an chuid eile le ComReg den chuid is mó. I measc na saincheistanna go léir a ardaíodh le ComReg le linn na tréimhse, b'ionann 22% agus gearáin a cuireadh chun cinn thar ceann na dtomhaltóirí chuig na Soláthraithe Seirbhíse ábhartha i ndáil le seirbhísí ECS agus PRS araon.

Bhain formhór na saincheisteanna ECS a ardaíodh i sainchúram ComReg le Billeáil, Muirir faoi Dhíospóid (lena n-áirítear sonraí), Cúrsaí Conarthacha amhail iarratais ar fhoirceannadh conartha agus líon éagsúil fochatagóirí a bhaineann le conarthaí, agus Saincheisteanna Seirbhíse (Caillteanas Seirbhíse agus Clúdach Móibíleach).

Bhain tromlach na saincheisteanna PRS a ardaíodh le cásanna ina ndiúltaíonn tomhaltóirí go raibh siad i dteagmháil leis an PRS nó i gcás ina ndéanann an tomhaltóir díospóid faoin muirear PRS atá i gceist.

D'ardaigh tomhaltóirí gnó 1,464 de na saincheisteanna iomlána agus bhain siad go príomha le billeáil (lena n-áirítear muirir faoi dhíospóid), saincheisteanna seirbhíse (lena n-áirítear caillteanas seirbhíse agus clúdach móibíleach), ábhair chonarthacha, lascadh agus iniomparthacht uimhreacha.

Comhlíonadh agus Forfheidhmiú

Aithníonn ComReg go bhfuil sé tábhachtach a chinntiú go spreagtar cultúr comhlíontachta ionas go seasann a soláthraí seirbhíse le cearta na dtomhaltóirí. Tá comhlíonadh agus forfheidhmiú éifeachtach tábhachtach chun é seo a bhaint amach.

Maidir le cearta tomhaltóirí, déanann ComReg monatóireacht ar chomhlíonadh soláthraithe PRS agus ECS le hoibleagáidí ábhartha lena n-áirítear Cód Cleachtais PRS, na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch³ agus Cinntí ComReg gaolmhara, na Rialacháin Fánaíochta⁴,

na Rialacháin um Théarmaí Conartha Éagóracha⁵ agus na Rialacháin um Fhaisnéis agus Cealú Tomhaltóirí⁶. Tá comhaontú comhoibrithe ag ComReg leis an gCoimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí (CCPC).

Cásanna Comhlíonta agus Torthaí ComReg

I nDeireadh Fómhair 2017, thuairisc ComReg gur íoc Vodafone Ireland Limited (Vodafone) pionós €250,000 le ComReg tar éis imscrúdaithe a fuair amach go raibh an tslí inar shínigh Vodafone custaiméirí Íoc Mar a Úsáidtear (PAYG) lena phacáiste "Fánaíocht Dearg" ina sárú ar Rialachán 14(4) de na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch⁷ agus Cinneadh D13/12 ComReg⁸ maidir le Fógraí um Athrú ar Chonarthaí. Dhearbhaigh Vodafone freisin gur chuir sé breis is €2,500,000 chun sochair do na custaiméirí sin nár bhain leas airgeadais astu nuair a rinneadh iad a roghnú i bhFánaíocht Dearg nuair a bhí siad ag fánaíocht. Gheall Vodafone freisin (i) nach n-úsáidfídh sé a leithéid de rogha uathoibríoch chun athruithe a dhéanamh sa todhchaí agus go gcomhlíonfaidh sé go hiomlán a oibleagáidí rialála faoi na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch agus faoi cheanglais Chinneadh D13/12 ComReg maidir le Fógraí um Athrú Conartha; agus (ii) go bhfuil faisnéis curtha aige ar a láithreán gréasáin agus ina r-phost deimhnithe do gach custaiméir nua PAYG gur rogha réamhshocraithe é Fánaíocht Dearg maidir le Fánaíocht lasmuigh den AE.

3 Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch agus Cearta Úsáideoirí na gComhphobal Eorpach 2011 (Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonáil)

4 I.R. 228/2013 – Rialacháin Cumarsáide (Fánaíocht Teileafón Móibíleach) 2013
RIALACHÁN (AE) Uimh 531/2012 Ó PHARLAIMINT NA HEORPA AGUS ÓN GCOMHAIRLE an 13 Meitheamh 2012 maidir le fánaíocht ar líonraí cumarsáide móibíleacha poiblí san Aontas.
I. R. Uimh 240/2017 Rialacháin Cumarsáide (Fánaíocht Teileafón Móibíleach) 2013 (Leasú) 2017

5 I.R. 27/1995 – Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Téarmaí Míchothroma i gConarthaí Tomhaltóirí) 1995
I.R. 336/2014 – Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Téarmaí Míchothroma i gConarthaí Tomhaltóirí) (Leasú) 2014.

I.R. Uimh. 160/2013 - Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Téarmaí Míchothroma i gConarthaí Tomhaltóirí) (Leasú) 2013.

6 S.I. No. 484/2013 Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Faisnéis Thomhaltóirí, Cealú agus Cearta Eile) 2013
S.I. No. 250/2014 Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Faisnéis Thomhaltóirí, Cealú agus Cearta Eile)(Leasú) 2014

7 European Communities (Electronic Communications Networks and Services) (Universal Service and Users' Rights) Regulations 2011

8 Doiciméad ComReg 12/129 (D13/12): "Contract Change Notifications – New Requirements"
www.comreg.ie/publications

Ar 9 Deireadh Fómhair 2017, chuala Cúirt Dúiche Bhaile Átha Cliath cúig chás a ghlac ComReg i gcoinne Eircom Limited (ag trádáil mar eir) i ndáil le naoi gcinn de mhuirearú mícheart custaiméirí ar sheirbhísí cumarsáide leictreonaí. Ba é toradh an cháis seo i gcoinne eir ná: a) phléadáil eir ciontach i naoi gcúiseamh a tugadh ina choinne; b) Ghearr an Breitheamh John Brennan ciontuithe coiriúla i leith gach ceann de na naoi gcúiseamh agus d'ordaigh sé d'eir €11,000 san iomlán i bhfíneálacha a íoc; c) Luaigh eir go raibh bearta sonracha glactha aici chun saincheistanna den sórt sin a chosc sa todhchaí, lena n-áirítear "Ceanntabhcóideachta Custaiméara" nua a cheapadh, Cód Cleachtais a fhoilsiú a leagann amach próiseas gearán eir agus oiliúint agus uasoiliúint ball foirne ábhartha. Dúirt eir freisin gur chuir sé próiseas nua um ardú gearán agus córas foláirimh i bhfeidhm i mí an Mheithimh 2017 i ndáil le hobair leantach agus glaonna ar ais ar chustaiméirí; d) chuir eir aiféala in iúl maidir lena sáruithe agus gheall sí go ndéanfadh sí íocaíocht i leith costas ComReg.

Ar 1 Nollaig 2017, ciontaíodh Vodafone Ireland Limited (Vodafone) as ocht gcinn de mhuirearú mícheart ar chustaiméirí as seirbhísí cumarsáide leictreonaí os comhair Chúirt Dúiche Bhaile Átha Cliath. Ba é toradh an cháis seo i gcoinne Vodafone ná: a) Phléadáil Vodafone ciontach in ocht gcúiseamh a tugadh ina choinne; b) Chuir an Breitheamh John Brennan ciontuithe coiriúla i bhfeidhm maidir le gach ceann de na hocht muirear agus d'ordaigh sé do Vodafone €11,500 san iomlán i bhfíneálacha a íoc; c) Chuir Vodafone in iúl go ndearna sé athbhreithniú inmheánach fairsing chun saincheistanna den sórt sin a chosc sa todhchaí, agus bhí sé ag déanamh feabhsuithe i ndáil leis an bpróiseas cúraim ghinearálta d'athghlaoiteoirí agus do ghéaraithe custaiméirí. Luaigh Vodafone go raibh athbhreithniú ar an bpróiseas lena chinntiú go gcuirtear i bhfeidhm aon iarratais ó chustaiméirí, lena n-áirítear iarratais ar chealú, i measc na mbeart feabhais breise atá le cur i bhfeidhm i Ráithe 1 de 2018.

Gheall Vodafone freisin cumarsáid feabhsaithe trí ríomhphost do chustaiméirí, tuairisciú breise chun gníomhartha atá fós le déanamh a aithint agus córas nua TF do chustaiméirí a chur i bhfeidhm; d) Chuir Vodafone in iúl go raibh aiféala air faoina sháruithe agus gheall sé go ndéanfadh sé íocaíocht i leith costas ComReg.

Ar 11 Nollaig 2017, ciontaíodh Yourtel Limited (Yourtel) i ndáil le 88 cúiseamh maidir le custaiméirí a mhuirearú go mícheart as seirbhísí cumarsáide leictreonaí, os comhair Chúirt Dúiche Bhaile Átha Cliath. Ba é toradh an cháis seo in aghaidh Yourtel ná: a) Phléadáil Yourtel ciontach i 88 cúiseamh a tugadh ina choinne; b) Ghearr an Breitheamh Flann Brennan ciontuithe coiriúla i leith gach ceann de na 88 muirear agus d'ordaigh sé do Yourtel €66,000 san iomlán i bhfíneálacha a íoc; c) Ba é fianaise ó stiúrthóir na cuideachta Yourtel go ndearna Yourtel aisíocaíochtaí iomlána do na custaiméirí go léir a bhí i gceist sa mhéid réamh-mheasta €124,526. Admhaíodh freisin nár dhéileáil Yourtel go cuí leis na custaiméirí seo.

Ar 19 Nollaig 2017, thuairisc ComReg go ndearna Three Ireland (Hutchison) Limited (Three) íocaíocht de €575,000 le ComReg tar éis imscrúduithe a dhéanamh ar an tslí inar chuir Three athruithe conartha i bhfeidhm i Márta agus Aibreán 2017 agus ar choinníollacha agus nósanna imeachta a chuir Three i bhfeidhm maidir le hathruithe beartaithe ar chonarthaí a raibh sé mar aidhm acu custaiméirí a spreagadh gan soláthraí seirbhíse a athrú. Rinneadh íocaíocht Three tar éis do ComReg an tátal a bhaint as: i) Go raibh loiceadh ag Three comhairle chuí a thabhairt dá chustaiméirí faoi chineál na n-athruithe conartha a moladh; agus a gceart a éascú go leordhóthanach chun a gconarthaí a fhágáil gan phionós, tar éis fógra a thabhairt dóibh faoi na hathruithe conarthacha beartaithe (Fuinneog Rialacháin 14) de bhun oibleagáidí a fhorchuirtear ar Three le Rialacháin 14(4) agus 14(6) de na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch agus Cinneadh D13/12 ComReg; ii) Go raibh loiceadh ag Three a áirithiú nach raibh

a choinníollacha agus a nósanna imeachta maidir le foirceannadh conartha mar bhac ar thomhaltóirí soláthraí seirbhíse a athrú de shárú ar Rialachán 25(6)(b) de na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch. Gheall Three (i) aisíocaíocht a dhéanamh d'aon chustaiméir a ngearradh táille luathfhoirceanta orthu nó aon phionós eile mar thoradh ar aistarraingt óna gconradh laistigh den Fhuinneog Rialacháin 14; (ii) fógra a thabhairt athuair do chustaiméirí áirithe faoina n-athruithe conartha agus comhairle a chur ar fáil do chustaiméirí i ndáil lena gceart chun tarraingt siar gan phionós mura mian leo glacadh leis na hathruithe; dul i dteagmháil leis na custaiméirí go léir arbh fhéidir lesi a aithint a rinne iarracht teagmháil a dhéanamh le Three ar an uimhir 1800 ach nach raibh in ann teagmháil a dhéanamh le Three, agus an scéal a réiteach le sástacht na gcustaiméirí.

Ar 1 Feabhra 2018, thug ComReg dhá ionchúiseamh in aghaidh Yourtel Limited (Yourtel) ag líomhain gur theip ar Yourtel cloí le hiarratais reachtúla ar fhaisnéis a d'eisigh ComReg dó faoi Alt 13D(1) den Acht um Rialáil Cumarsáide 2002 (arna leasú) ("an tAcht"). Ba é toradh an cháis seo ná: a) Phléadail Yourtel ciontach sna cúiseanna gur theip air cloí leis na hiarratais reachtúla ar fhaisnéis; b) Chiontaigh an Breitheamh Michael Coghlan Yourtel maidir leis an dá chúiseamh agus ghearr fíneálacha de €3,000 i leith an dá chúiseamh, €6,000 san iomlán; c) Rinne Yourtel íocaíocht i leith chostas ComReg; d) Ba í an fhianaise ó stiúrtóir cuideachta Yourtel, Marijan Vukusic, ná go raibh Yourtel ag déanamh aisíocaíochtaí le custaiméirí a raibh rómhuirearú orthu agus admhaíodh nár chaith Yourtel go cuí leis na custaiméirí seo.

Ar 8 Márta 2018, thuairisc ComReg gur eisigh sé Tuairimí Neamhchomhlíonta i ngach cás do Vodafone Ireland Limited (Vodafone), Virgin Media Ireland (Virgin Media), Eircom Limited (ag trádáil mar eir) agus Sky Ireland (Sky). Bhain na cásanna le Fógraí Athraithe Conartha áirithe ("CCNanna"), inar theip ar na gnóthais sin cloí le Rialachán 14(4) de na Rialacháin

um Sheirbhís Uilíoch⁹ (na Rialacháin) agus le Cinneadh D13/12 ComReg¹⁰. I bhfianaise na ngealltanais a thug na gnóthais, dhún ComReg na himscrúduithe seo gan aon bheart eile a dhéanamh ina leith.

Ar 15 Márta 2018, chuir ComReg in iúl do Tesco Mobile Limited (Tesco Mobile) go bhfuarthas Neamhchomhlíonadh dá chuid oibleagáidí faoi Airteagail 6a agus 6e de Rialachán (AE) 531/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Meitheamh 2012 maidir le fánaíocht ar líonraí poiblí cumarsáide móibíleacha laistigh den Aontas, arna leasú le Rialachán (AE) 2015/2120 (na Rialacháin Fánaíochta) agus arna bhforlíonadh ag Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2016/2286 ón gCoimisiún. Fuair ComReg gur theip ar Tesco Mobile, i gcásanna áirithe, muirir fhánaíochta/ formhuirir a ríomh agus a chur i bhfeidhm i gceart ar úsáid sonraí fánaíochta. Bhain sé seo leis an tréimhse ón 15 Meitheamh 2017 go dtí an 24 Eanáir 2018, inar ghearr Tesco Mobile praghas ró-ard ar chustaiméirí Íoc Mar a Úsáidtear (PAYG) agus íochta billí as seirbhísí fánaíochta sonraí i gcásanna inar sháraigh an custaiméir fánaíochta a liúntas sonraí fánaíochta (a ríomhadh de réir Rialachán (AE) 2016/2286), ach inar fhan siad laistigh dá liúntas sonraí baile foriomlán.

Thug ComReg deis do Tesco Mobile a thuairimí a chur in iúl agus an Neamhchomhlíonadh a réiteach laistigh de thréimhse réasúnta. D'fhreagair Tesco Mobile ar ComReg an 9 Aibreán 2018. Ghlac Tesco Mobile bearta láithreacha chun an Neamhchomhlíonadh a réiteach, chun custaiméirí a raibh tionchar orthu a shainaithint agus chun aisíocaíochtaí a dhéanamh.

9 Rialachán na gComhphobal Eorpach (Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí) (Seirbhís Uilíoch agus Cearta Úsáideoirí) 2011

10 Doiciméad ComReg 12/129 (D13/12): "Contract Change Notifications – New Requirements"
www.comreg.ie/publications

Bhí Tesco Mobile i dteagmháil iomlán agus ag comhoibriú go hiomlán le ComReg le linn an imscrúdaithe. Bhí ComReg den tuairim nach raibh Tesco Mobile ag comhlíonadh a chuid oibleagáidí faoi Airteagail 6a agus 6e de na Rialacháin Fánaíochta. Chuir ComReg freagra Tesco Mobile agus a bhearta réitigh san áireamh agus, faoi réir na ngealltanais go léir a fuarthas a bheith críochnaithe, ní ghlacfaidh sé aon ghníomh breise i leith an ábhair seo.

Ar 26 Aibreán 2018, chuir ComReg in iúl do Meteor Mobile Communications Limited¹¹ (Meteor) go bhfuarthas neamhchomhlíonadh a oibleagáidí faoi Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí) (Seirbhís Uilíoch agus Cearta Úsáideoirí) 2011¹² (na Rialacháin Seirbhíse Uilíche). Bhain an fógra leis an tslí inar chuir Meteor taraifí agus muirir a bhaineann le húsáid sonraí as cuach in iúl do chustaiméirí agus chuir sé in iúl do Meteor gur theip air, maidir le conarthaí, Rialacháin 14(1) agus 14(2) (d) de na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch a chomhlíonadh.

Ar 22 Meitheamh 2018, chuir ComReg in iúl do Virgin Media Ireland Limited (Virgin Media) go bhfuarthas neamhchomhlíonadh ag Virgin Media a oibleagáidí faoi Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí) (Seirbhís Uilíoch agus Cearta Úsáideoirí) 2011 (na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch). Bhain an fógra leis an tslí inar chuir Virgin Media taraifí a bhaineann le muirir bhreise áirithe in iúl do chodanna dá chustaiméirí agus inar ghearr sé na muirir ina dhiaidh sin agus gur bhain sé, go háirithe, le trédhearcacht agus inrochtaineacht forálacha conarthacha.

11 Ag trádáil mar “eir”

12 Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí) (Seirbhís Uilíoch agus Cearta Úsáideoirí) 2011

RIALACHÁN FÁNAÍOCHTA

I gcomhréir lena fheidhm reachtúil, leanann ComReg lena chuid oibre chun monatóireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an Rialacháin Fánaíochta ag cuideachtaí móibíleacha Éireannacha.

Ó 15 Bealtaine 2017

Gearrtar an praghas miondíola baile ar chustaiméirí anois as a bhfón póca a úsáid agus iad ag taisteal - tugtar 'Roam Like At Home' (RLAH) air seo. Más rud é gur cheannaigh custaiméir móibíleach seirbhísí cuaiche (pleananna praghais a bhfuil liúntais shonracha glaonna, téacsanna agus sonraí acu), asbhaintear aon úsáid fánaíochta anois ón gcuach bhaile sin. Más rud é go raibh an liúntas cuaiche go léir caite, is é an "Praghas Teaghlaigh" a ghearrtar an gnáthphraghas a íocann siad sa bhaile as úsáid sa an gcuach. Roimh mhí an Mheithimh, ceadaíodh do sholáthraithe seirbhísí fánaíochta muirear breise a ghearradh os cionn an phraghais tí (formhuirear) le haghaidh úsáid fánaíochta miondíola. Le tabhairt isteach RLAH, ní féidir le soláthraithe seirbhíse níos mó a ghearradh ná an méid a ghearrfaí dá mba rud é go raibh an custaiméir ag úsáid na seirbhísí sin sa tír dhúchais, i.e. an praghas baile. Mar sin féin, tá eisceachtaí ann. Áirítear orthu sin an cumas beartas úsáide cothrom a chur i bhfeidhm maidir le sonraí, bearta frith-mhí-úsáide agus forálacha inbhuanaitheachta. Ina theannta sin, tá bearta trédhearcachta i bhfeidhm a chabhróidh le custaiméirí fánaíochta a n-úsáid agus a gcostais a bhainistiú.

Sonraí

I gcás glaonna gutha agus téacsanna, is féidir le tomhaltóirí na liúntais iomlána atá acu sa bhaile a úsáid. Mar sin féin, i gcásanna áirithe, is féidir le soláthraithe seirbhíse beartas cóirúsáide a chur i bhfeidhm maidir le húsáid sonraí, rud a chuireann teorainn ar mhéid na sonraí is féidir leat a úsáid ó do chuach bhaile agus tú ag fánaíocht. Socraítear na teorainneacha seo, má chuireann soláthraithe seirbhísí fánaíochta i bhfeidhm iad, de réir an chineáil chonartha (iar-íocaíocht nó réamhíocaíocht) agus an liúntais sonraí atá agat.

Tá foirmle ann chun measúnú a dhéanamh ar cibé an mbaineann beartas cóirúsáide (FUP) le do liúntas sonraí agus tá sé seo ar fáil ar shuíomh gréasáin ComReg. Ba cheart go mbeadh gach tomhaltóir ar an eolas faoi aon teorainneacha sonraí is infheidhme nuair a bhíonn fánaíocht ann toisc go bhfuil cásanna difriúla i gceist lena mbaineann ríomhanna difriúla chun na teorainneacha sonraí a chinneadh. Molann ComReg do thomhaltóirí dul i dteagmháil go díreach lena n-oibreoir chun dearbhú a fháil maidir leis na liúntais agus/nó na FUPanna a d'fhéadfadh a bheith i bhfeidhm sula dtaistealaíonn siad.

Trédhearcacht

Faigheann tomhaltóirí atá ag fánaíocht Teachtaireacht SMS pearsanta fós nuair a théann siad isteach i dtír eile den LEE. Tá sonraí sa teachtaireacht seo ar nós an praghais (seachas CBL) chun glaonna a chur agus a fháil, SMS a sheoladh, agus aon bheartas agus muirir úsáide os cionn teorainneacha agus formhuirear, an uimhir ghutháin saor in aisce le tuilleadh faisnéise a fháil agus an uimhir do sheirbhísí éigeandála.

Faigheann tomhaltóirí atá ag fánaíocht foláireamh nuair a shroichtear an teorainn airgeadais de €50 (seachas CBL). Is é an teorainn airgeadais nó toirte ar úsáid fánaíochta sonraí de €50 (seachas CBL) in aghaidh na tréimhse billeála míosúla. Iarrtar ar thomhaltóirí ina dhiaidh sin a dhearbhu an dteastaíonn uathu leanúint ar aghaidh ag úsáid sonraí. Ina theannta sin, tá sé de cheart ag tomhaltóirí faisnéis níos mionsonraithe a iarraidh agus a fháil óna soláthraí seirbhíse fánaíochta ó áit ar bith sa LEE.

SEIRBHÍS FREAGARTHA GLAONNA ÉIGEANDÁLA

Tá ComReg freagrach go reachtúil as monatóireacht a dhéanamh ar chaighdeán seirbhíse sholáthraí na Seirbhíse Freagartha Éigeandála (ECAS) agus as athbhreithniú a dhéanamh ar an Táille Láimhseála Glaonna (CHF) a d'fhéadfadh an soláthraí ECAS a ghearradh.

Leanadh le feidhmiú na seirbhíse de réir na sonraíochtaí cáilíochta a leag an tAire Cumarsáide, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil amach sa chonradh bunaidh 2009 leis an soláthraí seirbhíse. I mí Eanáir 2017, chinn ComReg, tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar na costais a thabhaigh an soláthraí ECAS, chun uasmhéid CHF de €3.24 an ghlaao a choinneáil don tréimhse 12 Feabhra 2018 go 11 Feabhra 2019, nó nuair a thiocfaidh an Comhaontú nua Lamhálaits i bhfeidhm, cibé acu atá níos luaithe. Ní ghearrtar táille ar an tomhaltóir as glaonna chuig 999 nó 112 mar go n-íocann an líonra teileachumarsáide seachadta an costas seo.

Ar 13 Nollaig 2017, d'fhoilsigh ComReg Fógra Eolais¹³ dar teideal "Emergency Calls – Caller Location Information: Update on recent developments." Luadh san Fhógra an foilsíú ag ComReg de Réamhchomhairliúchán¹⁴ ag lorg tuairimí na nGnóthas agus na bpáirtithe leasmhara eile maidir le hábhair a bhaineann le socrú na gcritéar maidir le cruinneas agus iontaofacht faisnéise i ndáil le suíomh na nglaoiteoirí éigeandála agus na freagraí ina leith sin¹⁵ a bhí an-fhaisnéiseach agus cabhrach.

13 Doiciméad ComReg 17/107: "Emergency Calls – Caller Location Information: Update on recent developments."
www.comreg.ie/publications

14 Doiciméad ComReg 14/110 "Emergency Calls - Caller Location Information: Setting criteria for accuracy and reliability"
www.comreg.ie/publications

15 Doiciméad ComReg 14/110s "Emergency Calls - Caller Location Information: Setting criteria for accuracy and reliability - Submissions to Preliminary Consultation Document No. 14/110" www.comreg.ie/publications

Ar 18 Feabhra 2016, d'éascaigh ComReg, an ECAS agus an Roinn Cumarsáide, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil (DCCAE) roinnt cruinnithe a bhí beartaithe; (i) chun taiscéaladh a dhéanamh ar na tairbhí a bhaineann le hArdsuíomh Móibíleach ("AML") a thabhairt isteach in Éirinn; (ii) chun na riachtanais theicniúla a bhaineann le déanamh amhlaidh a mheas; agus (iii) chun an tacaíocht a dhearbhu i measc páirtithe leasmhara maidir le tionscnamh den sórt sin.

D'fhreastail eir, Vodafone agus Three orthu siúd; mar a rinne ionadaithe ó na Seirbhísí Éigeandála (An Garda Síochána, an tSeirbhís Náisiúnta Otharchairr, na Seirbhísí Dóiteáin agus Garda Córta na hÉireann). Bhí tairbhí dealraitheacha an réitigh diongbháilte agus thacaigh na trí líonra móibíleacha le togra ó chomhaltaí Fhóram ECAS ComReg chun triail a thionscnamh ar líonraí móibíleacha na hÉireann.

Ar 21 Feabhra 2017, tar éis tástáil fhairsing réitigh a chríochnú ar gach líonra, d'fhaomh DCCAE scéim phíolótach teoranta den réiteach chun a thionchar, más ann dó, ar bhonneagar cumarsáide éigeandála atá ann cheana féin a chinneadh, chomh maith le cruinneas agus éifeachtacht an réitigh i gcomhthéacs Éireannach a chinneadh. Leanadh le leathnú céimneach ar an réiteach ar bhonn céimnithe le ceadú DCCAE ag gach céim. Ar 10 Lúnasa 2017, cheadaigh DCCAE an réiteach a úsáid go hiomlán ar fud na dtrí líonra móibíleacha.

Ar 19 Deireadh Fómhair 2017, sheol¹⁶ an tAire Cumarsáide, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil, Denis Naughten TD, agus an tAire Forbartha Tuaithe agus Pobail, Michael Ring TD, an réiteach.

Seirbhís Uilíoch um Chumarsáid Leictreonach

Gné lárnach dár gcuid oibre ar chosaint tomhaltóirí is ea a áirithiú go bhfuil seirbhís chumarsáide leictreonach uilíoch ar fáil.

I mí Iúil 2016, tar éis sraith de chomhairliúcháin phoiblí, ainmníodh Eircom Ltd. (ag trádáil mar eir) mar an Soláthraí Seirbhíse Uilíche (USP), de réir Rialachán na gComhphobal Eorpach (Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí) (Seirbhís Uilíoch agus Cearta Úsáideoirí) 2011, chun Rochtain a chur ar fáil ag Suíomh Fosaithe go ceann cúig bliana go dtí an 30 Meitheamh 2021 (D05/16).¹⁷ Chuir D05/16 cinneadh deiridh ar Chaighdeán na Seirbhíse (QoS) siar go dtí go ndéanfaí breithniú breise air.

I mí Feabhra 2017, thug ComReg spriocanna "infhaighteacht seirbhísí" isteach, a chomhcheanglaíonn an dá mhéadracht roimhe seo de tharlú lochta agus deisiú lochta. Luaitear na spriocanna seo i dtéarmaí "uasmhéid de laethanta oibre in aghaidh na líne" in ionad mar luach "céatadán" (D03 / 17¹⁸ ar spriocanna bliantúla iad idir náisiúnta (uasmhéid 0.237 lá oibre in aghaidh na líne (99.935%)) agus fo-náisiúnta (uasmhéid de 0.607 lá oibre in aghaidh na líne (99.834%)).

16 <https://www.dccae.gov.ie/en-ie/news-and-media/press-releases/Pages/Ministers-Naughten-and-Ring-launch-new-technology-that-will-reduce-delays-and-potentially-save-lives-in-emergencies.aspx>

17 Cinneadh ComReg D05/16, Rinne Eircom Ltd. achomharc chuig an Ard-Chúirt agus an 8 Márta 2017, baineadh na himeachtaí amach gan aon ordú maidir le costais. www.comreg.ie/publications

18 Cinneadh ComReg D03/17, Soláthar rochtana ag suíomh fosaithe Riachtanas Seirbhís Uilíoch (AFL) Caighdeán na Seirbhíse (QoS) www.comreg.ie/publications

OIBLEAGÁID SEIRBHÍSÍ UILÍOCHA

Comhlíonadh na Seirbhíse Ardchaighdeáin Seirbhíse Uilíche

D'fhoilsigh ComReg Fógra Eolais (Doiciméad ComReg 18/62) a léiríonn feidhmíocht USO Eircom Ltd (ag trádáil mar a bhí) do gach tréimhse ráithiúil 2017 agus an fheidhmíocht bhliantúil do 2017. D'fhoilsigh ComReg Fógra Eolais freisin (Doiciméad ComReg 18/71) a léiríonn feidhmíocht USO don chéad tréimhse ráithiúil de 2018.

Costas an USO - Iarratais Mhaoinithe USO 2010-2015

In 2011, d'eisigh ComReg Cinneadh (Doiciméad ComReg D04/11) faoi na prionsabail agus na modheolaíochtaí chun glanchostas na seirbhíse uilíche a bhunú. Leis an gcinneadh seo, solathraíodh an bonn ar a ríomhtar an glanchostas a bhaineann leis an tseirbhís uilíoch a sholáthar agus cuirfidh sé ar chumas ComReg a chinneadh an ionann an glanchostas, más ann dó, agus ualach éagórach ar an soláthraí seirbhíse uilíche.

Chuir ComReg tús le próiseas comhairliúcháin (in Ráithe 4 2017) maidir le measúnú a dhéanamh ar iarratais eir ar mhaoiniú do na tréimhsí 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014, agus 2014-2015, a chuir eir isteach arís idir Meán Fómhair 2014 agus Márta 2017¹⁹.

D'fhoilsigh ComReg Comhairliúcháin mhaoinithe USO agus doiciméid Dréacht-Chinnidh maidir le hiarratais maoinithe eir 2010/11 go 2014/15 d'fhonn seirbhís uilíoch a sholáthar, mar atá leagtha amach thíos:

Tábla 1: Comhairliúcháin mhaoinithe USO 2010-2015

Bliain Chomhairliúcháin Mhaoinithe USO	Dáta Foilsithe
2010-2011	5 Meán Fómhair 2017
2011-2012	11 Deireadh Fómhair 2017
2012-2013	22 Samhain 2017
2013-2014	15 Nollaig 2017
2014-2015	30 Aibreán 2018

Chomh luath agus atá anailís agus machnamh déanta ag ComReg ar thuairimí na bhfreagróirí maidir le hiarratais mhaoinithe eir do na blianta airgeadais 2010/11 go 2014/15, tá sé beartaithe ag ComReg a dhoiciméid Freagra ar Chomhairliúchán agus Dearadh a fhoilsiú ceann ar cheann maidir le gach ceann de na cúig iarratas seo.

¹⁹ Doiciméad ComReg 16/68: "Universal Service Obligation Funding Application" www.comreg.ie/publications

RIALACHÁN POIST

Is iad feidhmeanna reachtúla ComReg a áirithiú go gcuirtear seirbhís poist uilíoch ar fáil a fhreastalaíonn ar riachtanais réasúnacha úsáideoirí seirbhíse poist agus monatóireacht a dhéanamh lena áirithiú go gcomhlíonann soláthraithe seirbhíse poist na hoibleagáidí a chuirtear orthu agus an comhlíonadh sin a chinntiú.

Is iad seo a leanas cuspóirí reachtúla ComReg:

- forbairt na hearnála poist a chur chun cinn agus, go háirithe, fail ar sheirbhís poist uilíoch a chur chun cinn laistigh den Stát, ón Stát agus chuig an Stát, ar phraghas réasúnta ar mhaithe le gach úsáideoir;
- leasanna úsáideoirí seirbhíse poist a chur chun cinn;
- forbairt iomaíochta agus nuálaíochta a éascú sa mhargadh um sholáthar seirbhíse poist.

D'ainmnigh an tAcht um Rialáil Cumarsáide (Seirbhísí Poist) 2011 An Post mar an soláthraí seirbhíse poist uilíoch (USP) go dtí 2023, agus an rogha ag ComReg athbhreithniú a dhéanamh in 2018. Áirítear ar fheidhmeanna sonracha ComReg monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh an USP le treoracha eisithe ag ComReg.

Ráiteas Straitéise Poist 2018 – 2020

Shocraigh ComReg a straitéis poist don tréimhse 2018 - 2020 trí thrí Sprioc Straitéiseacha a leagan síos:

1. Tá seirbhís poist uilíoch ann a fhreastalaíonn ar riachtanais réasúnacha úsáideoirí seirbhí
2. Is féidir le húsáideoirí seirbhíse poist seirbhísí poist a roghnú agus a úsáid le muinín
3. Éascaíonn rialáil forbairt iomaíochta agus nuálaíochta i soláthar seirbhísí poist trí idirghabháil rialála chuí a úsáid laistigh dár sainchúram.

Agus ár straitéis poist á leagan amach, shainaithin ComReg ceithre phríomhthreocht ar dócha go múnlóidh siad an earnáil poist sna cúig bliana atá amach romhainn.

Is iad seo a leanas na treochtaí:

TREOCHTAÍ

- 01 Laghdú leanúnach i méideanna poist.
- 02 Bagairt shuntasach ar mhéideanna litreacha a eascraíonn as ionadú leictreonach.
- 03 Meascán athraithe de phost agus luas seachadta.
- 04 Iomaíocht agus fás leanúnach in earnáil na bpaicéad agus na mbeartán.

Mar gheall ar na treochtaí seo, d'aithníomar cúig phríomhdhúshlán don earnáil phoist. Is iad seo a leanas na dúshláin:

DÚSHLÁIN

- 01 An staid airgeadais agus leachtachta atá os comhair An Post, mar gheall ar a ainmniú reachtúil mar an t-aon soláthraí seirbhíse poist uilíoch.
- 02 Scóip theoranta le haghaidh méaduithe suntasacha praghais breise.
- 03 Riachtanas práinneach chun costais a laghdú ag teacht le meath i méideanna poist.
- 04 An riachtanas caillteanais a laghdú (trí chomhaontuithe Dleachtanna Ceann Scríbe níos fearr a idirbheartú) ar Phost Idirnáisiúnta isteach.
- 05 Freagairt ar dhinimic éilimh athraitheacha na hearnála poist.

Caighdeán na Seirbhíse

Is é ceann de chuspóirí bunúsacha Threoracha Poist na hEorpa ná feabhsuithe i gcáilíocht na seirbhíse a chinntiú do sheirbhís poist uilíoch agus tá sé de dhualgas dlí ar ComReg sprioc cáilíochta seirbhíse a shocrú don USP chun seirbhís poist uilíoch a sholáthar.

D'ordaigh ComReg don USP caighdeán seachadta an lá dar gcionn de 94% a bhaint amach do phost tosaíochta píosa aonair a sheachadtar laistigh den Stát. Déanann ComReg monatóireacht ar fheidhmíocht An Post i gcomparáid leis an gcaighdeán 94% sin, i gcomhréir le CEN, an Coiste Eorpach um Chaighdeánú, agus caighdeáin tomhais idirnáisiúnta, agus foilsíonn ComReg tuarascálacha feidhmíochta bliantúla ar a láithreán gréasáin. Thug ComReg monatóireacht neamhspleách ar cháilíocht na seirbhíse poist uilíche isteach ar dtús in 2003 agus an tráth sin ní raibh ach 71% de phost tosaíochta píosa aonair á sheachadadh ar an gcéad lá oibre eile. Bhí na príomhthorthaí seo a leanas san áireamh sa tuarascáil bhliantúil ar fheidhmíocht do bhliain féilire 2017:

- Le linn na bliana féilire iomláine, sheachaid An Post 90% de phost tosaíochta píosa aonair ar an gcéad lá oibre eile tar éis an lae postála, ar laghdú de phointe céatadain é i gcomparáid le toradh 2016 agus tá sé 4% faoi bhun an chaighdeáin 94%;
- Sheachaid An Post 98.9% de phost tosaíochta píosa aonair laistigh de thrí lá oibre tar éis an lae postála, atá beagán faoi bhun toradh 2016 agus an caighdeán riachtanach de 99.5%;

Chomh maith leis an bhfeidhmíocht bhliantúil i gcoinne na gcaighdeán rialála mar atá leagtha amach thuas, léiríodh na príomhthorthaí seo a leanas sa tuarascáil freisin:

- Sa tréimhse Eanáir 2017 go Samhain 2017 (seachas mí na Nollag), sheachaid An Post 92% de phost tosaíochta píosa aonair ar an gcéad lá oibre eile, a bhí cothrom le toradh 2016 don tréimhse seo;

- I mí na Nollag 2017, thit feidhmíocht seachadta an lá dar gcionn go suntasach go 73%, meath suntasach, a bhain go príomha le feidhmíocht an phoist a seoladh agus a seachadadh i gContae Bhaile Átha Cliath.
- Tháinig laghdú ar an bhfeidhmíocht de 'Contae Bhaile Átha Cliath go hAon Áit' agus 'Contae Bhaile Átha Cliath go Contae Bhaile Átha Cliath' ar fud na dtréimhsí tomhais éagsúla in 2017 mar seo a leanas:
 - Don bhliain iomlán féilire 2017, tháinig laghdú 3% ar fheidhmíocht Bhaile Átha Cliath go 89% agus 90% faoi seach do na sreafaí poist thuas, i gcomparáid le 2016;
 - Do mhí na Nollag 2017, tháinig laghdú 13% go 63% ar fheidhmíocht Bhaile Átha Cliath don chatagóir 'Contae Bhaile Átha Cliath go hAon Áit' agus 13% go 67% don chatagóir 'Contae Bhaile Átha Cliath go Contae Bhaile Átha Cliath', i gcomparáid le mí na Nollag 2016;
 - I rith mhí na Nollag 2017, bhí feidhmíocht phoist 'Contae Bhaile Átha Cliath go Contae Bhaile Átha Cliath' ag 67% méid 16% faoi bhun fheidhmíocht eile 'Contae go Contae' a bhain ráta 83% amach don tréimhse sin.

Díospóidí úsáideoirí seirbhíse poist - réiteach neamhspleách díospóide

Tugtar le hAlt 43(3) den Acht 2011 cumhacht lánroghnach do ComReg, nó do cheapaí ComReg, díospóidí úsáideoirí seirbhíse poist a réiteach atá fós gan réiteach tar éis nósanna imeachta uile de chód cleachtais an tsoláthraí seirbhíse poist a bheith comhlánaithe go cuí. I rith na bliana fuair ComReg aon iarratas déag ó úsáideoirí seirbhíse poist le haghaidh réiteach díospóide neamhspleách.

BAINISTIÚ SPEICTRIM RAIDIÓ

Tá an speictream raidió ina acmhainn atá ag éirí níos luachmhaire agus níos úsáidí don náisiún, ag cur le feabhas ar leas foriomlán go leor earnálacha den tsochaí trí thacú le réimse leathan seirbhísí inmhianaithe, úsáideacha agus riachtanacha.

Tá úsáid na hacmhainne speictrim raidió ina cuidiú le fás eacnamaíoch a sheachadadh agus tacaíonn sé le go leor post inár ngeilleagar nua-aimseartha agus tá sé riachtanach do sholáthar cumarsáidí móibíleacha agus glacadh gan sreang na seirbhísí craolacháin.

Ina theannta sin, tá an speictream raidió bunúsach d'uibriú sábháilte iompair an aeir agus an mhuiroiompair, uibriú na bhFórsaí Cosanta agus na seirbhísí éigeandála ó lá go lá, chomh maith le bheith ríthábhachtach do go leor feidhmeanna eolaíochta tábhachtacha. Dá bhrí sin, mar acmhainn nádúrtha teoranta, ní mór í a bhainistiú go stuama chun úsáid éifeachtach agus éifeachtúil na hacmhainne a chinntiú, agus is é an tasc seo ceann de phríomhchuspóirí ComReg.

Le linn na bliana faoi athbhreithniú, críochnaíodh nó tosaíodh roinnt príomhthionscadal bainistíochta speictrim mar a shonraítear thíos.

Bronnadh an bhanda 3.6 GHz

Is banda speictrim tábhachtach é an banda 3.6 GHz a bhfuil suim ag soláthraithe seirbhíse idirlín gan sreang (WISPanna) agus ag oibreoirí líonraí móibíleacha (MNOanna) araon ann. Tá éagsúlacht úsáidí ionchasacha aige, lena n-áirítear aghaidh a thabhairt ar shrianta acmhainne móibíleacha agus a bheith mar chroíbhanda chun seirbhísí leathanbhanda fosaithe gan sreang a sholáthar agus a fheabhsú, go háirithe i gceantair thuaithe.

Ina theannta sin, tá an banda aitheanta ag Grúpa Polasaí Speictrim Raidió na hEorpa (RSPG)²⁰ mar bhanda iarrthóra chun seirbhísí nua 5G a thabhairt isteach.²¹

I samhradh 2017, d'fhoilsigh ComReg a Fhógra Faisnéise ina leagadh amach an plean minicíochta deiridh agus torthaí a Phróisis Dámhachtana Speictrim Banda 3.6 GHz (Doiciméad ComReg 17/46). Mar thoradh ar an dámhachtain seo, inar tairgeadh 594 beart thar naoi réigiún (ceithre réigiún tuaithe agus cúig chathair) trí cheant, sannadh na 350 MHz de chearta speictrim ar fad. Bhí cúigear tairgeoirí buaiteacha mar thoradh ar an dámhachtain:

- **Imagine Communications Ireland Ltd** an WISP is mó ata ann cheana féin a raibh breis is 80% de na ceadúnais sa bhanda roimhe aige;
- **Airspan Spectrum Holdings Ltd** iontrálaí nua ar an margadh Éireannach;
- **Vodafone Ireland Ltd** oibreoir líonra móbíleach atá ann cheana féin;
- **Three Ireland Hutchison Ltd** oibreoir líonra móbíleach atá ann cheana féin; agus
- **Meteor Mobile Communications Ltd** oibreoir líonra móbíleach atá ann cheana féin.

Trí scaoileadh an bhanda 3.6 GHz méadaíodh méid an speictrim chomhchuibhithe do sheirbhísí leathanbhanda móbíleacha, fánacha agus fosaithe gan sreang in Éirinn le 86% agus chuir sé Éire mar réamhtheachtaí san Eoraip, tar éis 350 MHz den bhanda a scaoileadh i gcomhréir iomlán le cinneadh comhchuibhithe ón gCoimisiún Eorpach Banda 3.6 GHz.

Le linn saolré na gceadúnas, íocfaidh tairgeoirí buaiteacha os cionn €78 milliún, ina mbeidh €60.5m i dtáillí roimh ré agus thart ar €17.7m i dtáillí úsáide speictrim le híoc thar thréimhse 15 bliana na gceadúnas.

Tar éis an próiseas dámhachtana a chríochnú, i mí Iúil 2017, d'eisigh ComReg ceadúnais Úsáideora Léirscaoilte 3.6 GHz do na tairgeoirí a bhuaigh, agus bhí dáta tosaithe ceadúnais an 1 Lúnasa 2017 ag gach ceann acu.

Thairis sin, i rith na bliana seo, d'oibrigh ComReg le páirtithe ábhartha chun a áirithiú go n-aistreadh ceadúnaithe reatha FWALA sa bhanda seo go hordúil agus go tráthúil ionas go mbeadh na tairgeoirí buaiteacha sa dámhachtain in ann seirbhísí a sholáthar, de réir rialacha aistrithe na dámhachtana.

Bronnadh an bhanda 26 GHz

I mí an Mheithimh 2018, d'fhoilsigh ComReg Fógra Eolais (Doiciméad ComReg 18/53) inar leagadh amach torthaí Dhámhachtana Speictrim Banda 26 GHz. Mar thoradh air seo, deonaíodh 840 MHz de chearta nua úsáide speictrim sa bhanda 26 GHz agus méadú 25% ar chearta úsáide speictrim 26 GHz. Is éard a bhí i nDámhachtain Speictrim Banda 26 GHz ná "ceant comhcheangailte tairisceana séalaithe" ag baint úsáide as riail dara praghaís.

Ba iad na trí thairgeoir a bhuaigh ná:

- **Meteor Mobile Communications Ltd** a fuair cúig Bheart de 2 × 28 MHz;
- **Three Ireland Hutchison Ltd** a fuair cúig Bheart de 2 × 28 MHz; agus
- **Vodafone Ireland Ltd** a fuair cúig Bheart de 2 × 28 MHz.

Maireann gach ceart úsáide speictrim ar feadh 10 mbliana agus rachaidh siad in éag an 5 Meitheamh 2028, agus faoin tráth sin beidh thart ar €5m íoctha ag tairgeoirí buaiteacha, ag cuimsiú €1.25m i dtáillí roimhré agus €3.75m i dtáillí úsáide speictrim a íocfar thar ré 10 mbliana na gceadúnas.

20 Is grúpa comhairleach ardleibhéil é an Grúpa um Beartas Speictream Raidió (RSPG) a chuidíonn leis an gCoimisiún Eorpach beartas an speictrim raidió a fhorbairt. Glacann sé tuairimí, páipéir suímh agus tuarascálacha, chomh maith le ráitis a eisiúint, atá dírithe ar chúnamh agus comhairle a thabhairt don Choimisiún ag leibhéal straitéiseach maidir le saincheisteanna beartais speictrim raidió, comhordú ar chur chuige beartais agus coinníollacha comhchuibhithe, nuair is iomchuí, maidir le hinfhaighteacht agus úsáid éifeachtach an speictrim raidió is gá chun an margadh inmheánach a bhunú agus a fheidhmiú.

21 Tuairim RSPG "Strategic roadmap towards 5G for Europe" 9 Samhain 2016 "http://rspg-spectrum.eu/wp-content/uploads/2013/05/RPSG16-032-Opinion_5G.pdf"

Tacóidh na cearta úsáide speictrim nua-cháilithe leis an gceanglas maidir le naisc raidió Pointe-go-Pointe, píosa bonneagair cnáimhe droma ríthábhachtach do líonraí cumarsáide móibíleacha na hÉireann. Ceadáíonn Ceadúnais Pointe go Pointe sa bhandá 26 GHz faoi láthair do níos mó ná 3,000 láithreán nasctha Pointe-go-Pointe.

Pleananna speictrim DTT comhordaithe sa bhandá UHF faoi bhun an bhandá 700 MHz

Ó chríochnaigh sé i Márta 2017 an comhordú idirnáisiúnta ar phleananna speictrim na hÉireann do Theilifís Dhigiteach Trastíre (DTT) sa bhandá 470 - 694 MHz leis na comhlachtaí rialála coibhéiseacha sa Ríocht Aontaithe agus sa Fhrainc, lean ComReg le rannpháirtíocht agus comhoibriú gníomhach ón BAI agus 2rn (thar ceann RTÉ), ar aghaidh lena theagmháil leis an Ríocht Aontaithe, leis an bhFrainc agus le hArdán Forfheidhmithe Díbhinne Digiteach na hEorpa (WEDDIP) chun feidhmiú tráthúil na bpleananna DTT comhaontaithe a chinntiú agus chun aistriú seirbhísí craolacháin reatha a éascú as an mbanda 700 MHz.

Meicníocht Aisghabhála Costais 700 MHz

In 2016, d'iarr an Roinn Cumarsáide, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil cúnamh ó ComReg chun measúnú a dhéanamh ar na costais chaipitil agus oibriúcháin ar dócha go tabhóidh 2rn (fochuideachta RTÉ) iad, maidir lena líonra DTT a aistriú ón mbanda 700 MHz. Is iad RTÉ agus an Stát a íocann na costais sin ar deireadh thiar, cé gur thacaigh an Roinn Cumarsáide, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil (DCCAE) le RTÉ as a leithéid de chostais. Bhain ComReg úsáid as Frontier Economics chun an measúnú sin a dhéanamh.

I mí na Nollag 2016, measadh i dtuarascáil 2016 ó Frontier Economics (doiciméad ComReg 16/114a) go bhféadfadh na costais

incriminteacha ar dócha go dtabhóidh 2rn iad de bharr imirce 700 MHz a bheith cothrom le €8.6 milliún. Moladh sa tuarascáil freisin go n-íocfaí cúiteamh den sórt sin i dtrí chéim: céim 1 go luath in 2017, céim 2 go déanach in 2017, agus céim 3 in 2020. I mí Feabhra 2017, íocadh íocaíocht chéim 1 de €5.16m le RTÉ.

I mí na Nollag 2017, d'fhoilsigh ComReg tuarascáil 2017 Frontier Economics (Doiciméad ComReg 17/111a). Rinneadh measúnú sa tuarascáil seo ar na costais a thabhaigh 2rn cheana féin agus na costais ar dócha go dtabhóidh sé i gcéim 1 agus 2, agus moltar inti íocaíocht chúitimh chéim 2 de €2,815,880 le RTÉ.

Leanfaidh ComReg ag obair le DCCAE, 2rn agus Frontier Economics chun monatóireacht a dhéanamh ar chostais agus chun caiteachas a fhíorú chun a áirithiú go gcomhlíontar sceideal na gcéimeanna cúitimh.

Dámhachtain bheartaithe don speictream i ndáil le leathanbhanda gan sreang

I mí an Mheithimh 2018, d'eisigh ComReg réamhchomhairliúchán (Doiciméad ComReg 18/60) ag dul i gcomhairle ar na bandaí speictrim le cur san áireamh i ndámhachtain bheartaithe cearta úsáide speictrim atá oiriúnach do sholáthar leathanbhanda gan sreang (leathanbhanda móibíleach agus leathanbhanda fosaithe araon). I bhfianaise forbairtí le déanaí ó foilsíodh Doiciméad ComReg 14/101, áit ar pléadh an cheist seo roimhe seo, tá ComReg den réamhthuairim gur chóir na bandaí seo a leanas a chur san áireamh sa dámhachtain atá beartaithe: 700 MHz Déphléacsach; Péireáilte 2.1 GHz; 2.3 GHz; agus 2.6 GHz.

Léasú Speictrim i mbandaí RSPP agus 700 MHz

I nDeireadh Fómhair 2017, d'fhoilsigh ComReg a fhreagairt ar chomhairliúchán agus ar chinneadh (Doiciméad ComReg 17/82) chun creat a chur

i bhfeidhm chun athbhreithniú ex-ante a dhéanamh ar léasanna speictrim beartaithe i gClár Beartais Speictrim Raidió an AE (RSPP) agus bandaí speictrim raidió 700 MHz. Lean sé seo breithniú cúramach ar aighneachtaí a fuarthas mar fhreagairt ar Dhoiciméad ComReg 17/47, agus ar fhaisnéis ábhartha eile.

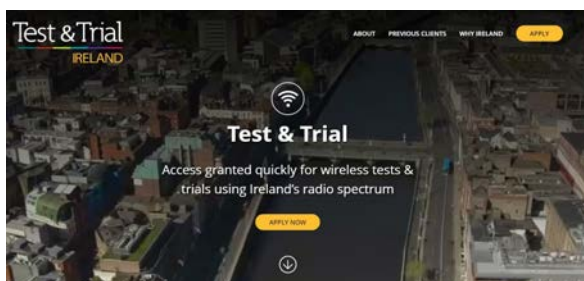
Go hachomair, leagtar amach i nDoiciméad ComReg 17/82 tuairim ComReg go bhfuil sé cuí agus go bhfuil údar maith leis na nósanna imeachta atá ann cheana féin a leathnú chun aistrithe speictrim a cuireadh in iúl a athbhreithniú, mar a bunaíodh faoi I.R. Uimh. 34 de 2014, chun léasanna speictrim a chur san áireamh.

Tástáil & Triail Éireann

Soláthraíonn suíomh geografach na hÉireann ar imeall thiar na hEorpa agus a dhlús daonra íseal príomhbhuntaíste nádúrtha, eadhon, raidhse coibhneasta speictrim nár úsáideadh. Is seirbhís í Tástáil & Triail Éireann a fhéadfaidh fiontraithe, taighdeoirí agus forbróirí a úsáid chun teicneolaíochtaí gan sreang a thástáil nó a thriail i réimse leathan bandaí minicíochta, lena n-áirítear codanna de na bandaí móibíleacha agus craoltóireachta. Le linn na bliana faoi athbhreithniú, d'eisigh ComReg 24 ceadúnas Tástála & Trialach. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach ag Tástáil & Triail Éireann

www.testandtrial.ie.

Fíor 12: www.testandtrial.ie

Oibríochtaí Ceadúnaithe

Teastaíonn údarú ó ComReg chun trealamh raidió in Éirinn a shealbhú agus a úsáid. Féadfaidh an t-údarú seo a bheith i bhfoirm cheadúnais nó dhíolúine ceadúnais. Féadfar ceadúnais a eisiúint de réir na reachtaíochta seo a leanas:

- An tAcht Raidió-Theileagrafaíochta 1926 (arna leasú);
- An tAcht um Údarás Craolacháin 1960, arna leasú (i gcás Údarás RTÉ);
- An tAcht Raidió agus Teilifíse, 1988 (i gcás Údarás Craolacháin na hÉireann); nó
- An tAcht Craolacháin (Leasú) 2007 le haghaidh Craolacháin Dhigitigh.

Amhail an 30 Meitheamh 2018, ba é líon iomlán na gceadúnas raidió beo ar ár mbunachar sonraí ná 18,570.

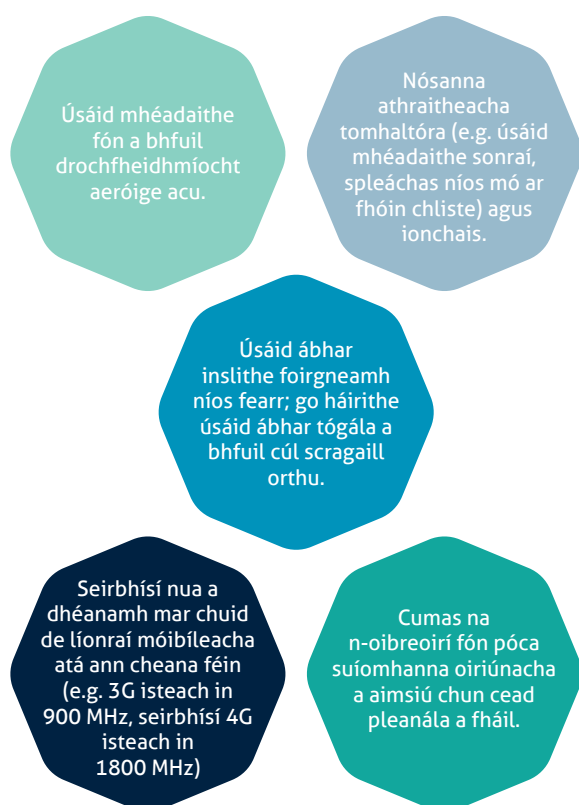
Ba é líon iomlán na gceadúnas nua a eisíodh sa tréimhse thuairiscithe seo ná 3,674, ar laghdú 8.6% é sin ar an mbliain roimhe sin. D'eascair an laghdú seo mar thoradh ar na nithe seo a leanas:

- dúnadh scéim cheadúnúcháin 3.6 GHz FWALA in 2017 agus mar thoradh air sin bhí líon mór iarratas roimh dhúnadh. Tháinig laghdú ar iarratais agus ar iarrataí leasaithe ar cheadúnais FWALA ó 110 in 2016/17 go dtí díreach 14 in 2017/18;
- laghdú beagnach 50% ar líon na gceadúnas craolacháin a eisíodh le linn na tréimhse thuairiscithe roimhe seo. Sa tréimhse thuairiscithe 2016/17 eisíodh 252 ceadúnas craolacháin. Tharla sé seo mar gheall ar dhul in éag ceadúnas fadtéarmach Údarás Craolacháin na hÉireann (BAI) agus mar thoradh air sin d'eisigh ComReg ceadúnais nua 10 mbliana chuig an BAI. Sa tréimhse thuairiscithe reatha, d'eisigh ComReg 129 ceadúnas craolacháin;
- laghdú 12% ar líon na n-iarratas ar cheadúnas naisc pointe go pointe.

Eispéireas Úsáideoirí Móibíleacha

Is saincheist mhéadaithe i mbéal an phobail in Éirinn é eispéireas úsáideoirí móibíleacha. Is cosúil gurb é dearcadh an phobail i gcoitinne go bhfuil meath tagtha ar eispéireas úsáideoirí móibíleacha in ainneoin na bhfeabhsuithe i líonraí móibíleacha nuair a cuireadh seirbhísí feabhsaithe móibíleacha 3G agus 4G nua i bhfeidhm. Is minic a eascraíonn mearbhall as eispéireas na n-úsáideoirí móibíleacha, mar gheall ar easpa taighde agus faisnéise iontaofa. Tá roinnt fachtóirí (go háirithe, féach figiúr 13) a mbeidh tionchar acu ar chaighdeán na seirbhíse móibílí a bheidh ag úsáideoir in aon áit ar leith.

Fíor 13: Na príomhfachtóirí a mbíonn tionchar acu ar eispéireas úsáideoirí móibíleacha

Ina Ráiteas Bainistíochta Speictrim Raidió 2016 - 2018 (Doiciméad ComReg 16/50²²), shainaithin ComReg eispéireas úsáideoirí móibíleacha mar réimse tábhachtach agus dúirt go ndéanadh sé iarracht soiléireacht a sholáthar don díospóireacht trí fhórais agus sonraí iontaofa a chur ar fáil agus an fhaisnéis seo a chur ar fáil go héasca chun cabhrú le tomhaltóirí a chur ar an eolas agus iad a chosaint. Tá sé seo ag teacht le torthaí agus moltaí atá i dtuarascáil Thascfhórsa Móibíleach agus Leathanbhanda an Rialtais²³. Le linn na tréimhse 2017 – 2018, thosaigh ComReg ag obair sna réimsí seo a leanas:

- Tástáil Fheidhmíochta Fón Póca;
- Tástáil Ábhar Tógála;
- Láithreán Gréasáin Seiceálaí Clúdaigh a fhorbairt; agus,
- Comhairliúchán a fhorbairt maidir le hathsheoltóirí fón póca a úsáid.

I mí Feabhra 2018, d'fhoilsigh ComReg tuarascáil theicniúil (Doiciméad ComReg 18/05) maidir le feidhmíocht na bhfón póca don ghuth a thugann le fios go bhfuil éagsúlacht i bhfeidhmíocht suas le 14 dB idir fóin póca. Tá tomhas á dhéanamh ag ComReg faoi láthair ar fheidhmíocht na bhfón póca céanna le haghaidh sonraí agus tá sé beartaithe na tomhais seo a fhoilsiú ar chríochnú.

Maidir le Tástáil Ábhar Tógála, tá ComReg ag tástáil éifeachtaí roinnt ábhar tógála nua-aimseartha ar fheidhmíocht mhóibíleach laistigh agus foilseoidh sé a chuid torthaí i bhfoirm thuarascála teicniúla sa chéad tréimhse tuairiscithe eile.

22 Doiciméad ComReg 16/50: "Radio Spectrum Management 2016 – 2020" www.comreg.ie/publications

23 <http://www.dccae.gov.ie/en-ie/communications/publications/Pages/Report-of-the-Mobile-Phone-and-Broadband-Taskforce.aspx>

D'fhonn aghaidh a thabhairt ar eispéireas na dtomhaltóirí móibíleacha i ndáil le glacadh móibíleach laistigh, d'fhoilsigh ComReg comhairliúchán i mí na Nollag 2017 (Doiciméad ComReg 17/103²⁴) maidir le húsáid ghinearálta Athsheoltóirí Fón Póca a cheadú trí ordú díolúine.

I ndiaidh an phróisis chomhairliúcháin, i mí an Mheithimh 2018, rinne ceadúnas ComReg díolúine ó úsáid Athsheoltóirí Fón Póca ar leith agus d'fhoilsigh sé a fhreagairt ar chomhairliúchán agus ar an gcinneadh deiridh (Doiciméad ComReg 18/58²⁵). Réiteach eile atá aitheanta ag ComReg chun dul i ngleic le glacadh móibíleach laistigh ná spreagadh a thabhairt d'Oibreoirí Líonraí Móibíleacha Wi-Fi dúchais a rolladh amach ag glaoch ar a líonraí faoi seach, agus is é Eir an chéad oibreoir líonra móibíleach a rinne amhlaidh.

Faisnéis agus Imscrúduithe Speictrim

Tá aonad Faisnéise agus Imscrúduithe Speictrim ComReg freagrach as comhlíonadh na reachtaíochta raidió-theileagrafaíochta agus na dTeoracha Comhoiriúnachta Leictreamaighnéadaí (EMC)²⁶ agus Trealamh Raidió (RE)²⁷ sa Stát a chinntiú agus a fhorfheidhmiú de réir mar is gá.

Le linn na tréimhse, rinne ComReg 174 feiste tomhaltóra a choinneáil agus a iniúchadh le linn a ghníomhaíochtaí faireachais margaidh maidir le Teoracha EMC agus RE agus fuarthas amach go raibh 70% díobh siúd neamhchomhlíontach²⁸.

Mar chuid dá ghníomhaíochtaí faireachais margaidh, tá caidreamh an-chomhoibritheach ag ComReg leis na húdaráis Chustam agus Máil chun a chinntiú nach dtéann trealamh leictreonach neamhchomhlíontach isteach sa Stát. Fuarthas amach go bhfuil cur isteach díobhálach ag feistí toirmiscthe den sórt sin ar raon seirbhísí, lena n-áirítear líonraí fón póca agus seirbhísí aerloingseoireachta.

Sa tréimhse ó Iúil 2017 go Meitheamh 2018, fuair ComReg 123 tuairisc ar chur isteach díobhálach ar sheirbhísí raidió. Is tuarascálacha cur isteach ar oibreoirí líonraí móibíleacha níos mó ná leathchuid de na gearáin a fuarthas. Léiríonn cur isteach a bhaineann le seirbhísí líne fosaithe agus feistí neamh-raidió cuid suntasach den obair sa réimse seo freisin. Is minic a bhíonn cásanna den sórt sin nasctha leis na gníomhaíochtaí faireachais margaidh faoin dTreoir EMC.

Clár Tomhais Radaíochta Neamhianúcháin (NIR)

Tá an Roinn Cumarsáide, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil freagrach as éifeachtaí sláinte an NIR, agus éilíonn ComReg, mar choinníoll de cheadúnais tarchurtha gan sreang, go gcaithfidh oibreoirí stáisiún tarchuir a chinntiú go gcomhlíonann a suiteálacha na teorainneacha astaíochta NIR a shonraítear sna treoirlínte is déanaí arna bhfoilsíú ag an gCoimisiún Idirnáisiúnta um Chosaint Radaíochta Neamhianúcháin (ICNIRP).

24 Doiciméad ComReg 17/103 "Mobile Phone Repeaters – Consultation" www.comreg.ie/publications

25 Doiciméad ComReg 18/58 "Mobile Phone Repeaters – Response to Consultation and final decision" www.comreg.ie/publications

26 Treoir 2014/30/AE maidir le Comhoiriúnachta Leictreamaighnéadach mar a bhí trasuite i ndlí na hÉireann le I.R. Uimh. 69 de 2017 – Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Comhoiriúnachta Leictreamaighnéadach) 2017.

27 Treoir maidir le Trealamh Raidió 2014/53/EU mar a bhí trasuite i ndlí na hÉireann le I.R. Uimh. 248 de 2017 – Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Trealamh Raidió) 2017.

28 Tá sé tábhachtach a thabhairt d'aire nach ionann é seo agus ráta neamhchomhlíonta na dtáirgí ar an margadh, ach is feidhm é den chur chuige spriocdhírthe maidir le faireachas margaidh a ghlac an eagraíocht.

Déanann ComReg iniúchtaí bliantúla ar chomhlíonadh oibreoirí na gcoinníollacha ceadúnais a chuimsíonn na teorainneacha astaíochtaí ICNIRP. Baineann gach iniúchadh bliantúil le suirbhé a dhéanamh ar líon samplach suíomhanna agus cineálacha tarchuradóra (craoladh, teileafónaíocht mhóibíleach, leathanbhanda gan sreang, etc.) ar fud na tíre.

Rinneadh achoimre ar thorthaí na suirbhéanna suímh uile a rinneadh le linn na tréimhse tuairiscithe seo agus foilsíodh iad i gceithre thuarascáil ráithiúla atá ar fáil ar **www.comreg.ie**. Cuireadh cóipeanna de na tuarascálacha suirbhé suímh aonair ar fáil ar láithreán gréasáin ComReg agus ag **www.siteviewer.ie**²⁹.

Tá áthas ar ComReg a thuairisciú go raibh tomhais na n-astaíochtaí NIR i bhfad níos ísle ná na teorainneacha treoirlíne ICNIRP ag gach ceann de na suíomhanna a ndearnadh suirbhé orthu le linn na tréimhse tuairiscithe seo.

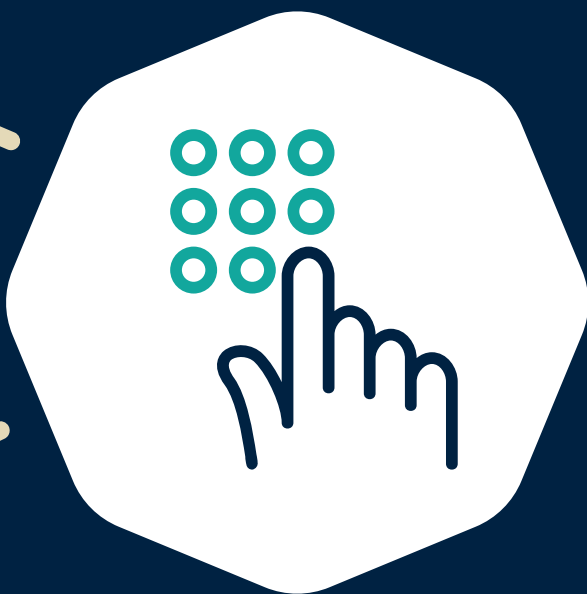
Comhlíonadh Ceadúnais Oibreora Líonra Móibíligh - Tástáil Thiomána

Tugann ComReg faoi réimeas tástála tiomána atá deartha chun comhlíonadh na n-oibleagáidí clúdaigh atá leagtha síos sna Ceadúnais 3G agus na Ceadúnais Léirscaoilte a mheas. Clúdaíonn an bealach a tógadh níos mó ná 5,000km agus na príomhbhóithre agus bóithre tánaisteacha go léir sa Stát á gcur san áireamh; is é seo an sceideal is déine a dhéanann aon Údarás Rialála Náisiúnta (NRA) san AE.

Le linn na tréimhse athbhreithnithe, d'fhoilsigh ComReg dhá thuarascáil achoimre dá thástálacha tiomána náisiúnta agus leanann sé ar aghaidh leis na sonraí amha atá mar bhonn leis na tástálacha tiomána a chur ar fáil le híoslódáil ar a láithreán gréasáin **www.comreg.ie**. Fuarthas amach sna torthaí go bhfuil gach oibreoir líonra móibíleach ag comhlíonadh a gcoinníollacha ceadúnais.

29 Áis ar-líne is ea Site Viewer a chuireann ComReg ar fáil, rud a ligeann don phobal amharc ar na bonnstáisiúin teileafónaíochta móibíleacha GSM, 3G agus LTE ar fud na hÉireann.

UIMHRIÚ

Bainistiú a dhéanamh ar an Scéim Uimhrithe Náisiúnta

Déanann aonad uimhrithe ComReg bainistiú oibríochtúil agus straitéiseach leanúnach ar an Scéim Uimhrithe Náisiúnta, a chuimsíonn gach uimhir gheografach, uimhreacha móibíleacha, uimhreacha neamh-geografacha, uimhreacha seirbhíse ardráta, cóid ghearra agus cóid líonra.

Tá uimhreacha teileafóin agus cóid riachtanach do sholáthar na seirbhísí cumarsáide leictreonaí. Cumasaíonn siad ródú éifeachtach cumarsáide náisiúnta agus idirnáisiúnta agus tacaíonn siad le feidhmiú cuí córas billeála agus socraíochta fosaithe agus móibíligh. Cuireann siad faisnéis ar fáil freisin don duine atá ag glaoch ar an tseirbhís ar a nglaoth, praghas an ghlaio, agus suíomh an pháirtí ar a nglaoth.

Déantar na huimhreacha a bhainistiú de réir Moltaí Idirnáisiúnta agus faoi réir reachtaíocht shonrach náisiúnta agus AE. Leagann ComReg coinníollacha síos (i.e. rialacha) le haghaidh úsáid na n-oibreoírí d'uimhreacha agus sainmhíníonn sé cé atá i dteideal uimhreacha a shealbhú. Tá na coinníollacha agus na critéir incháilitheachta seo deartha chun tomhaltóirí a chosaint agus chun rochtain chothrom a sholáthar d'oibreoírí ar acmhainní uimhrithe na hÉireann d'fhonn iomaíocht a chur chun cinn. Déantar na coinníollacha uimhrithe a nuashonrú de réir mar is gá chun forbairtí sa mhargadh, athruithe reachtaíochta agus aon cheanglais eile a chur san áireamh. Críochnaíodh an nuashonrú is déanaí i Meitheamh 2018³⁰, tar éis comhairliúcháin phoiblí.

30 Doiciméad ComReg 15/136R1 "Numbering Conditions of Use and Application Process" www.comreg.ie/publications

Athbhreithniú ar Uimhreacha Neamh-Gheografacha

Tá ComReg ag déanamh athbhreithnithe faoi láthair ar fheidhmiú cúig chineál éagsúla uimhreacha neamh-geografacha (NGNanna) - 1800, 1850, 1890, 0818 agus 076. Úsáidtear na NGNanna seo chun raon leathan seirbhísí teileafóin a sholáthar do thomhaltóirí, amhail línte cabhrach carthanachta, baincéireacht teileafóin agus seirbhísí do chustaiméirí. Cé go soláthraíonn NGNanna ardán úsáideach chun seirbhísí a sheachadadh, tá imní ar ComReg maidir leis na taraifí miondíola do roinnt NGNanna agus leibhéal trédhearcachta na gcostas NGN do thomhaltóirí.

Tá athbhreithniú á dhéanamh le cúnamh ó chomhairleoirí seachtracha, DotEcon agus Beha & Attitudes (B&A). I mí Lúnasa 2017, d'fhoilsigh ComReg taighde na gcomhairleoirí agus páipéar comhairliúcháin in³¹ a leagadh amach réamhthuarim ComReg go bhfuil dochar tomhaltóra mar thoradh ar shaincheistean áirithe le hardán NGN, mar atá sé struchtúrtha faoi láthair.

Léirigh an taighde gur féidir le taraifí miondíola le haghaidh glaonna NGN a bheith ard, go háirithe i gcás glaonna NGN a dhéantar ó fhóin phóca, agus toisc nach n-áirítear an chuid is mó de ghlaonna NGN i "mbearta" nóiméad glaonna na dtomhaltóirí. Ina theannta sin, níl na taraifí miondíola le haghaidh glaonna NGN trédhearcach go leor agus is minic nach bhfuil eolas ag tomhaltóirí, nó ní féidir leo meastachán a dhéanamh, ar chostas dóchúil ghlaoigh ar NGN. Ar deireadh, ní thuigeann go leor tomhaltóirí na difríochtaí idir na cúig chineál NGNanna.

Mar thoradh air sin, is cosúil go gcuirtear cosc ar líon suntasach tomhaltóirí glaoch a chur ar NGNanna, nó go nglaoonn siad orthu go drogallach agus nuair is gá sin amháin (i.e. nuair nach bhfuil an dara rogha acu).

Tá ComReg den tuairim go bhfuil sé seo chun dochair na dtomhaltóirí go ginearálta agus, go háirithe, dóibh siúd a d'fhéadfadh a bheith leochaileach ó thaobh airgeadais de agus/nó go sóisialta. Is cosúil go bhfuil tionchar diúltach ag na heagraíochtaí a úsáideann NGNanna chun seirbhísí a sholáthar.

Leagtar amach i bhFreagairt ComReg ar Chomhairliúchán (Doiciméad ComReg 18/65³²) measúnú ComReg ar na haighneachtaí a fuarthas go dtí seo, a staid reatha, agus an chaoi a bhfuil sé bertaithe ag ComReg a athbhreithniú ar NGNanna a chur chun cinn. Tá ComReg fós ar an réamhthuarim go bhfuil gá leis na bearta rialála atá beartaithe chun aghaidh a thabhairt ar an dochar a dhéantar do thomhaltóirí agus go bhfuil údar maith leo agus go bhfuil siad comhréireach. I measc na mbearta atá molta ná tabhairt isteach riocht taraife miondíola nua do NGNanna 1850, 18901, 0818 agus 076 agus laghdú ar líon na gcineálacha NGN ó chúig (1800, 1850, 1890, 0818 agus 076) go dtí dhá cheann (1800 agus 0818).

Chuir ComReg faisnéis bhreise ar fáil freisin maidir leis an gcaoi a mbeartaíonn sé dul i ngleic le haon dochar a aithnítear ar an leibhéal mórdhíola a d'fhéadfadh a bheith ag dul i bhfeidhm ar úsáid NNGanna ag eagraíochtaí chun seirbhísí a sholáthar do thomhaltóirí. Is cúis imní ar leith é seo do 1800 Saorghlao, áit a bhfuil sé léirithe ag taighde ComReg go bhfuil go leor eagraíochtaí den tuairim go bhfuil costas a úsáide toirmeascach.

31 Doiciméad ComReg 17/70 "Review of Non-Geographic Numbers" www.comreg.ie/publications

32 Doiciméad ComReg 18/65 "Response to Consultation - Review of Non-Geographic Numbers" www.comreg.ie/publications

Athbhreithniú ar Acmhainní Uimhrithe Móibíleacha

In 2017, rinne ComReg athbhreithniú ar acmhainní uimhrithe móibíleacha. Ba iad réamhaisnéisí maidir le fás easpóntantúil de naisc Meaisín go Meaisín (M2M) ar líonraí móibíleacha agus treochocht shoiléir maidir le húsáid ‘allchríche’ na n-uimhreacha náisiúnta ar fud an AE agus go hidirnáisiúnta ag Soláthraithe Seirbhíse M2M a spreag an t-athbhreithniú. I measc na bpríomhréimsí a bhaineann leas as nascacht M2M nó Idirlíon na nEarraí (IoT) tá na gluaisteáin, seirbhísí r-shláinte, méadrú cliste/creataí cliste, tithe cliste, cathracha cliste agus talmhaíocht. Go háirithe, tuarann Analysys Mason go mbeidh 719 milliún gluaisteán nasctha ar fud an domhain faoi 2025. Is ceanglas sonrach é a theastaíonn acmhainní uimhrithe freisin an tabhairt isteach de ghlaio éigeandála uathobrithe r-Ghlaioch i ngach gluaisteán nua-mhonraithe atá beartaíte le díol san AE ó Aibreán 2018 ar aghaidh.

Mar chuid dá athbhreithniú, reáchtáil ComReg plé le hoibreoí móibíleacha Éireannacha agus idirnáisiúnta chomh maith le soláthraithe sainseirbhísí M2M. Chuir na díospóireachtaí le forbairt ComReg de mholtaí ar scéim uimhrithe fhadtéarmach do na seirbhísí móibíleacha go léir, a foilsíodh le haghaidh comhairliúcháin³³ in Eanáir 2018.

Cé go bhfuil líonraí móibíleacha ag éabhlóidiú go líonraí uile-IP, d’aontaigh freagróirí go ginearálta le ComReg go mbeidh uimhreacha ag teastáil ó go leor ceangal M2M le haghaidh cúiseanna teicniúla agus oibriúcháin éagsúla. Thug freagairt mhionsonraithe ó AT&T le fios gur dócha go mbeidh gá le huimhreacha go ceann 30 bliain eile ar a laghad.

D’aontaigh na freagróirí go ginearálta freisin, cé gur gá na huimhreacha a chur ar fáil do sheirbhísí nua M2M, nár cheart go mbeadh aon athruithe ar uimhreacha úsáideoirí móibíleacha Éireannacha reatha mar gheall air seo.

Thug freagróirí le fios go bhfuil bearta caomhnaithe uimhreacha móibíleacha a comhaontaíodh leis an tionscal in 2016 á gcur i bhfeidhm agus go gcabhróidh siad go mór le soláthar leordhóthanach uimhreacha fón póca a chinntiú d’fhás na seirbhísí móibíleacha a bhfuiltear ag súil leo.

Bunaithe ar thuairimí na bhfreagróirí ar réamhaisnéisí ComReg ar an éileamh ar uimhreacha M2M, is léir nach féidir le húsáid na raonta uimhreacha móibíleacha atá ann cheana féin do sheirbhísí M2M freastal ar an bhfás a bhfuiltear ag súil leis. Dá bhrí sin, chinn³⁴ ComReg a thograí is fearr a ghlacadh le haghaidh uimhreacha M2M le 10 ndigit síntiúsóra, ag baint úsáide as an réimír 088. Is é seo an uasfhad de 15 dhigit a cheadaítear i bhformáid idirnáisiúnta (i.e. +353 88 + 10 ndigit) agus tá sé ag teacht le Moladh CEPT go mbeadh uimhreacha M2M chomh fada agus is féidir. D’aontaigh freagróirí go ginearálta leis an togra seo agus thug ComReg faoi deara freisin gur thug roinnt Ballstát eile raonta M2M 15 dhigit isteach mar an gcéanna. Ba chóir go mbainfidh sé seo brú ó na raonta móibíleacha atá ann cheana féin agus go gcruthófaí soláthar leordhóthanach uimhreacha chun freastal ar an bhfás réamh-mheasta san earnáil M2M san fhadtéarma.

33 Doiciméad ComReg 18/03 “Review of Mobile Numbering - Promoting Innovation and Facilitating New Services”

34 Doiciméad ComReg 18/46 “Review of Mobile Numbering - Response to Consultation & Decision”
www.comreg.ie/publications

ANAILÍS AR AN MARGADH

In Éirinn cinntear scóip agus nádúr rialacháin teileachumarsáide trí phróiseas atá leagtha amach i nDlí na hEorpa ar a dtugtar anailís ar an margadh. Mar chuid den phróiseas ní mór do ComReg ar an gcéad dul síos na margaí a d'fhéadfadh a bheith laistigh de scóip rialacháin a shainmhíniú agus aird aige ar liosta margaidh mholta foilsithe ag Coimisiún na hEorpa.

Agus an margadh ábhartha sainmhínithe, ní mór do ComReg measúnú a dhéanamh ar cibé an bhfuil aon chuideachta nó cuideachtaí i gcomhpháirt nó go leithleach go ceannasach laistigh den mhargadh nó nach bhfuil. Má chinneann sé go bhfuil oibreoir ceannasach ann, ní mór dó leigheas (nó oibleagáid) amháin ar a laghad a fhorchur chun an éifeacht is dócha a bheidh ag an gceannas seo i dtéarmaí a thionchair ar iomaíocht agus ar thomhaltóirí a fheabhsú.

Mar shampla féadfaidh ComReg a éileamh ar oibritheoir ceannasach rochtain ar a líonra a oscailt d'iomaitheoirí ar an leibhéal mórdhíola agus go mbeadh a leithéid de rochtain faoi réir rialú praghsanna. Ceanglaíonn dlí na hEorpa ar ComReg a dhréachtchinntí maidir lena anailís mhargaidh a chur in iúl don Choimisiún Eorpach.

Go praiticiúil tá an-chuid is mó de rialachán teileachumarsáide dírithe ar an leibhéal mórdhíola; ag deireadh Mhí Meithimh 2018 ní raibh ach margadh amháin miondíola ann (a raibh trí fhochuid ann) a bhí á rialú - an margadh um rochtain mhiondíola ar an líonra teileafóin phoiblí ag suíomh seasta (cíós líne). Mar sin féin, laghdaíodh an méid rialála sna margaí miondíola sin de réir a chéile le himeacht ama.

I rith na bliana, lean ComReg ar aghaidh lena anailís nó chuir sé tús lena anailís ar roinnt margaí mórdhíola eile lena n-áirítear na margaí mórdhíola le haghaidh:

1. Rochtain Ardcháilíochta (HQA): seirbhísí leathanbhanda siméadracha ardluais mhórdhíola a úsáidtear mar ionchuir chun seirbhísí leathanbhanda miondíola/ iarteachtacha a chur ar fáil do ghnóthais meánmhéide agus móra chomh maith lena n-úsáid ag soláthraithe seirbhíse chun teorainneacha a líonraí a leathnú. D'éisigh ComReg comhairliúchán breise³⁵ faoina anailís ar an margadh mórdhíola Rochtain Ardcháilíochta (HQA) i mí Feabhra 2018, agus táthar ag leanúint ar aghaidh leis an athbhreithniú fós.
2. Rochtain Logánta Mhórdhíola (WLA) agus Rochtain Lárnach Mhórdhíola (WCA): dhá mhargadh mórdhíola a úsáidtear mar ionchuir chun leathanbhanda iarteachtach/miondíola agus seirbhísí teileafónaíochta (agus seirbhísí eile) a chur ar fáil. I ndiaidh Comhairliúcháin 2016, i mí an Mheithimh 2018 chuir ComReg a dhréachtchinneadh in iúl don Choimisiún Eorpach³⁶ faoina anailís ar mhargaí WLA agus WCA.

³⁵ Doiciméad ComReg 18/08 "Athbhreithniú Margaidh: Rochtain Mhórdhíola Ardchaighdeáin, Comhairliúchán Breise" www.comreg.ie/publications

³⁶ Cásanna an Choimisiúin Eorpaigh IE/2018/2089 agus IE/2018/2089.

Tá obair ag dul ar aghaidh freisin ar rialú praghsanna agus leigheasanna cuachta i margaí WLA agus WCA, i ndiaidh na gcomhairliúcháin roimhe seo a eisíodh in Aibreán agus Meitheamh 2017.

3. Críochnú Guthghlao Seasta (FVCT) agus Críochnú Guthghlao Móibíleach (MVCT): dhá mhargadh mórdhíola lena mbaineann críochnú glaonna ar líonraí páirtithe glaoite. Obair ullmhúcháin ar siúl faoi láthair ar anailísí ar FVCT agus MVCT. D'eisigh ComReg comhairliúcháin ar a anailís ar mhargaí FVCT agus MVCT i mí na Samhna 2017.³⁷ Ina dhiaidh sin bhí comhairliúcháin bainteach ar leithligh ann i mí an Mhárta 2018³⁸ maidir le hoibleagáidí um rialú praghsanna i leith táillí le haghaidh seirbhísí FVCT agus MVCT. Tá obair ar siúl maidir leis na hanailísí margaidh agus praghsáil na sruthanna oibre sin.

Tá ComReg ag bailiú faisnéise ó sholáthraithe seirbhíse ag baint úsáide as a chumhachtaí reachtúla um bailiú faisnéise.

Tráchtairacht ar an Margadh

Ó Mheitheamh 2018 bhí timpeall 1.8m áitreabh ceadaithe ag líonraí Eircom (a bhfuil an t-ainm trádála Eir orthu anois) maidir le Rochtain na Chéad Ghlúine Eile (NGA) lena n-áirítear teicneolaíochtaí bunaithe ar chábla snáthoptaice go colbha (FTTC) agus cábla snáthoptaice go háitreabh (FTTP)³⁹. Bhí 635 míle síntiúsóir san iomlán ag úsáid na seirbhísí sin. Díobh sin chuir Miondíol Eir 48.3% acu ar fáil agus chuir Oibritheoirí eile 51.7% ar fáil ag úsáid tachtar táirge mórdhíola NGA de chuid Eir.

Lean Virgin Media ar aghaidh mar ghníomhaí suntasach sa mhargadh, agus d'fhógair siad go raibh luasanna íoslódála os cionn 300Mbps (Mb in aghaidh an tsoicind) á dtairiscint acu.

De réir na bhfigiúirí comhdaithe poiblí⁴⁰ nasc líonra Virgin Media 903,500 áitreabh agus bhí 371,100 síntiúsóir leathanbhanda acu ag deireadh mhí an Mheithimh 2018.

Bhí SIRO, comhfhiontar idir BSL agus Vodafone, ag rolladh amach FTTP go teaghlaigh agus gnóthais freisin i roinnt bailte móra roghnaithe ar fud na tíre. Amhail Bealtaine 2018, bhí 150,000 áitreabh nasctha ag SIRO⁴¹.

Leanadh ar aghaidh le méadú meánluasanna leathanbhanda. Ag deireadh mhí an Mheithimh 2018, bhí thart ar 86% de na síntiús leathanbhanda seasta cothrom le nó níos mó ná 10Mbps. Ba mhéadú é sin ar an 82% a bhí ann i mí an Mheithimh 2017. Ag deireadh na tréimhse athbhreithnithe seo bhí 74.6% de na suibscríbhinní leathanbhanda seasta cothrom le nó níos mó ná 30Mbps. 68.7% a bhí i gceist i R2 2017.

Mhéadaigh síntiús leathanbhanda seasta mhiondíola iomlána ó 1.38m i Meitheamh 2017 go 1.41m i Meitheamh 2018. Astu seo sholáthraigh Eir Retail 31.8% acu, sholáthraigh Virgin Media 26.3% acu agus sholáthraigh Vodafone, Sky agus oibritheoirí eile 18.4%, 13.4% agus 10.0% acu faoi seach. Tá na seirbhísí leathanbhanda miondíola atá curtha ar fáil ag Vodafone, Sky agus ag oibritheoirí eile (seachas Eir agus Virgin Media) cumasaithe toisc go n-úsáideann siad táirgí mórdhíola ar nós táirgí Shruth Giotán agus Rochtain Díchuachta Fíorúil (VUA).

37 Doiciméad ComReg 17/90r "Athbhreithniú Margaidh - Críochnú Guthghlao Seasta agus Críochnú Guthghlao Móibíleach"

38 Doiciméad ComReg 18/19 "Comhairliúcháin Praghsanna Sonraíocht Bhreise ar na hoibleagáidí rialaithe praghsais atá beartaithe do Rátaí Foirceanta Glaonna Seasta agus Móibíleacha" www.comreg.ie/publications

39 <https://www.eir.ie/pressroom/eir-announce-3rd-quarter-results-to-31-March-2018/>

40 <https://www.libertyglobal.com/wp-content/uploads/2018/08/VM-Fixed-Income-Q2-2018-Release.pdf>

41 <https://siro.ie/clonmel-roll-out/>

Géilliúntas

Clúdaíonn an mhír sin fiosrúcháin ar shárúithe dualgaís rialála ag oibritheoirí de chuid telecom, teagmhais a bhaineann le mí-úsáid uimhreacha Éireannacha agus tuairiscí ar theagmhais shuntasacha líonra.

Agus iad ag déileáil le himscrúduithe maidir le hoibleagáidí rialála a chomhlíonadh is é an toradh a d'fhéadfadh a bheith ar an gcás:

- go n-eiseofaí tuairim fhoirmiúil maidir le neamh-chomhlíonadh chuig oibreoir,
- go ndéanfaidh oibritheoir íocaíocht riaracháin,
- imeachtaí cúirte nó
- dúnadh cás nuair nach n-aithnítear aon saincheist nó dúnadh cáis tar éis don oibritheoir beart feabhsaithe a dhéanamh i gcás ina measann ComReg nach bhfuil gá le gníomh breise.

San áireamh i measc gníomhaíochtaí comhlíonta teileachumarsáide ComReg i rith na tréimhse bhí:

Comhlíonadh rialála:

- Osclaíodh 16 chás
- Dúnadh 33 cás
- Bhí siad ag déileáil fós le 57 cás

Mí-úsáid uimhreacha Éireannacha:

- Osclaíodh 86 cás
- Dúnadh 96 cás

Tuarascálacha ar theagmhais líonra:

- Tuairiscíodh 15 theagmhas

Bainteach leis na cásanna comhlíonta rialála, rinne ComReg 18 bhfiosrúchán ghníomhacha ar an oibritheoir reatha líne seasta agus 15 fhiosrúchán chomhlíonta ghníomhacha ar oibritheoirí móibíleacha.

I mí an Mheithimh 2017, tar éis dóibh dhá imscrúdú fhorleathana a dhéanamh, ba é tuairim ComReg gur sháraigh Eir a oibleagáidí Rochtana, Trédhearcachta agus Neamh-idirdhealúcháin i roinnt margaí rialaithe.

Rinne ComReg iarratas ar dhearbhuíthe neamh-chomhlíonta chuig an Ard-Chúirt agus ar orduithe go n-íocfadh Eir cúig phionós airgeadais ar leith maidir leis na sárúithe sin⁴².

Ina dhiaidh sin chuir Eir tús le himeachtaí ar leithligh san Ard-Chúirt i gcoinne an Aire Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil, Éire agus an tArd-Aighne agus in aghaidh ComReg ina dhiaidh sin, ina ndearna Eir agóid i gcoinne bhailíocht codanna de na Rialacháin Rochtana a bhaineann le cumas ComReg ordúithe Ard-Chúirte a lorg chun pionóis airgeadais a ghearradh. Cuireadh bac ar iarratais ComReg ar dhearbhuíthe neamh-chomhlíonta agus pionóis airgeadais ó bhíothas ag feitheamh le héisteacht chás Eir in aghaidh an Stáit agus ComReg a bhí le tosú ar an 14 Meitheamh 2018.

Díreach roimh an 14 Meitheamh 2018, thionóil ComReg agus Eir díospóireachtaí faoi réiteach comhaontaithe féideartha ar an dlíthíocht dá dtagraítear thuas, lena n-áirítear plé ar shocruithe rialachais rialála in Eir a bheadh feabhsaithe go mór.⁴³

Ó bhí an scéal amhlaidh, chuaigh ComReg, i gcomhar le Eir agus leis an Stát, chuig an Ard-Chúirt agus d'iarr go scríosfaí amach an dáta éisteachta, chun go mbeadh tuilleadh ama ann le leanúint ar aghaidh agus tuilleadh plé a dhéanamh. Thoiligh an Ard-Chúirt leis an iarratas sin. Tá cainteanna idir Eir agus ComReg ar shocruithe rialachais rialála Eir ar siúl i gcónaí agus mar chás ar leithligh tá ComReg ag leanúint ar aghaidh ag ullmhú comhairliúcháin ar bhearta rialála a bhaineann le rialachas rialála Eir.

42 Doiciméad ComReg 17/98 "Cásanna Comhlíonta Mórdhíola ComReg 481 agus 568" www.comreg.ie/publications

43 Doiciméad ComReg 18/48, "Nuashonrú ar dhlíthíocht maidir le cásanna Comhlíonta Mórdhíola idir ComReg agus Eircom" www.comreg.ie/publications

Rialachas Rialála

I 2016, d'fhostaigh ComReg Comhairleoirí, Cartesian agus KPMG, chun athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtúlacht shocruithe rialachais Eir. Ba é an cuspóir foriomlán ná a fháil amach an raibh socruithe rialachais Eir láidir go leor sa chaoi go léiríonn siad agus go gcinntíonn siad comhlíonadh leanúnach oibleagáidí rialála. Chabhródh toradh an athbhreithnithe le ComReg chun a fháil amach an raibh aon ghníomhartha breise ag teastáil ó Eir agus/nó ó ComReg. Bhí dhá chéim i gceist san athbhreithniú agus foilsíodh tuarascálacha na gComhairleoirí i mí Iúil 2017.

Bhí ábhair imní tromchúiseacha i dtuarascálacha na gComhairleoirí faoin gcaighdeán a bhí ag baint le rialachas rialála Eir. Bunaithe ar athbhreithniú ComReg ar thuarascálacha na gComhairleoirí ba léir nár dhócha go gcuirfeadh socruithe rialachais rialála Eir, lena n-áirítear a Shamhail Rialachais Rialála (RGM), ar chumas Eir a n-oibleagáidí rialála a chomhlíonadh.

I 2018 chuir ComReg tús le tionscadal le fáil amach an mbeadh aon bhearta rialála oiriúnach, ag féachaint dá chuspóirí agus d'fheidhmeanna, lena n-áirítear iad siúd faoi na Rialacháin Rochtana, go háirithe faoi Rialacháin 8 go 15. Tá sé beartaithe ag ComReg dul i gcomhairle maidir le moltaí ina leith seo sa dara leath de 2018.

EACNAMAÍOCHT, BEARTAS AGUS TAIGHDE

Comhdháil Náisiúnta

Rinne ComReg óstáil ar chomhdháil náisiúnta ar an 24 Deireadh Fómhair i gCaisleán Bhaile Átha Cliath. Díríodh i rith an imeachta, dar teideal “Telecommunications – Society and Sector in Transition” (Teileachumarsáid - Sochaí agus Earnáil san Idirthréimhse) ar an ról athraitheach atá ag teileachumarsáid in Éirinn agus na príomh-nuálaíochtaí is dócha a bheidh ann sna blianta amach romhainn. D’oscail an tAire Stáit um Fhorbairt Pobail, Acmhainní Náidúrtha agus Forbairt Dhigiteach, Seán Kyne TD an chomhdháil.

Bhí dhá sheisiún sa chomhdháil. Labhair na daoine seo a leanas sa chéad seisiún dar teideal “Am Trasdula sa Tírdhreach Teileachumarsáide”: Erzsébet Fitori, Ard-Stiúrthóir Chomhairle na hEorpa um Shnáithín chomh fada leis an mBaile, Sébastien Soriano, Cathaoirleach ARCEP agus Cathaoirleach Chomhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC), agus Torlach Denihan, Stiúrthóir Chónaidhm Theileachumarsáide agus Idirlín (TIF) ag IBEC.

Labhair William Webb ag an dara seisiún dar teideal, “A Connected Future”, Is é William POF Weightless SIG, an comhlacht um chaighdeán atá ag forbairt teicneolaíochta domhanda nua ó mheaisín go meaisín. Phléigh an tUas. Webb cur i bhfeidhm líonraí móibíleacha amach anseo, tomhaltas sonraí agus 5G. Thug Karlin Lillington, iriseoir agus colúnaí an Irish Times, Martin Cave, eacnamaí rialála agus David Minton, Stiúrthóir Thionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair freagraí ar óráid an Uasail Webb.

D’fhreastail 140 páirtí leasmhar ar an gcomhdháil ó ghrúpaí tionscail agus ón tsochaí shibhialta.

Figiúr 14: Ó ché: Cathaoirleach ComReg Gerry Fahy, an Coimisinéir Jeremy Godfrey, an tAire Stáit Seán Kyne TD agus an Coimisinéir Kevin O’Brien ag Comhdháil ComReg ar an 24 Deireadh Fómhair 2017

Tuarascáil BEREC ar Fhorbairtí Margaídh Iar-Chumaisc

Ghlac ComReg páirt i dtionscadal BEREC ag fiosrú na n-impleachtaí praghaís a bhain le cumasc líonraí móibíleacha le déanaí in Éirinn, sa Ghearmáin agus san Ostair, agus rinne anailís ar éadail Telefónica Ireland Ltd (O2) ag Hutchison 3G UK Holdings Ltd.⁴⁴ Sna trí thír sin atá faoi imscrúdú, fuarthas fianaise sa staidéar go mbeadh taraifí móibíleacha níos ísle mura ndéanfaí aon chumasc.

Suirbhé ar Thaithí Tomhaltóirí Móibíleacha

Iarradh ar úsáideoirí móibíleacha na hÉireann insint faoin taithí a bhí acu trí shuirbhé taighde margaídh a rinneadh i samhradh na bliana 2017. D'fhoneadh a chinntiú go bhfaighfí tuairimí na ndaoine i gceantair thuaithe, rinneadh sampláil sa suirbhé ar chéatadán ard de na daoine a bhí ina gcónaí i gcodanna den tír nach raibh daonra chomh dlúth iontu. Foilsíodh an suirbhé seo mar an Suirbhé ar Thaithí Tomhaltóirí Móibíleacha (Doiciméad ComReg 17/100a)⁴⁵ agus baineann sé le hobair an Tascfhórsa um Fhóin Phóca agus Leathanbhanda, faoi stiúir na Roinne Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil.

I measc na bpríomhthorthaí a d'eascair ón staidéar seo bhí:

- Úsáideann trí cheathrú de na daoine sonraí ar a bhfóin phóca. Mar sin féin, tá an líon daoine a úsáideann seirbhísí sonraí níos ísle i gceantair thuaithe.
- Léirigh formhór na dtomhaltóirí ar fud na tíre go raibh siad sásta lena seirbhís mhóibíleach reatha. Mar sin féin, bhí fadhbanna seirbhíse ag 29% de na freagróirí maidir le glaonna nó sheirbhís gearrtheachtaireachtaí (SMS) ar fud a dtithe.
- Tá an uimhir sin chomh hard le 43% sna ceantair thuaithe is faide amach. I measc na bhfadhbanna sonracha a luadh bhí cáilíocht na seirbhíse ag dul in olcas laistigh den teach,

meath ar cháilíocht an ghlacla le linn glao, gan a bheith in ann glaonna a dhéanamh agus glaonna a bheith á bhfágáil.

- De ghnáth bíonn tomhaltóirí mall ag athrú oibreora. Mar sin féin, thuairiscigh a lán daoine a rinne an t-athrú gur tháinig feabhas ar an gclúdach. Bhí sé sin fíor go háirithe i gceantair thuaithe.

Aithnítear praghas glaonna, téacsanna agus sonraí mar an tsaincheist is tábhachtaí agus soláthraí fón póca á roghnú i gceantair uirbeacha. Is é an clúdach a sholáthraíonn an líonra an rud is tábhachtaí i gceantair thuaithe.

Ireland Communicates Survey (Éire i mbun Cumarsáide) 2017

I ngeimhreadh na bliana 2017, chuir ComReg an Ireland Communicates Survey i bhfeidhm⁴⁶ agus d'fhiafraigh de níos mó ná 1,500 tomhaltóir Éireannach agus 500 FBM faoina n-úsáid agus faoina dtaithí ar theileachumarsáid in Éirinn. Léiríonn na torthaí thíos tábhacht mhéadaitheach na teileachumarsáide sa saol laethúil:

- Tá difríochtaí suntasacha maidir le húsáid TFC i gceantair uirbeacha agus i gceantair thuaithe. Tá sé seo le feiceáil go háirithe i gcás leathanbhanda; Tá leathanbhanda fostaithe ag 73% de na freagróirí uirbeacha, i gcomparáid le 58% díobh siúd ó cheantair thuaithe.
- Laghdaigh aipeanna teachtaireachtaí meandaracha úsáid na seirbhísí SMS, ach níor ghlac siad a n-áit; Deir 31% díobh siúd a úsáideann na haipeanna seo nár laghdaigh siad líon na dteachtaireachtaí téacs a sheolann siad.
- Tá tomhaltóirí ag súil go méadóidh siad an leas a bhainfidh siad as teicneolaíochtaí "cliste" sna blianta beaga amach romhainn.
- Tá a fhios ag an gcuid is mó de na tomhaltóirí gur tháinig deireadh le muirir fánaíochta an AE, agus dá bhrí sin is dóchúla go mbeidh 78% díobh ag fánaíocht i dtír eile san AE.
- Cé go bhfuil láithreach ar líne ag formhór mór na FBManna (95%), úsáideann níos lú ná a leath an láithreach sin chun trádáil a dhéanamh ar líne.

⁴⁴ Foilsíodh an tuarascáil seo faoin teideal "BEREC Report on Post-Merger Market Developments - Price Effects of Mobile Mergers in Austria, Ireland and Germany", BoR (18) 119

⁴⁵ ComReg 17/100a "Suirbhé ar Thaithí Tomhaltóirí Fón Phóca" www.comreg.ie/publications

⁴⁶ Doiciméad ComReg 18/23a "Suirbhé ar Thomhaltóirí" agus Doiciméad ComReg 18/23b "Suirbhé ar FBManna" www.comreg.ie/publications

AN RANNÁN SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA

Rialachas

Is é cuspóir an Choimisiúin a chinntiú, go gcomhlíonfar i gcónaí an cleachtas is fearr maidir le Rialachas Corparáideach.

Thosaigh an tréimhse airgeadais ar an 1 Iúil 2017, is é sin le rá i ndiaidh 1 Meán Fómhair 2016 nuair a tugadh éifeacht do Chód Cleachtais nua na bliana 2016 um Rialachas Comhlachtaí Stáit. Mar sin tá an leagan nua den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit curtha i bhfeidhm againn maidir le Ráitis Airgeadais 2018.

Is é beartas ComReg cloí leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit agus tuairiscíonn sé ar bhonn bliantúil don Aire Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil maidir le comhlíonadh an Chóid.

Tá clár cuimsitheach iniúchta i bhfeidhm ag ComReg, a ndéanann an Coiste Iniúcháireachta maoirseacht air agus a tháinig le chéile 4 uaire i rith na bliana. Déantar an fheidhm iniúchta inmheánaigh a sheachfhoinsiú. Tá iontaobhaí neamhspleách ar an scéim pinsin i bhfeidhm freisin, rud atá ag teacht leis an gcleachtas is fearr.

Mar chomhlacht phoiblí ag oibriú i dtimpeallacht achrannach dúshlán leanúnach is ea breisluach a chinntiú i gcónaí agus muid ag obair laistigh de shrianta acmhainne. Déanfaimid athbhreithniú ar bheartais agus nósanna imeachta i gcónaí maidir le caiteachas, soláthar agus bainistiú riosca. Tá ComReg freagrach don Oireachtas trí Choistí Oireachtais.

Tá sé mar aidhm ag cur i bhfeidhm leanúnach an phlean soláthair luach ar airgead a bhaint amach, seirbhís ardchaighdeán a sholáthar don phobal agus soláthar a shocrú ar bhealach comhlíontach. Le linn na bliana reatha tá córas tairiscintí iomaíocha socraithe againn maidir le trealamh agus seirbhísí seachfhoinsithe.

Tá Treoracha Eorpacha maidir le Soláthar comhlíonta againn ó thaobh conarthaí níos mó lena n-áirítear tairiscintí a fhoilsiú maidir le Comhaontú faoi Chreat Ilsoláthraí le haghaidh seirbhísí Dlí agus Seirbhísí Gairmiúla eile. D'úsáideamar Comhaontaithe faoi Chreat Soláthair de chuid Oifig an Rialtais nuair a bhí sé sin indéanta.

Tá sé mar aidhm againn na sonraisc bhailí go léir a íoc laistigh de 15 lá agus foilsímid ar ár suíomh gréasáin gach ráithe líon agus luach na n-íocaíochtaí a dhéantar. Leanaimid ar aghaidh ag feabhsú na hamanna próiseála le cabhair na foirne go léir a bhíonn ag comhoibriú linn agus trí leas a bhaint as na tionscnaimh teicneolaíochta nua a forbraíodh laistigh den eagraíocht chun próiseáil a fheabhsú. Sa bhliain go 30 Meitheamh 2018 rinneadh 84% de na híocaíochtaí laistigh den tréimhse riachtanach.

Acmhainní Daonna agus Sármhaitheas Oibriúcháin

Tá sé de phribhléid againn go bhfuil lucht saothair oilte againn atá tiomanta do shainchúram ComReg a chomhlíonadh. Tá caighdeán ár ndaoine rí-thábhachtach ó thaobh cumas na heagraíochta ár ról a chomhlíonadh maidir le hiomaíocht a chur chun cinn, custaiméirí a chosaint agus nuálaíocht a spreagadh. Déanann ComReg iarracht timpeallacht a chur ar fáil ina dtugtar tacaíocht do dhaoine le go mbeidh siad in ann a ndícheall a dhéanamh, rud a chuireann ar chumas na heagraíochta tacú go héifeachtach leis an tsochaí.

Bíonn sé deacair uaireanta sa mhargadh reatha fostaíochta iarrthóirí a mhealladh a bhfuil na scileanna nideoige acu atá ag teastáil uainn. D'fhonn a chinntiú go sroichfidh muid réimse éagsúil iarrthóirí, leathnaíomar cuid earcaíochta ár suíomh gréasáin chun tuiscint níos láidre a sholáthar faoi chultúr ComReg. Rinneamar é seo trí theistiméireachtaí foirne a chur ann, mar aon lenár gcreat inniúlachta saincheaptha agus doiciméad ceisteanna agus freagraí.

Cuireadh oiliúint ar ár mbainisteoirí earcaíochta agus tacaíocht ar fáil dóibh chun an creat a úsáid sa phróiseas earcaíochta. Tuigimid nach bhfuil in earcú ach an chéad chéim sa chaidreamh fostaíochta agus go gcaithfear fáilte a chur rompu, iad a ionductú ar bhealach dearfach agus dlúthchuid den eagraíocht a dhéanamh díobh.

Chuirge sin, dhearamar próiseas struchtúraithe fáiltithe agus rinneamar athnuachan ar ár gclár ionductaithe agus é mar aidhm againn cuidiú le daoine nua dul i dtaithí ar ár n-eagraíocht agus tacú linn go tapa.

Chailleamar daoine oilte i rith na bliana, sa chaoi go raibh orainn scileanna nua a mhúineadh d'earcaigh chun go bhféadfadh siad oibriú chomh maith leis na daoine a bhí imithe. De bhrí go mbíonn daoine a bhfuil sainscileanna acu ag teastáil le haghaidh chuid mhór de na ról atá againn - Innealtóirí, Eacnamaithe, Cuntasóirí, Dlíodóirí agus Anailísithe - bíonn sé deacair ár bhfolúntais a líonadh le daoine a bhfuil na scileanna riachtanacha acu. Rinneamar roinnt athruithe ar ár struchtúr eagraíochtúil i mbliana chun go mbeimid in ann freagra níos fearr a sholáthar dár sainchúram atá ag leathnú.

Chríochnaíomar athbhreithniú ar an bpróiseas um bainistíocht feidhmíochta, agus tar éis dúinn comhoibriú le chéile, thugamar isteach Comhphlé Feidhmíochta agus Forbartha (PDD) nua. Nascann an PDD an Creat Inniúlachta le feidhmíocht agus mar sin díreann ar réimse níos leithne chun an méid atá bainte amach agus an chaoi a mbaintear amach é a chur san áireamh. Leagtar béim ar spriocanna a cheapadh atá nasctha le pleananna straitéise agus gnó agus bíonn comhráite sceidealta ann go minic idir an t-athbhreithneoir agus an té atá a athbhreithniú.

Leanaimid orainn ag neartú ár mbunsraitheanna trí chumarsáid agus polasaithe inmheánacha a nuashonrú. Rinneadh athbhreithniú ar ár gCód Iompair i bhfianaise an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit.

Reáchtálar seisiún faisnéise maidir le hábhar an chóid nua lena chinntiú go bhfuil gach ball foirne ar an eolas faoi na hoibleagáidí atá orthu. Le linn na seisiún cumarsáide, leagaimid béim athuair ar ár luachanna maidir le hlonracas, Neamhchlaontacht, Trédhearcacht, Sármhaitheas agus Éifeachtacht agus leanaimid orainn ag baint úsáide as gach deis lena chinntiú go mbeidh an cineál iompair a bhaineann leis na luachanna sin ina dhlúthchuid dár n-idirghníomhaíocht agus dár gcinntí go léir. Tá rún daingean againn a chinntiú go gcaitear go cothrom agus le meas le gach comhghleacaí inár bhfórsa saothair éagsúil agus go dtuigeann siad cad é an cineál iompair nach bhfuil inghlactha.

Is eagraíocht eolasbhunaithe muid atá tiomanta do na scileanna sin a thabhairt do na daoine a bhíonn ag obair anseo chun go mbeidh siad cothrom le dáta ó thaobh cúrsaí sa timpeallacht dhinimiciúil teileachumarsáide. Déanaimid infheistíocht le cur ar chumas daoine a gcuid scileanna teicniúla agus gairmiúla a fhorbairt trí oiliúint sa láthair oibre, foghlaim ó phiaraí, cúrsaí inmheánacha agus oideachas foirmiúil. San áireamh ar ár gclár eagrúcháin anuraidh bhí cláir forbartha bainistíochta, agus cláir ghairmiúla, theicniúla agus rialála chomh maith le seisiúin am lóin a ceapadh chun comhoibriú agus comhroinnt faisnéise a spreagadh.

Ag teacht lenár n-éiteas maidir le foghlaim ar feadh an tsaoil, leanaimid orainn ag tabhairt urraíochta don oideachas agus tá torthaí iontacha bainte amach ag foireann ComReg agus iad ag cur lena n-eolas agus lena gcumas. Tá ár gclár meantóireachta ag soláthar deiseanna i gcónaí chun tuiscint, saineolas agus eolas a roinnt ar gach leibhéal ar fud na heagraíochta.

Déanann ár n-oifig nua in Uimhir a hAon, Lárcheantar na nDugaí éascú ar an trasmhalartú smaointe sin. Ceapadh plean oscailte don oifig agus tá éagsúlacht spásanna cruinnithe agus comhlímistear ann chun nuálaíocht agus comhoibriú a spreagadh.

Tá clár oibre gníomhach um fholláine againn a bhfuil sé de chuspóir aige béim a leagan ar a thábhachtaí is atá sé aire a thabhairt do shláinte choirp agus mheabhrach.

Tá na rudaí atá bainte amach ag ComReg bunaithe ar cháilíocht, ar thiomantas agus ar chaighdeán ghairmiúla na ndaoine a oibríonn anseo. Táimid ag tnúth le leanúint ar aghaidh ag tógáil ar an mbunsraith sin trí thionscnaimh nua agus tionscnaimh athnuaite a thabhairt isteach san am atá le teacht.

Tá freagrachtaí ag ComReg maidir le saincheisteanna inbhuanaitheachta. Chun na freagrachtaí seo a chomhlíonadh, thug ComReg faoi roinnt tionscnamh glas ar nós úsáid iompair phoiblí a chur chun cinn ag an bhfoireann faoin scéim um spáráil cánach, an fhoireann a spreagadh chun leas a bhaint an scéim rothaíochta chun oibre, boscaí um bruscar in-athchúrsála a úsáid agus bearta tíosacha ar fhuinneamh lena n-áirítear soilse brathlasta a shuiteáil in oifigí agus láithreacha eile agus amadóirí a chur ar théitheoirí uisce.

Leanfaidh ComReg de bhearta riachtanacha a chur i bhfeidhm, más féidir, chun ár lorg carbóin a laghdú.

Ceanglaítear ar ComReg freisin ailt 25, 26, 27 agus 28 den Acht um Míchumas 2005 a chomhlíonadh. Faoi Acht, cinntíonn ComReg go bhfuil rochtain ag daoine faoi mhíchumas ar limistéir phoiblí ár bhfoirgnimh agus go bhfuil ár seirbhísí poiblí inrochtana ag daoine faoi mhíchumas. Tá oifigeach rochtana ceaptha ag ComReg agus is féidir teagmháil a dhéanamh leis an té sin ag access@comreg.ie

Cumarsáid agus Rannpháirtíocht

Ag teacht le straitéis ComReg, ceann de phríomhspríocanna ComReg is ea idirghníomhú go réamhghníomhach lenár líon mór páirtithe leasmhara. Tá réimse leathan páirtithe leasmhara de gach sórt ag ComReg ó thomhaltóirí agus grúpaí ionadaíocha, go hoibritheoirí údaraithe, grúpaí ionadaíocha tionscail agus comhlachtaí agus ranna rialtais na tíre seo agus a gcoibhéisí idirnáisiúnta. Creidimid go gcuidíonn rannpháirtíocht oscailte leis na páirtithe leasmhara go léir le ComReg ina chuid oibre.

D'eisíomar 208 foilseachán i rith na bliana faoi athbhreithniú agus rinneamar Measúnuithe Tionchair Rialála nuair ba chuí sin, lena chinntiú go maolófaí ualaí rialála iomarcacha.

Teicneolaíocht Faisnéise

Ar aon dul le beartas reatha ríomhsheirbhísí an Rialtais tá ComReg ag leanúint ar aghaidh ag feabhsú a chuid seirbhísí Teicneolaíochta Faisnéise. Lean ComReg ar aghaidh ag forbairt a sheirbhísí gréasáin agus a chórais shaincheaptha chun próisis a fheabhsú go himmheánach agus freisin ó thaobh rannpháirtíocht tohaltóirí agus ceadúnú. Le linn na tréimhse seo tá feabhas leanúnach tagtha ar thimpeallacht slándála ComReg mar chosaint ar an méadú ar bhagairtí chibearshlándála agus chun feabhas a chur ar na seirbhísí bainistithe TF atá i bhfeidhm againn.

GNÓTHAÍ IDIRNÁISIÚNTA

Comhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC)

Tá ComReg ina bhall gníomhach de BEREC⁴⁷, a bhfuil gach ceann de na húdaráis rialála náisiúnta ó 28 Ballstát an Aontais Eorpaigh agus ó 4 stát Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa (“CSTE”) (an Íoslainn, Lichtinstéin, an Iorua, agus an Eilvéis) ina mbaill de.

I mí na Nollag 2017, cheap Bord Rialtóirí (BOR) BEREC Coimisinéir ComReg, Jeremy Godfrey, mar Leaschathaoirleach BEREC 2018, agus mar Chathaoirleach Inteachta BEREC 2019. Cuireadh⁴⁸ tús le ceapachán an Uasail Godfrey ar an 1 Eanáir 2018 agus réitigh sé an bealach do BEREC, chun bearta a ghlacadh sa tréimhse a bhí dírithe ar ról BEREC a neartú mar chumasóir straitéis Mhargadh Aonair Digiteach an AE. Bhí sé seo ina chuspóir leanúnach ag BEREC le blianta beaga anuas, faoi mar a cruthaíodh le glacadh a Threoirlínte maidir le Neodracht an Idirlíon i 2016 agus le hobair BEREC chun cabhrú go bhféadfaí Dul ag Fánaíocht mar a Dhéantar sa Bhaile a chur chun cinn san Eoraip. Maidir le ComReg, agus ós rud é go bhfuil ról nua maoirseachta aige i BEREC, tá ról ceannaireachta glactha aige ar na tascanna seo a leanas:

⁴⁷ Ceapadh é de bhun Rialachán (CE) Uimh. 1211/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2009 lenar bunaíodh Comhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC) agus Oifig BEREC.

⁴⁸ Chomh maith le bheith ceaptha mar Leaschathaoirleach na bliana 2018 agus mar Chathaoirleach Inteachta na bliana 2019, glacann an Leaschathaoirleach na bliana 2018 an ról chuige mar údarás ceapacháin Fhoireann Oifige BEREC. Sa tréimhse 1 Eanáir 2018 go 30 Meitheamh, ghlac an Leaschathaoirleach 24 cinneadh a bhain go díreach le cúrsaí oibriúcháin agus acmhainní daonna in Oifig BEREC.

- próisis a bhainistiú chun dul i gcomhairle le páirtithe leasmhara chun Clár Oibre Bliantúil BEREC do 2019 a chruthú, agus a chur ar fáil, ag tabhairt faoi deara an tionchar suntasach atá ag moltaí an Choimisiúin Eorpaigh maidir le Cód um Chumarsáid Leictreonach Eorpach (an “Cód”) ar an obair seo; agus
- ábhar agus clár oibre a chruthú don 6ú Fóram Páirtithe Leasmhara BEREC a thionólfar sa Bhruiséil ar an 17 Deireadh Fómhair 2018, ócáid ina dtaispeánfaidh BEREC dá Pháirtithe Leasmhara an dul chun cinn atá déanta acu maidir le Clár Oibre 2019 a thabhairt chun críche agus maidir lena ghlacadh.

Ag an am céanna leis an méid thuas, lean ComReg ar aghaidh ag glacadh páirte i gcur ar fáil an Chláir Oibre reatha (a glacadh i mí na Nollag 2017), a chuimsigh thart ar 30 tionscadal faoi leith (a bheidh ar siúl ó Eanáir go Nollaig 2018). Mar shampla ghlac ComReg páirt i gcaitheamh na tréimhse sin i ngach ceann de na naoi Meitheal Saineolaithe éagsúla a bhunaigh BEREC chun na tiomantais a chomhlíonadh a sonraíodh sa Chlár Oibre. Ina theannta sin, lean ComReg ar aghaidh ag cur saeolaithe náisiúnta ar fáil chun Comhchathaoirleacht a dhéanamh ar an Tagarmharcáil, Úsáideoirí Deiridh agus na Meithealacha Saineolaithe Cumarsáide ad hoc chomh maith le tús a chur le gníomhaíochtaí ábhartha i gcomhair na tréimhse sin nuair a bheidh ComReg, ina cháil mar Chathaoirleach Inteachta 2019, ina Chomhchathaoirleach ar Líonra Teagmhála BEREC (an cruinniú ullmhúcháin a thionólaíonn BEREC roimh a chuid cruinnithe iomlánacha) le linn na bliana sin.

Ní amháin go bhfuil rannpháirtíocht ComReg i gClár Oibre BEREC ina riachtanas sa Chomhchreat Rialála Eorpach do Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí⁴⁹ ach is slí é

freisin chun an bealach cheapadh trína rialaítear cumarsáid leictreonach agus na hearnálacha digiteacha san am atá ann anois agus a rialófar amach anseo iad.

De bhreis ar a Chlár Oibre bliantúil, cuireann BEREC Tuairimí agus comhairle theicniúil eile ar fáil d’institiúidí reachtacha na hEorpa (an Coimisiún Eorpach, an Chomhairle agus an Pharlaimint) ar bhonn ad hoc. Ina theannta sin, chun leasanna shaoránaigh na hEorpa a chosaint agus iomaíocht a chur chun cinn go ginearálta, comhoibríonn BEREC le comhlachtaí comhairleacha eile, ar nós an Ghrúpa um Beartas Speictream Raidió (“RSPG”)⁵⁰ agus Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Shlándaíl Gréasáin agus Faisnéise (“ENISA”)⁵¹.

Cruinnithe Iomlánacha BEREC

Buaileann an BOR le chéile ceithre huaire in aghaidh na bliana agus sa tréimhse seo glacadh agus formheasadh roinnt príomhcháipéisí lena bhfoilsíú. Chlúdaigh siad na topaicí seo a leanas, i measc topaicí eile:

- Idirlíon oscailte a chosaint (lena n-áirítear tairiscint phoiblí a thosú maidir le huirlis tomhais cáilíochta seirbhíse a d’fhéadfadh a chur ar chumas úsáideoirí deiridh feidhmíocht na seirbhísí idirlín atá ar conradh acu a thomhas/a bhailíochtú);
- Nascacht a fheabhsú san Eoraip (lena n-áirítear dréacht-chomhsheasamh a fhoilsíú maidir le monatóireacht a dhéanamh ar chlúdach móibíleach san Eoraip); agus
- Feabhas a chur ar an idirphlé le páirtithe leasmhara (lena n-áirítear uirlis ar líne a fhorbairt agus a sheoladh arna óstáil ag láithreán gréasáin BEREC chun aighneachtaí comhairliúcháin a bhainistiú a gheofar ar Dhréachtchlár Oibre Bliantúil BEREC 2019).

49 Tá an Comhchreat Rialála le haghaidh Líonraí agus Seirbhísí Cumarsáide Leictreonaí leagtha amach sa Treoir um Chreat, Rochtain, Údarú agus Seirbhís Uilíoch, arna leasú, arna trasnú i ndlí na hÉireann leis na hIonstraimí Reachtúla comhfhreagracha 2011 – Uimh. 333 Creat, Uimh. 334 Údarú, Uimh. 335 Rochtain agus Uimh. 337 Rialachán um Sheirbhís Uilíoch agus Chearta Úsáideoirí Deireanacha féach anseo <https://www.dcae.gov.ie/en-ie/communications/legislation/Pages/default.aspx>

50 Grúpa um Beartas Speictream Raidió; <http://rspg-spectrum.eu/>

51 An Ghníomhaireacht Eorpach um Shlándaíl Gréasáin agus Faisnéise; <http://www.enisa.europa.eu/>

Comhsheasmhacht maidir le Rialachán ar fud na hEorpa

D'fhoill comhsheasmhacht níos fearr a bhaint amach i bpróisis rialála, tá cumhachtaí maoirseachta ag an gCoimisiún Eorpach maidir le bearta a bhféadfaidh na ÚNRanna a dhéanamh maidir le staid iomaíoch na margaí ar an leibhéal náisiúnta (dá ngairtear "cásanna Airteagal 7" i ndiaidh forálacha Airteagal 7 agus 7a den Chreat-Treoir (Treoir 2002/21/CE, arna leasú)).

Nuair a chuireann an Coimisiún amhras tromchúiseach in iúl maidir le hanailís NRA ar an margadh agus leigheasanna chun aghaidh a thabhairt ar theipeanna iomaíocha, osclaíonn sé "imscrúdú Céim II" agus ní mór dó Tuairimí BEREC a chur san áireamh go dianmhaith sula bhfeidhmíonn sé a chumhachtaí. I gcásanna den sórt sin, tá sé de nós imeachta ag BEREC Meitheal Saineolaithe a bhunú a bhíonn freagrach as Tuairim a dhréachtú.

Chuir ComReg saineolaí náisiúnta ar fáil le bheith sa ghrúpa buan rapóirtéirí a bhíonn ar fáil ag BEREC chun páirt a ghlacadh i Meithleacha Saineolaithe den sórt sin. Le linn na tréimhse, osclaíodh 6 chás (cuireadh deireadh le 3 cinn acu sular faomhadh Tuairim BEREC, tar éis don ÚNR lena mbaineann an fógra ábhartha a tharraingt siar). Go háirithe, ba é ComReg an Rapóirtéir agus/nó chuidigh sé le dréachtú Tuairimí BEREC ar na cásanna seo a leanas:

- Cás DE/2017/1997 - An Ghearmáin (Margadh le haghaidh glaonna mórdhíola a fhoirceannadh ar líonraí teileafóin poiblí aonair a chuirtear ar fáil ag suíomh seasta) (margadh 1)
- Cás SK/2017/2010 - An tSlóvaic (Deireadh a chur le margadh le haghaidh glao gutháin mórdhíola ar mhargaí móibíleacha aonair) (margadh 2)
- Cás AT/2017/2020 - An Ostair (margaí mórdhíola do sheirbhísí tarchurtha craolacháin) (margadh 18 de Mholadh 2007)

Foilsítear gach tuairim BEREC ar ghlac an Bord Rialálaithe léi ar shuíomh gréasáin BEREC.

Grúpa na Rialtóirí Neamhspleácha (an IRG)

Is rannpháirtí gníomhach é ComReg freisin i nGrúpa na Rialtóirí Neamhspleácha (IRG), a bhunaigh grúpa ÚNRanna Eorpacha i 1997, le cuidiú chun eispéiris agus tuairimí a roinnt i measc a gcomhaltaí ar shaincheistanna tábhachtacha a bhaineann le rialáil agus forbairt mhargadh teileachumarsáide na hEorpa.

Oibríonn an IRG i ndlúthchomhar le BEREC (Comhlacht Rialtóirí na hEorpa um Chumarsáid Leictreonach) agus is baill nó breathnóirí i BEREC iad baill uile an IRG.

I gcaitheamh na tréimhse chruthaigh ComReg 4 cheistneoir, rinne sé anailís ar 70 aighneacht a fuarthas faoina cheistneoirí agus scaipeadh iad ar Chomhaltaí IRG, agus d'eisigh sé 22 freagra faoi leith ar cheistneoirí a chruthaigh Baill eile IRG. I dteannta a chuid oibre i BEREC, is gníomhaíocht thábhachtach í rannpháirtíocht leanúnach ComReg i IRG, mar cabhraíonn sí le comhroinnt faisnéise agus piarfhoghlaim a chur chun cinn idir na ÚNRanna ar féidir leo cuidiú le feabhas a chur ar chomhchuibhiú rialála ar fud na hEorpa.

An Coiste Cumarsáide (CoCom)

Bunaíodh CoCom i 2002 faoin gCreat-Treoir (Treoir 2002/21/CE, arna leasú) mar choiste comhairleach an Choimisiúin Eorpaigh. Tá CoCom comhdhéanta d'ionadaithe na mBallstát agus is é a phríomhról tuairimí a thabhairt ar dhréachtbhearta a bhfuil sé beartaithe ag an gCoimisiún iad a ghlacadh. Chomh maith le hionadaithe ón Roinn Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil, glacann ComReg páirt i dtoscaireacht na hÉireann.

RÁITIS AIRGEADAIS

COMHALTAÍ AN CHOIMISIÚIN AGUS FAISNÉIS EILE

DON BHLIAIN DAR CRÍOCH 30 MEITHEAMH 2018

An Coimisiún

Amhail an 30 Meitheamh 2018 bhí 3 Coimisinéirí sa Choimisiún

- Gerry Fahy - Cathaoirleach
- Jeremy Godfrey - Coimisinéir
- Kevin O'Brien - Coimisinéir

Oifigí

1 Lárcheantar na nDugaí
Sráid na nGildeanna
Baile Átha Cliath 1

Iníúcháirí

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste,
3A Sráid an Mhéara Uachtarach
Baile Átha Cliath 1

Baincéirí

Banc na hÉireann
6 - 7 Sráid Uí Chonaill Íochtarach
Baile Átha Cliath 1

RÁITEAS FAOI RIALACHAS AGUS TUAIRISC CHOMHALTAÍ AN CHOIMISIÚIN

DON BHLIAIN DAR CRÍOCH 30 MEITHEAMH 2018

Rialachas

Bunaíodh an Coimisiún um Rialáil Cumarsáide (ComReg) ar an 1 Nollaig 2002. Sonraítear feidhmeanna an Choimisiúin san Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002, agus san Acht um Rialáil Cumarsáide (Leasú), 2007. Baineann na feidhmeanna sin le rialáil agus ceadúnú an tionscail cumarsáide leictreonaí (lena n-áirítear tarchur raidió agus craolacháin), rialáil seirbhísí poist, rialáil seirbhísí ardráta agus rialáil an ainm fearainn .ie. Maoínítear an Coimisiún go hiomlán trí ioncam a fhaightear ó na tionscail chumarsáide leictreonaí, poist agus seirbhísí ardráta.

Deir alt 11 d'Acht 2002, faoi réir Acht 2002, go mbeidh an Coimisiún neamhspleách i bhfeidhmiú a fheidhmeanna. Foráiltear le halt 14 den Acht seo go mbeidh ar a laghad 1 Choimisinéir amháin agus nach mó ná triúr Coimisinéirí ar an gCoimisiún agus faoi réir an Achta seo, féadfaidh an Coimisiún a nós imeachta féin a rialáil. Tá an Coimisiún freagrach as dea-rialachas a chinntiú agus déanann sé an tasc sin trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a cheapadh agus trí chinntí straitéiseacha a dhéanamh faoi na príomhcheistanna gnó go léir. Is é an Coimisiún agus an Fhoireann Cheannaireachta atá freagrach as bainistiú agus rialú ComReg agus as stiúradh ó lá go lá. Ní mór don fhoireann cheannaireachta an treoir straitéiseach leathan atá leagtha síos ag an gCoimisiún a leanúint, agus a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag gach comhalta den Choimisiún ar na príomhghníomhaíochtaí agus ar na príomhchinntí a bhaineann leis an eintiteas, agus ar aon rioscaí suntasacha ar dócha go dtiocfaidh siad chun cinn.

Freagrachtaí an Choimisiúin

Leagadh amach obair agus freagrachtaí an Choimisiúin ar dtús in Acht 2002. Tá ár gcuspóirí leagtha amach i gcomhréir le reachtaíocht phríomhúil agus le reachtaíocht thánaisteach, agus leanann an creat reachtaíochta sin ar aghaidh ag forbairt i ndiaidh Acht 2002 agus an Acht um Rialáil Cumarsáide 2007. I 2007, chuir an tAcht um Rialáil Cumarsáide (Leasú) 2007 le freagrachtaí agus cumhachtaí ComReg, chomh maith leis na bearta forfheidhmithe atá ar fáil.

Foráiltear le halt 21 d'Acht 2002 'gur féidir le haon chomhalta d'fhoireann an Choimisiúin nó oifigeach údaráithe de chuid an Choimisiúin feidhmeanna an Choimisiúin a fheidhmiú mar is cuí leis an gCoimisiún'. Tá feidhmeanna áirithe tarmilgthe ag an gCoimisiún ach tá nithe eile forchoimeáda go sonrach do chinneadh an Choimisiúin. I measc na nithe a mheasann an Coimisiún tá

- tuarascálacha ón gCoiste Iniúcháireachta / meithleacha oibre
- tuarascálacha airgeadais / cuntais bhainistíochta
- tuarascálacha feidhmíochta, agus
- nithe forchoimeáda.

Ceanglaítear le halt 32 den Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002, ar an gCoimisiún na cuntais go léir is cuí agus is gnách ar an airgead go léir a gheobhaidh sé nó a chaithfidh sé a choimeád i cibé foirm a cheadóidh an tAire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, lena n-áirítear cuntas ioncaim agus caiteachais agus clár comhardaithe ina ndéantar idirdhealú idir na nithe seo a leanas:

- a. feidhmeanna a bhaineann le cumarsáid leictreonach,
- b. feidhmeanna a bhaineann le cúrsaí poist agus
- c. feidhmeanna a bhaineann le seirbhísí ardráta.

Agus ráitis airgeadais á n-ullmhú, ceanglaítear ar an gCoimisiún:

- beartais oiriúnacha cuntasáiochta a roghnú agus a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- breitheanna agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh mura bhfuil sé mí-oiriúnach glacadh leis go leanfaidh an Coimisiún ag feidhmiú.
- a shonrú ar leanadh de na caighdeáin chuntasáiochta infheidhme, faoi réir aon difríochtaí ábhartha a nochtar agus a mhínítear sna ráitis airgeadais;

Tá an Coimisiún freagrach as taifid chuntasáiochta leordhóthanacha a choinneáil a nochtann, le cruinneas réasúnach ag am ar bith, staid airgeadais an Choimisiúin agus a chuireann ar chumas an Choimisiúin a chinntiú go gcomhlíonann ráitis airgeadais ceanglais Alt 32 den Acht um Rialáil Cumarsáide. Is é an Coimisiún atá freagrach as cothabháil agus sláine na faisnéise corparáidí agus airgeadais ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin.

Tá an Coimisiún freagrach as an bplean gníomhaíochta bliantúil agus as an mbuiséad a fhaomhadh. Rinneadh meastóireacht ar fheidhmíocht an Choimisiúin trí thagairt don phlean bliantúil agus don bhuiséad i mí Iúil 2018.

Tá an Coimisiún freagrach as a shócmhainní a chosaint agus dá bhrí sin as bearta réasúnta a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Measann an Coimisiún go dtugann a ráitis airgeadais léargas fíor agus cothrom ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais an Choimisiúin ar an 30 Meitheamh 2018.

Struchtúr an Choimisiúin

Foráiltear in alt 14 den Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002 go mbeidh ar a laghad 1 Choimisinéir agus nach mó ná 3 Coimisinéirí ar an gCoimisiún.

Foráiltear in alt 15 den Acht go gceapfar Coimisinéir ar bhonn lánaímseartha ar feadh tréimhse nach lú ná 3 bliana agus nach faide ná 5 bliana. Foráiltear leis an Acht freisin, i gcás go bhfuil níos mó ná Coimisinéir amháin ann, go gceapfaidh an tAire duine acu chun bheith ina chathaoirleach ar an gCoimisiún.

Faoi Alt 17 den Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002, i gcás nach mbeidh níos mó ná Coimisinéir amháin ceaptha faoi Alt 15, go n-ainmneoidh sé comhalta dá fhoireann mar leaschoimhalta den Choimisiún (“leaschoimisinéir”) a ghlacfaidh agus a chomhlíonfaidh le húdarás an Choimisiúin feidhmeanna uile an Choimisiúin in éagmais an Choimisinéara.

Amhail an 30 Meitheamh 2018 bhí triúr Coimisinéirí ar an gCoimisiún ar cheap an tAire Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil gach duine acu. Sonraítear sa tábla thíos baill an Choimisiúin agus dátaí a gceapachán, nó dátaí a n-athcheapachán (ní féidir le comhaltaí an Choimisiúin fónamh ar feadh níos faide ná 2 théarma oifige mar Choimisinéir). Tagann an Coimisiún le chéile go rialta chun saincheisteanna rialála agus oibriúcháin a phlé.

Comhalta an Choimisiúin	Dáta Ceaptha nó Athcheaptha)
Gerry Fahy - Cathaoirleach *	2 Meán Fómhair 2013
Jeremy Godfrey	2 Meán Fómhair 2013
Kevin O'Brien	1 Samhain 2015

* Ina Chathaoirleach ó 1 Márta 2017 go dtí 31 Lúnasa 2018

D'fhág Gerry Fahy agus Kevin O'Brien i mí Lúnasa 2018. D'fhógair an Roinn Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil, i mí na Samhna 2018 gur ceapadh an tUas. Garrett Blaney agus an tUas. Robert Mourik mar Choimisinéirí tar éis comórtais oscailte a reáchtáil an tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí.

An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca

Tá Coiste Iniúcháireachta agus Riosca (ARC) ceaptha ag an gCoimisiún. Is é an Coimisiún a cheapann comhaltaí ARC agus ní bhíonn níos mó ná cúigear ann:

- beirt Choimisinéirí (Nóta: Is é an Cathaoirleach an tOifigeach Cuntasaíochta agus mar sin ní cheaptar é mar chomhalta den Choiste Iniúcháireachta agus Riosca);
- triúr ball seachtrach neamhspleách.

Tá duine de na comhaltaí seachtracha ina chathaoirleach ar an ARC.

Is é ról an ARC tacú leis an gCoimisiún maidir lena fhreagrachtaí ó thaobh rioscaí, rialú agus rialachas agus dearbhú bainteach. Tá an ARC neamhspleách ó bhainistíocht airgeadais na heagraíochta. Cinntíonn an ARC ach go ndéantar monatóireacht ghníomhach agus neamhspleách ar na córais rialaithe inmheánacha lena n-áirítear gníomhaíochtaí iniúchta. Tuairiscíonn an ARC go foirmiúil i scríbhinn chuig an gCoimisiún gach bliain.

Bhí na Coimisinéirí Jeremy Godfrey agus Kevin O'Brien ina mbaill den ARC sa bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018. Is iad seo a leanas comhaltaí seachtracha an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca: Martin Higgins (Cathaoirleach), Patricia Byron agus Marie Collins. Bhí 4 chruinniú ag an ARC sa bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018.

Sceideal Tinrimh, Táillí agus Speansais

Tá sceideal tinrimh ag cruinnithe an Choiste Iniúcháireachta do 2018 leagtha amach thíos lena n-áirítear na táillí a fuair gach ball. Níor íocadh aon speansais i 2018.

Comhaltaí an Choiste Iniúcháireachta

Ainm	Ról	Líon na gCruinnithe ar freastalaíodh orthu	Táillí 2018 €
Martin Higgins - Cathaoirleach	Comhalta Seachtrach	4	8,000
Patricia Byron	Comhalta Seachtrach	2	2,400
Marie Collins	Comhalta Seachtrach	4	4,800
Jeremy Godfrey	Coimisinéir	2	N/B
Kevin O'Brien	Coimisinéir	4	N/B

Príomh-Athruithe Pearsanra

D'fhág na Coimisinéirí Gerry Fahy agus Kevin O'Brien i mí Lúnasa 2018. De réir an Achta um Rialáil Cumarsáide 2002 cheap an tAire beirt Choimisinéirí nua.

Nochtadh a cheanglaítear leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016)

Tá an Coimisiún freagrach as a chinntiú gur chloígh ComReg le riachtanais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit ("an Cód"), faoi mar a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe é i mí Lúnasa 2016. Éilítear an nochtadh seo a leanas faoin gCód.

Miondealú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Déantar sochair ghearrthéarmacha na bhfostaithe os cionn €60,000 a rangú sna bandaí seo a leanas:

	30 Meitheamh 2018 Lion	30 Meitheamh 2017 Lion
60 - 70	8	8
70 - 80	17	18
80 - 90	13	8
90 - 100	3	12
100 - 110	14	4
110 - 120	4	6
120 - 130	7	3
130 - 140	1	0
140 - 150	2	3
150 - 160	0	0
160 - 170	1	0
170 - 180	0	1
180 - 190	1	0
190 - 200	0	0
200 - 210	1	2
210 - 220	1	0

Tabhair do d'aire: Chun críche an nochta seo, áirítear le sochair ghearrthéarmacha fostaithe maidir le seirbhísí a rinneadh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, pá a bhaineann le feidhmíocht agus sochar comhchineáil maidir le híocaíochtaí árachais leighis a rinneadh thar ceann an fhostaí, ach ní áirítear ÁSPC an fhostóra.

Costais Chomhairle Theicniúil

Áirítear ar chostais na Comhairle Teicniúla costas na comhairle seachtraí don lucht bainistíochta agus áirítear leis feidhmeanna seachfhoinsithe 'gnó mar is gnách'.

	2018 €'000	2017 €'000
Comhairle Ghairmiúil & Theicniúil	6,824	7,485
Bainistiú Teagmhálaithe	502	682
Taighde Margaidh	222	198
Monatóireacht ar Chaighdeán na Seirbhíse	532	505
Oiliúint Foirne agus Forbairt Ghairmiúil	409	343
	8,489	9,213

Costais Dlí

Tugtar miondealú sa tábla thíos ar na méideanna a aithníodh mar chaiteachas sa tréimhse tuairiscithe maidir le costais dlí.

	2018 €'000	2017 €'000
Comhairle Dlí	911	1,215
Costais Dlí a bhaineann le hlmeachtaí Dlí	917	1,022
	1,828	2,237

Caiteachas Taistil agus Cothaithe

Déantar caiteachas taistil agus cothaithe a rangú mar seo a leanas:

	2018 €'000	2017 €'000
Taisteal Intíre	29	25
Taisteal Idirnáisiúnta	227	195
	256	220

Caiteachas ar Fháilteachas

Cuimsíonn an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais an caiteachas seo a leanas ar fháilteachas:

	2018 €'000	2017 €'000
Costais Fáilteachais Foirne	15	12
Íocaíocht leis an gClub Spóirt agus Sóisialta	5	5
	20	17

Ní chuireann ComReg Fáilteachas ar fáil do Chliaint. Ní áirítear leis na méideanna thuas caiteachas ar shólaistí/fáilteachas a bhaineann le hoibríochtaí gnó mar óstáil comhdhála, imeachtaí agus cruinnithe.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Tá an Coimisiún tiomanta do na caighdeáin rialachais chorparáidigh is airde a choinneáil. Is é an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2009) a d’fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe an bhunchloch ar a bhfuil ár mbeartais rialachais chorparáidigh bunaithe. Bhí éifeachtacht ag an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016) sna tréimhsí tuairiscithe airgeadais dar tús an 1 Meán Fómhair 2016 nó ina dhiaidh sin agus glacadh leis sna Ráitis Airgeadais seo.

Ceanglaítear le hAlt 33 den Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002, ar an gCoimisiún cód bainistíochta airgeadais a ghlacadh, le ceadú an Aire Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil agus an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus a shocrú go bhfoilseofaí an cód tar éis ceadú den sórt sin a fháil. Ina theannta sin, ceanglaítear ar an gCoimisiún athbhreithniú tréimhsiúil a dhéanamh ar a chód bainistíochta airgeadais agus an cód a leasú agus a athfhoilsiú de réir mar is cuí. Ceanglaítear freisin ar an gCoimisiún trácht a dhéanamh sa tuarascáil bhliantúil ar an chaoi a bhfuil sé ag cloí leis an gcód.

Tá ár gcód bainistíochta airgeadais (atá bunaithe ar an gCód Cleachtais do Rialachas Comhlachtaí Stáit (2009) arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe) faofa ag an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil agus ag an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Foilsítear an cód ar ár láithreán gréasáin, agus tá sé ar intinn againn an Cód a nuashonrú chun riachtanais Chód 2016 a léiriú. Tá sé mar pholasaí ag an gCoimisiún comhlíonadh an Chóid a chinntiú.

Thar ceann an Choimisiúin

Jeremy Godfrey
Coimisinéir

Dáta: 25 Márta 2019

RÁITEAS AR RIALÚ INMHEÁNACH

DON BHLIAIN DAR CRÍOCH 30 MEITHEAMH 2018

Freagracht as Rialú Inmheánach

Admhaím thar ceann ComReg go bhfuil sé de fhreagracht orainn a chinntiú go gcoinnítear agus go bhfeidhmítear córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais. Tá riachtanais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016) san áireamh sa bhfreagracht seo.

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas deartha chun rioscaí a bhainistiú go leibhéal réasúnta seachas deireadh a chur leo. Dá bhrí sin ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú iomlán a thabhairt go ndéantar sócmhainní a chosaint, idirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart agus go seachnaítear nó go mbraítear earráidí ábhartha nó neamhrialtachtaí ar bhealach tráthúil.

Tá an córas rialaithe inmheánaigh, a thagann leis an treoir a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i bhfeidhm i ComReg don bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018 agus chomh fada le dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Cumas Riosca a Láimhseáil

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (ARC) ag ComReg ar a bhfuil beirt bhall den Choimisiún agus triúr ball seachtrach, a bhfuil saineolas airgeadais agus iniúchta acu, agus is é an Cathaoirleach duine acu. Tháinig an ARC le chéile ceithre huaire sa bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018.

Bhunaigh ComReg feidhm iniúchta inmheánaigh seachfhoinsithe a bhfuil dóthain acmhainní aici agus a chuireann clár oibre i bhfeidhm a aontaíodh leis an ARC.

Tá beartas bainistithe riosca forbartha ag an gCoimisiún ina leagtar amach a mhian i leith riosca, na próisis bhainistíochta riosca

atá i bhfeidhm agus ina sonraítear ról agus freagrachtaí na foirne maidir le riosca. Tá an polasaí eistithe don fhoireann go léir a bhfuiltear ag súil go n-oibreoidh siad laistigh de pholasaithe bainistíochta riosca ComReg, chun an lucht bainistíochta a chur ar an airdeall maidir le rioscaí atá ag teacht chun cinn agus laigí a rialú agus freagracht a ghlacadh as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimsí oibre féin.

Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag ComReg trína n-aithnítear agus a thuairiscítear príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á nglacadh chun aghaidh a thabhairt orthu agus, a mhéid is féidir, na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár riosca i bhfeidhm trína n-aithnítear na príomhrioscaí atá os comhair ComReg agus tá siad sin aitheanta, measúnaithe agus grádaithe de réir a dtábhacht. Déanann an Coimisiún athbhreithniú agus nuashonrú ar an gclár gach ráithe. Úsáidtear toradh na measúnuithe seo chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go mbainistítear na rioscaí go leibhéal inghlactha.

Sonraítear sa chlár riosca na rialuithe agus na gníomhartha is gá chun rioscaí a mhaolú agus freagracht as oibriú na rialuithe a shanntar do bhaill foirne sonracha. Dearbhaím go bhfuil timpeallacht rialúcháin i bhfeidhm a bhfuil na nithe seo a leanas mar chuid di:

- doiciméadaíodh nósanna imeachta maidir le gach príomhphróiseas gnó,
- tá freagrachtaí airgeadais sannta ag leibhéal bainistíochta agus cuntasacht dá réir i gceist,
- tá córas cuí buiséadaithe ann mar aon le buiséad bliantúil a ndéanann an lucht bainistíochta sinsearach athbhreithniú rialta air
- tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a chinntiú, agus
- tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear na heaspaí rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Choimisiún, nuair is ábhartha, ar bhealach tráthúil. Dearbhaím go bhfuil na córais mhonatóireachta leanúnacha seo a leanas i bhfeidhm:

- aithníodh príomhríoscaí agus rialuithe gaolmhara agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh a aithníodh a thuairisciú,
- tá socruithe tuairiscithe bunaithe ar gach leibhéal ina bhfuil freagracht as bainistíocht airgeadais sannta, agus
- déanann an lucht bainistíochta sinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha feidhmíochta agus airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a léiríonn feidhmíocht i bhfianaise buiséad/réamhaisnéisí.

Soláthar

Tá Plean Soláthair Chomparáidigh forbartha ag ComReg a cheadaigh an Coimisiún. Ina theannta sin, chuir sé nósanna imeachta agus beartais i bhfeidhm chun a chinntiú go gcomhlíontar na rialacha agus na treoirilínte soláthair reatha. Ciallaíonn nádúr ghníomhaíochtaí ComReg go mb'fhéidir nach mbeadh sé indéanta nó oiriúnach cloí le rialacha agus treoirilínte cuí soláthair i líon beag cásanna. Tá beartas rialachais chuí curtha i bhfeidhm ag an gCoimisiún lena leanúint i gcúinsí den sórt sin.

Le linn 2018 tabhaíodh caiteachas €403,000 (2017: €491,000) i leith 2 chonradh (2017: 2 chonradh) le haghaidh seirbhísí TF nuair a measadh de thoradh ár riachtanais oibríochtúla gur ghá an 2 chonradh atá ann cheana a chur ar athlá go dtí go gcríochnófar próiseas tairisceana iomaíoch. Cuireadh conradh nua i bhfeidhm i Márta 2018 (i ndiaidh próisis tairisceana iomaíoch maidir leis an chuid is mó den chaiteachas a bhain leis an dá chonradh sin.

Bhí conradh le haghaidh comhairle ghairmiúil ann freisin nuair a measadh go raibh sé cuí an conradh reatha a chur ar athlá freisin go dtí go gcuirfear bailchríoch ar phróiseas tairisceana iomaíoch (a meastar a tharlóidh ag deireadh 2018). Ba é €156,000 an caiteachas ar an gconradh seo i 2018 (2017: €197,000).

Bhí conradh amháin ann arbh fhiú €235,000 é le haghaidh comhairle sainchomhairleoireachta nuair a measadh go raibh sé cuí gan tairiscintí a iarradh mar gheall ar chúinse práinneach nach raibh coinne leis. Táimid sásta nach mbeadh sé ar chumas aon soláthraí eile ár riachtanais a chomhlíonadh. Bhí dhá chonradh ann freisin, ceann amháin ar €90,000 agus ceann eile ar €58,000 a bhain le ceannach sain-bhogearraí nach raibh ach soláthraí amháin ann a d'fhéadfadh iad a chur ar fáil.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta ag ComReg chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta agus rialaithe riosca. Tá an mhonatóireacht agus an t-athbhreithniú a dhéanann ComReg ar éifeacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais, bunaithe ar obair na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha, an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht bainistíochta sinsearach laistigh de ComReg atá freagrach as forbairt agus cothabháil an creat rialaithe airgeadais inmheánach.

Dearbhaím go ndearna an Coimisiún athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha don bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018.

Saincheisteanna maidir le Rialú Inmheánach

Níor aithníodh aon laigí i rialú inmheánach i ndáil le 2018 a éilíonn nochtadh sna ráitis airgeadais.

Thar ceann an Choimisiúin

Jeremy Godfrey
Coimisinéir

Dáta: 25 Márta 2019

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Report for presentation to the Houses of the Oireachtas

Commission for Communications Regulation

Opinion on financial statements

I have audited the financial statements of the Commission for Communications Regulation for the year ending 30 June 2018 as required under the provisions of section 32 of the Communications Regulation Act 2002. The financial statements comprise

- the statement of income and expenditure and appropriation account
- the statement of comprehensive income
- the statement of financial position
- the statement of cash flows and
- the related notes, including a summary of significant accounting policies.

In my opinion, the financial statements give a true and fair view of the assets, liabilities and financial position of the Commission at 30 June 2018 and of its income and expenditure for that year in accordance with Financial Reporting Standard (FRS) 102 — *The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland*.

Basis of opinion

I conducted my audit of the financial statements in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs) as promulgated by the International Organisation of Supreme Audit Institutions. My responsibilities under those standards are described in the appendix to this report. I am independent of the Commission and I have fulfilled my other ethical responsibilities in accordance with the standards.

I believe that the audit evidence I have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion.

Report on information other than the financial statements, and on other matters

The Commission has presented certain other information together with the financial statements. This comprises the annual report, the governance statement and Commission members' report, and the statement on internal control. My responsibilities to report in relation to such information, and on certain other matters upon which I report by exception, are described in the appendix to this report.

I have nothing to report in that regard.

Seamus McCarthy
Comptroller and Auditor General

29 March 2019

Appendix to the report

Responsibilities of the Commission

As detailed in the governance statement and Commission members' report, the Commission is responsible for

- the preparation of financial statements in the form prescribed under section 32 of the Communications Regulation Act 2002
- ensuring that the financial statements give a true and fair view in accordance with FRS102
- ensuring the regularity of transactions
- assessing whether the use of the going concern basis of accounting is appropriate, and
- such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of the Comptroller and Auditor General

I am required under section 32 of the Communications Regulation Act 2002 to audit the financial statements of the Commission and to report thereon to the Houses of the Oireachtas.

My objective in carrying out the audit is to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement due to fraud or error. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with the ISAs, I exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. In doing so,

- I identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements whether due to fraud or error; design and perform audit procedures responsive to those risks; and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- I obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the internal controls.
- I evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures.
- I conclude on the appropriateness of the use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, on whether a material uncertainty

exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Commission's ability to continue as a going concern. If I conclude that a material uncertainty exists, I am required to draw attention in my report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify my opinion. My conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of my report. However, future events or conditions may cause the Commission to cease to continue as a going concern.

- I evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

I communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that I identify during my audit.

Information other than the financial statements

My opinion on the financial statements does not cover the other information presented with those statements, and I do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with my audit of the financial statements, I am required under the ISAs to read the other information presented and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or with knowledge obtained during the audit, or if it otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work I have performed, I conclude that there is a material misstatement of this other information, I am required to report that fact.

Reporting on other matters

My audit is conducted by reference to the special considerations which attach to State bodies in relation to their management and operation. I report if there are material matters relating to the manner in which public business has been conducted.

I seek to obtain evidence about the regularity of financial transactions in the course of audit. I report if there is any material instance where public money has not been applied for the purposes intended or where transactions did not conform to the authorities governing them.

I also report by exception if, in my opinion,

- I have not received all the information and explanations I required for my audit, or
- the accounting records were not sufficient to permit the financial statements to be readily and properly audited, or
- the financial statements are not in agreement with the accounting records.

Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cuntas Leithreasa don bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018

						Bliain go 30 Meitheamh	Bliain go 30 Meitheamh
	Nótaí	2018	2018	2018	2018	2018	2017
		Cumarsáid Leictreonach		Post	Seirbhísí Ardráta		
		Tobhach €'000	Eile €'000	Tobhach €'000	Tobhach €'000	lomlán €'000	lomlán €'000
Ioncam							
Tobhach		6,946		1,900	509	9,355	9,456
Táillí Ceadúnúcháin	2		44,217			44,217	45,413
Ioncam Speictrim	2		32,150			32,150	76,050
Ioncam Eile	2		858			858	4,917
Ollioncam		6,946	77,225	1,900	509	86,580	135,836
Aistriú (chuig) Cúlchiste Caipitil	12		585			585	(5,771)
Glanioncam		6,946	77,810	1,900	509	87,165	130,065
Caiteachas							
Costais Foirne	3	6,588	3,807	589	277	11,261	10,380
Costais Sochair Scoir	17(b)	2,202	1,246	156	73	3,677	2,803
Comhairle Theicniúil	4	4,204	2,950	1,082	253	8,489	9,213
Costais Dlí	5	1,062	725	25	16	1,828	2,237
Fógraíocht		77				77	36
Costais Riaracháin	6	1,044	1,075	91	70	2,280	2,275
Luach saothair na n-íniúcháirí		9	6	1	1	17	21
Áitreabh agus Costais Ghaolmhara		1,260	980	99	99	2,438	2,552
Dímheas	7	1,448	996	113	113	2,670	1,719
Caillteanas ar Dhiúscairt Sócmhainní						-	74
Síntiúis d'Eagraíochtaí Idirnáisiúnta	15	691				691	768
		18,585	11,785	2,156	902	33,428	32,078
Barrachas / (Easnamh) roimh Leithreasáí		(11,639)	66,025	(256)	(393)	53,737	97,987
Lúide: Leithreasáí							
Iníoctha leis an Lárchiste	13					(54,969)	(99,368)
Coigeartú Cúlchiste Pinsin	13					1,232	1,381
Barrachas tar éis Leithreasáí						0	0

Is cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go 22.

Thar ceann an Choimisiúin

Jeremy Godfrey

Coimisinéir

Dáta: 25 Márta 2019

Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach don bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018

		Bliain go 30 Meitheamh	Bliain go 30 Meitheamh
		2018	2017
		lomlán	lomlán
Nótaí			
Barrachas tar éis Leithreasáí		0	0
Toradh iarbhír lúide toradh ionchais ar shócmhainní scéime	17(f)	2,311	1,661
Gnóthachain ó thaithí ar oibleagáidí sochair scoir	17(f)	533	823
Athruithe ar na toimhdí atá mar bhunús le luach reatha na n-oibleagáidí sochair scoir		1,181	2,559
Aistrithe isteach le haghaidh seirbhíse roimhe	17(g)	-	-
Gnóthachan achtúireach iomlán sa bhliain		4,025	5,043

Glansreabhadh i gCúlchiste Sochair Scoir			
Iarmhéid amhail an 1 Iúil		(10,098)	(13,760)
Iomlán na nGnóthachan Aitheanta sa bhliain		4,025	5,043
Coigeartú Cúlchiste Pinsin	13	(1,232)	(1,381)
Iarmhéid amhail an 30 Meitheamh		(7,305)	(10,098)

Léiríonn an Cúlchiste Pinsean Sochair Scoir an difríocht idir costas carnach na sochar scoir lúide méideanna a íocadh go dtí seo.

Is cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go 22.

Thar ceann an Choimisiúin

Jeremy Godfrey

Coimisinéir

Dáta: 25 Márta 2019

Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 30 Meitheamh 2018

		30 Meitheamh 2018	30 Meitheamh 2017
		2018	2017
		Nótaí	€'000
Sócmhainní Seasta			
Maoín, innealra & trealamh	7	8,666	9,251
Sócmhainní Reatha			
Infháiltais	8	4,450	9,657
Infheistíochtaí Gearrthéarmacha	9	78,500	125,587
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		8,898	11,114
		91,848	146,358
Dlíteanais Reatha (Suimeanna dlíte laistigh de bhliain amháin)			
Nithe Iníoctha	11	(91,848)	(146,358)
Glansócmhainní Reatha		0	0
Iomlán na Sócmhainní Lúide Dlíteanais Reatha		8,666	9,251
Iomlán na nGlansócmhainní gan Sochair Scoir a áireamh (Dlíteanas)		8,666	9,251
Sochair Scoir			
Sócmhainn Maoinithe larchurtha do Phinsin	17(i)	1,540	-
Glanshochar Sainithe (Dlíteanas)	17(cí)	(8,845)	(10,098)
Glansócmhainní / (Dlíteanas) Iomlána lena n-áirítear Sochair Scoir (Dlíteanas)		1,361	(847)
Arb ionann iad agus			
Cúlchistí Caipitil	12	8,666	9,251
Cúlchiste Sochair Scoir		(7,305)	(10,098)
		1,361	(847)

Is cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go 22.

Thar ceann an Choimisiúin

Jeremy Godfrey

Coimisinéir

Dáta: 25 Márta 2019

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid don bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018

		Bliain go 30 Meitheamh	Bliain go 30 Meitheamh
		2018	2017
		€'000	€'000
Nótaí			
Glansreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
Barrachas loncaim thar Chaiteachas (roimh Leithreasáí)		53,737	97,987
Difríocht idir muirear pinsin agus ranníocaíochtaí		1,232	1,381
Dímheas	7	2,670	1,719
Caillteanas ar Dhiúscairt Sócmhainní		-	74
Ús Bainc	2	-	(41)
Aistriú cúlchiste caipitil	12	(585)	5,771
Laghdú ar Infháiltais		5,207	43
(Laghdú)/ Méadú i Nithe Iníoctha (seachas don Lárchiste)		(10,431)	9,633
Glan-Insreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		51,830	116,567
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí chun Maoin, Gléasra & Trealamh a éadaíl	7	(2,085)	(7,568)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe			
Ús Bainc agus Ús eile faighte	2	-	41
Admháil ó dhíol Sócmhainní		-	4
Íocaíocht leis an Lárchiste		(99,048)	(160,339)
Glan(Laghdú) Airgid agus Coibhéisí Airgid		(49,303)	(51,295)

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018

1.	Beartais Chuntasaíochta
	Tá an bonn cuntasaíochta agus na beartais shuntasacha chuntasaíochta ar ghlac an Coimisiún leo leagtha amach thíos. Tá siad go léir curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach i rith na bliana agus don bhliain roimhe sin
	a) Faisnéis Ghinearálta Bunaíodh an Coimisiún faoin Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002 agus tá oifigí aige ag Uimhir a hAon, Lárcheantar na nDugaí, Baile Átha Cliath 1. Tá feidhmeanna an Choimisiúin sonraithe san Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002, agus san Acht um Rialáil Cumarsáide (Leasú), 2007. Baineann na feidhmeanna seo le rialáil agus ceadúnú an tionscail cumarsáide leictreonaí (lena n-áirítear tarchur raidió agus craolacháin), le rialáil seirbhísí poist, le rialáil seirbhísí ardráta agus le rialáil an ainm fearainn .ie. Is Eintiteas Leasa Phoiblí (PBE) é an Coimisiún.
	b) Ráiteas Comhlíonta Ullmhaíodh ráitis airgeadais an Choimisiúin don bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018 de réir FRS102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle um Thuairiscíú Airgeadais (FRC), arna fhógairt ag Cuntasóirí Cairte na hÉireann. Bhí éifeachtacht ag an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016) sna tréimhsí tuairiscithe airgeadais dar tús an 1 Meán Fómhair 2016 nó dá éis agus glacadh leis sna Ráitis Airgeadais seo.
	c) Bunús an Ullmhúcháin Ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil ach amháin i gcás sócmhainní agus dlíteanas áirithe a thomhaistear ag luachanna córa faoi mar a mhínítear sna polasaithe cuntasaíochta thíos. Tá na ráitis airgeadais san fhoirm a cheadaigh an tAire Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe faoin Acht um Rialáil Cumarsáide 2002. Cuireadh na polasaithe cuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go comhsheasmhach i ndéileáil le míreanna a mheastar a bheith ábhartha maidir le ráitis airgeadais an Choimisiúin.
	1.1 Ioncam a Aithint Faigheann an Coimisiún ioncam ó roinnt foinsí - Tobhaigh ar sholáthraithe áirithe chun costais rialacháin a mhaoiú. Is iad seo a leanas na tobhaigh ábhartha: - Tobhach Cumarsáide Leictreonaí - Gearrtar an Tobhach ar sholáthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí. Ríomhtar an íocaíocht tobhaigh atá dlíte ó sholáthraí seirbhíse aonair d'aon bhliain ar leith bunaithe ar a láimhdeachas bliantúil le linn na bliana airgeadais dar críoch bliain an tobhaigh agus tá sé iniúchta i gceithre thráthchuid. Aithnítear ioncam ar bhonn infhaighte. - Tobhach Poist - Gearrtar an Tobhach seo ar sholáthraithe seirbhíse poist a sholáthraíonn seirbhísí poist a thagann faoi raon feidhme na seirbhíse poist uilíoch. Aithnítear ioncam ar bhonn infhaighte. - Is earraí agus seirbhísí iad Seirbhísí Ardráta (PRS) ar féidir leat a cheannach trí do líne thalún, fón póca, an tIdirlíon, an teilifís dhigiteach idirghníomhach nó facs a úsáid. Íocann soláthraithe seirbhísí PRS agus oibreoirí líonra an Tobhach PRS go cothrom. Déantar sonrasc faoin tobhach a sheoladh mí amháin chun deiridh agus aithnítear ioncam ar bhonn infhaighte. - Táillí Ceadúnúcháin - Is é an príomhréimse a chlúdaítear ná ceadúnú Cumarsáide Raidió. - Ioncam Speictrim - Léiríonn an t-ioncam seo na táillí a íoctar leis an gCoimisiún as an gceart chun speictream raidió a úsáid. Tugtar cuntas ar an ioncam seo sa tréimhse ina mbíonn sé dlíte. I gcúinsí ina gcuirtear moill ar thosach feidhme na gceadúnas gaolmhar, déanann ComReg soláthar don tsuim a d'fhéadfadh a bheith inaisíochta bunaithe ar a mheastachán ar fhad na moille. Ní aithnítear é seo mar ioncam agus áirítear é mar chreidiúnaí (Féach Nóta 11). Déantar athmheasúnú ar mhéid na forála ag deireadh gach tréimhse chuntasaíochta. - Ioncam eile - Cuimsíonn ioncam eile ús bainc agus ús Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta ar thaiscí agus méideanna iniúchta leis an gCoimisiún de bhun gníomhaíochtaí comhlíonta agus forfheidhmithe.
	1.2 Barrachas Oibriúcháin a Leithreasú Tá an barrachas a ghintear sa bhliain glan ón gcoigeartú cúlchiste pinsin iniúchta leis an Státchiste. Íoctar suimeanna leis an Lárchiste trí threoir ón Aire Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil (Féach Nóta 13).

	1.3 Sócmhainní Seasta agus Dímheas Luaitear réadmhaoin, gléasra agus trealamh de réir costais lúide dímheas carntha, agus é coigeartaithe le haghaidh aon soláthar do bhearnú. Soláthraítear dímheas ar gach maoin, gléasra agus trealamh ag na rátaí a mheastar chun an costas a dhíscríobh lúide luach iarmharach measta gach sócmhainne ar bhonn líne díri thar a saol úsáideach measta, mar seo a leanas: <table border="0"> <tr> <td>Trealamh teicniúil</td><td>-15% in aghaidh na bliana</td></tr> <tr> <td>Trealamh ríomhaireachta</td><td>-33 1/3% in aghaidh na bliana</td></tr> <tr> <td>Daingneáin & feistis</td><td>-9% in aghaidh na bliana</td></tr> <tr> <td>Troscán Oifige & trealamh oifige</td><td>-15% in aghaidh na bliana</td></tr> <tr> <td>Mótarfheithiclí</td><td>-20% in aghaidh na bliana</td></tr> </table> Is ionann luach iarmharach agus an méid measta a gheofaí faoi láthair ó dhiúscairt sócmhainne, tar éis costais mheasta diúscartha a asbhaint, má bhí an tsócmhainn d'aois agus sa riocht a mbeifí ag súil leis ag deireadh a saolré fónta. Glacann an Coimisiún le €1,000 mar thairseach íosta caipitlithe. Má tá fianaise oibiachtúil ann maidir le bearnú ar luach sócmhainne, aithnítear cailteanas bearnaithe sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais sa bhliain.	Trealamh teicniúil	-15% in aghaidh na bliana	Trealamh ríomhaireachta	-33 1/3% in aghaidh na bliana	Daingneáin & feistis	-9% in aghaidh na bliana	Troscán Oifige & trealamh oifige	-15% in aghaidh na bliana	Mótarfheithiclí	-20% in aghaidh na bliana
Trealamh teicniúil	-15% in aghaidh na bliana										
Trealamh ríomhaireachta	-33 1/3% in aghaidh na bliana										
Daingneáin & feistis	-9% in aghaidh na bliana										
Troscán Oifige & trealamh oifige	-15% in aghaidh na bliana										
Mótarfheithiclí	-20% in aghaidh na bliana										
	1.4 Infháltais Aithnítear earraí infhaighte ag luach cóir, lúide soláthar d'fhiacha amhrasacha. Foráil shonrach is ea an soláthar in aghaidh fiacha amhrasacha agus bunaítear í sa chás go bhfuil fianaise oibiachtúil ann nach mbeidh an Coimisiún in ann na suimeanna go léir atá dlite dó a bhailiú. Aithnítear na gluaiseachtaí go léir sa soláthar d'fhiacha amhrasacha sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais.										
	1.5 Cúlchiste Caipitil Léiríonn an cúlchiste caipitil an méid ioncaim gan amúchadh a úsáidtear chun sócmhainní seasta a cheannach.										
	1.6 Airgeadraí Eachtracha Déantar idirbhearta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach a bhaineann le hioncam agus costais a aistriú go euro ag na rátaí malairte a bhí i bhfeidhm ar na dátaí ar a ndearnadh na hidirbhearta. Déantar sócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha a aistriú go euro ag na rátaí malairte a bhíonn i bhfeidhm ag dáta an Ráitis faoin Staid Airgeadais.										
	1.7 Sochair Ghearrthéarmacha Aithnítear sochair gearrthéarmacha ar nós pá saoire mar chostas sa bhliain, agus áirítear na sochair a fhabhraítear ag deireadh na bliana sna figiúirí Iníoctha sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais.										
	1.8 Sochair Scoir Is iad na coimisinéirí agus na fostaithe a earcaíodh go díreach foireann an Choimisiúin. Tá scéim pinsean sochair shainithe i bhfeidhm do Choimisinéirí agus d'fhostaithe an Choimisiúin. Maoinear an scéim trí ranníocaíochtaí ó Choimisinéirí, ó fhostaithe agus ón gCoimisiún, a aistrítear chuig ciste ar leithligh atá á riar ag iontaobhaithe. Ina theannta sin, feidhmíonn an Coimisiún an Scéim Pinsin Seirbhísí Poiblí Aonair ("An Scéim Aonair"), ar scéim shochair shainithe í do sheirbhísigh phoiblí inphinsin a ceapadh ar an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh. Íochtar ranníocaíochtaí comhaltai na Scéime Aonair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA). Ina theannta sin, tá an Coimisiún faoi dhliteanas ranníocaíocht fostóra a íoc le RCPA de réir Chiorclán RCPA 28/2016. A mhéid a thagann dliteanas ábhartha chun cinn, déantar an dliteanas maidir le comhaltai na Scéime Aonair a mheaitseáil le sócmhainn mhaoinithe iarchurtha ar bhonn fhorálacha Alt 44 d'Acht na bPinsean Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012. Thug an Coimisiún cuntas ar a chostais agus a dhliteanais faoin scéim pinsin seirbhísí poiblí aonair ó 2018 ar aghaidh. Ní thugtar cuntas ar na costais agus na dliteanais faoin scéim pinsin seirbhísí poiblí aonair i bhfigiúirí 2017 mar chreid an Coimisiún nach raibh an figiúr ábhartha. Ghlac an Coimisiún le FRS 102 a bhfuil tionchar aige ar ríomh na Sochar Scoir. Tomhaistear sócmhainní na scéime pinsin ag luach cóir. Déantar dliteanais na scéime pinsin a thomhas ar bhonn achtúireach ag baint úsáide as modh na n-aonad réamh-mheasta. Taispeántar barrachas dliteanais na scéime thar shócmhainní na scéime mar dhliteanas sa Ráiteas faoi Staid Airgeadais. Cuimsíonn an muirear pinsin sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais costas na seirbhíse reatha móide an difríocht idir an toradh ionchais ar shócmhainní na scéime sochair shainithe agus costas an úis ar dhliteanais na scéime. Aithnítear gnóthachain agus cailteanais achtúireacha a eascraíonn ó athruithe i dtuairimíocht achtúireacha agus ó bharrachais agus easnaimh ó thaithí sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach don bhliain ina dtarlaíonn siad. Léiríonn na ráitis airgeadais, ag luach cóir, na sócmhainní agus na dliteanais a eascraíonn ó oibleagáidí pinsin sochair shainithe an Choimisiúin agus aon mhaoiniú gaolmhar, agus aithnítear iontu an costas a bhaineann le sochair phinsin a sholáthar sa tréimhse chuntasaíochta ina dtuilltean fostaithe iad. Déantar dliteanais scéime sochair scoir a thomhas ar bhonn achtúireach ag baint úsáide as modh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa.										
	1.9 Cánachas Níl an Coimisiún faoi dhliteanas Cáin Chorporáide. Ní ghearrtar cáin bhreisluacha ar an ioncam a bhailíonn an Coimisiún. Déantar soláthar do chánachas ar ús taisce a fhaightear.										

1.10 Leithdháileadh Costais

Ceanglaítear ar an gCoimisiún faoi Alt 32 den Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002, idirdhealú a dhéanamh idir a fheidhmeanna a bhaineann le cumarsáid leictreonach, a fheidhmeanna a bhaineann le cúrsaí poist agus a fheidhmeanna a bhaineann leis na seirbhísí ardráta. Aithnítear ioncam agus costais a bhaineann go díreach le gach feidhm ar leithligh sna cuntais. Leithdháiltear forchostais roinnte ar gach feidhm i gcomhréir leis na huimhreacha foirne a bhíonn i mbun gach feidhme.

1.11 Breithiúnais agus Meastacháin Chriticiúla Cuntasaíochta

I dtaca le hullmhú na ráiteas airgeadais, ní mór don lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a théann i bhfeidhm ar shuimeanna na sócmhainní agus na ndlíteanas a tuairiscíodh tráth dháta an Ráitis faoin Staid Airgeadais agus na suimeanna a tuairiscíodh le haghaidh ioncaim agus costas le linn na bliana. Mar sin féin, ciallaíonn nádúr an mheastacháin go bhféadfadh torthaí iarbhir a bheith difriúil ó na meastacháin sin agus go bhféadfadh siad a bheith ábhartha. Bhí an tionchar ba shuntasá ag na breithiúnais seo a leanas ar mhéideanna a aithníodh sna ráitis airgeadais.

a. Dímheas agus Luachanna Iarmharacha

Tá athbhreithniú déanta ag an gCoimisiún ar shaol sócmhainní agus ar luachanna iarmharacha gaolmhara gach aicme sócmhainní seasta, agus go háirithe ar shaol eacnamaíoch úsáideach agus luachanna iarmharacha daingneán agus feisteas, agus is é an chonclúid a bhí acu go bhfuil saol sócmhainní agus na luachanna iarmharacha a luaitear oiriúnach.

b. Oibleagáid maidir le Sochar Scoir

Déantar na toimhdí is bunús leis na luachálacha achtúireacha a ndéantar na méideanna a aithníodh sna ráitis airgeadais a chinneadh ina leith (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe i leibhéil chúitimh sa todhchaí agus rátaí mortlaíochta) a nuashonrú gach bliain bunaithe ar na dálaí eacnamaíocha reatha, agus ar aon athruithe ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna sochair scoir agus iarscoir.

Is féidir leis na nithe seo dul i bhfeidhm ar na toimhdí:

- i. an ráta lascaine, athruithe sa ráta toraidh ar bhannaí corparáideacha ardcháilíochta
- ii. leibhéil chúitimh sa todhchaí, dálaí sa mhargadh saothair amach anseo.

		Bliain go 30 Meitheamh	Bliain go 30 Meitheamh
		2018	2017
	Nótaí	€'000	€'000
2.	Ioncam Seachas Ioncam Tobhaigh		
	Táille Ceadúnúcháin le haghaidh Cumarsáid Leictreonach		
	Táillí Ceadúnaithe Raidió 2G & 3G	7,936	7,936
	Táillí Ceadúnúcháin um Úsáid Léirscaoilte	22,478	23,068
	Táillí Ceadúnúcháin Raidió eile	13,803	14,409
		44,217	45,413
	Ioncam Speictrim le haghaidh Cumarsáid Leictreonach		
	Ioncam Speictrim 3G	30,900	27,900
	Ioncam Speictrim 3.6GHz	11	48,150
	Ioncam Speictrim 26GHz	1,250	0
		32,150	76,050
	Tuilleadh €30.9m mar Ioncam Speictrim 3G i 2018 (2017: €27.9m) ó thaobh ceadúnais 3G a eisíodh i 2002 agus 2007. Reachtáladh Ceant Speictrim Ilbhanda 3.6GHz le linn 2016/17. Fógraíodh toradh an cheant i mí na Bealtaine 2017. B'ionann agus €61.6m na táillí roimh ré a fuarthas (ag brath ar aon aisíocaíochtaí táille cheadúnais a bhí dlíte). Den €61.6m sin, aithníodh €48.1m mar ioncam i 2017. Chuir an Coimisiún suimeanna ar leataobh i 2017 arbh ionann iad agus €13.5 in aisíocaíochtaí (féach Nóta 11) mar gheall ar mhoill tosaithe go leor de na ceadúnais Úsáide Léirscaoilte Banda 3.6 GHz nua. Ríomhfar gach aisíocaíocht iníoctha ag an gCoimisiún de réir na modheolaíochta atá leagtha amach sa Mheabhrán Faisnéise (Doiciméad an Choimisiúin 16/71). Anuas air sin, beidh na táillí bliantúla um Úsáid Speictrim 3.6GHz (roimh innéacsú) i leith na gceadúnas sin cothrom le €17.7m san iomlán thar shaolré na gceadúnas. Reachtáladh Ceant Speictrim Ilbhanda 26GHz le linn 2018 agus fógraíodh toradh an cheant i mí an Mheithimh 2018. B'ionann agus €1.25m na táillí roimh ré deiridh a fuarthas agus aithníodh iad mar ioncam i 2018.		
	Ioncam Eile		
	Ús Bainc	-	41
	Ilghnéitheach*	858	4,876
		858	4,917
	* Áirítear le hIoncam Ilchineálach Seachas Ioncam Tobhaigh i 2018: (a) Rinne Vodafone Ireland Limited ("Vodafone") íocaíocht €250,000 i mí Iúil 2017 tar éis imscrúdaithe ina bhfuarthas maidir leis an chaoi inar shínigh Vodafone custaiméirí Ioc Mar a Úsáidtear ar a phacáiste "Fánaíocht Dhearg" gur sháraigh sé sin Rialachán 14(4) de na Rialacháin um Sheirbhís Uilíoch agus Cinneadh D13/12 ComReg maidir le Fógraí um Athrú ar Chonradh. (b) D'íoc Three Ireland (Hutchison) Limited ("Three") €575,000 i nDeireadh Fómhair 2017 le ComReg tar éis imscrúduithe a rinneadh ar an chaoi ar chuir Three athruithe conartha i bhfeidhm i Márta agus Aibreán 2017, agus ar choinníollacha agus nósanna imeachta a chuir Three i bhfeidhm maidir le hathruithe conartha a bhí beartaithe a raibh sé mar chuspóir acu custaiméirí a dhídhreasú ó athrú chuig soláthraí seirbhíse eile. * Áirítear le hIoncam Ilchineálach Seachas Ioncam Tobhaigh i 2017: (a) €255,000 a d'íoc Virgin i Meán Fómhair 2016 a d'eascair óna mainneachtain conradh buan a chur ar fáil do 26,046 dá gcustaiméirí. Sháraigh sé sin na Rialacháin um Fhaisnéis do Thomhaltóirí 2013. (b) D'íoc Eircom €3,094,000 i mí na Nollag 2016 a d'eascair óna mainneachtain spriocanna feidhmíochta áirithe a bhaint amach maidir le feidhmíocht cháilíocht sheirbhís Eircom maidir le gnéithe dá Oibleagáid Seirbhíse Uilíche don tréimhse 2014/2015. (c) D'íoc Eircom €1,525,000 in Aibreán 2017 a d'eascair óna mainneachtain spriocanna feidhmíochta áirithe a bhaint amach maidir le feidhmíocht seirbhíse Eircom ó thaobh gnéithe dá Oibleagáid Seirbhíse Uilíche don tréimhse 2015/2016. Áirítear le hIoncam Ilghnéitheach méideanna éagsúla atá iníoctha leis an gCoimisiún de bhun gníomhaíochtaí comhlíonta agus forfheidhmithe a rinneadh sa tréimhse. Sa chás go raibh na gníomhaíochtaí sin curtha i gcrích trí shocraíocht dhlíthiúil, d'fhéadfadh siad a bheith faoi réir clásal rúndachta.		

* Cathaoirleach ón 1 Márta 2017 go dtí an 31 Lúnasa 2018

		30 Meitheamh	30 Meitheamh			
		2018	2017			
		€'000	€'000			
4.	Comhairle Theicniúil					
	Comhairle Ghairmiúil/Theicniúil agus Comhairle/Seirbhísí eile	8,080	8,870			
	Oiliúint Foirne agus Forbairt Ghairmiúil	409	343			
		8,489	9,213			
5.	Costais Dlí	1,828	2,237			
	Luaitear costais dlí glan ó chostais a aisghabhtar ó thríú páirtithe					
6.	Costais Riaracháin					
	Cothabháil Trealamh agus TF	770	725			
	Síntiúis do Bhunachair Sonraí / Tuarascálacha Taighde	330	374			
	Taisteal agus Liúntas Cothaithe	256	220			
	Comhdhálacha/Cruinnithe	187	239			
	Postas agus Teileachumarsáid	105	124			
	Stáiseanóireacht	35	65			
	Foilsíú agus Cur Chun Cinn	102	107			
	Earcaíocht	63	57			
	Solas, Teas agus Glanadh	121	73			
	Árachas	48	39			
	Costais riaracháin eile	263	252			
		2,280	2,275			
	I measc na gCostas Riaracháin eile don bhliain 2017 bhí €40,000 a íocadh mar éarlais as feithicil tráchtála a fheistiú. Chuaigh an soláthróir faoi ghlacadóireacht agus ní féidir an éarlais a aisghabháil.					
7.	Maoín, gléasra agus trealamh					
		Trealamh Teicniúil	Trealamh Ríomhaireachta	Fearais do-aistrithe, Feistis & Trealamh Oifige	Mótar-Fheithiclí	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
	Costas					
	Amhail an 30 Meitheamh 2017	2,678	6,574	4,308	179	13,739
	Breiseanna	259	1,685	51	90	2,085
	Diúscairtí	-	-	-	-	-
	Amhail an 30 Meitheamh 2018	2,937	8,259	4,359	269	15,824
	Dímheas Carntha					
	Amhail an 30 Meitheamh 2017	1,189	3,080	173	46	4,488
	Diúscairtí	-	-	-	-	-
	Muirear don tréimhse	384	1,825	424	37	2,670
	Amhail an 30 Meitheamh 2018	1,573	4,905	597	83	7,158
	Glanluach de réir na Leabhar					
	30 Meitheamh 2018	1,364	3,354	3,762	186	8,666
	30 Meitheamh 2017	1,489	3,494	4,135	133	9,251
	Áirítear le Breiseanna Trealamh Ríomhaireachta i 2018 €1.332m de Chostais Fhorbartha TF (2017: €1.440m).					

		30 Meitheamh	30 Meitheamh
		2018	2017
		€'000	€'000
8.	Infháltais		
	Dlíte laistigh de bhliain amháin:		
	Tobhach riaracháin i leith Cumarsáid Leictreonach	354	49
	Ioncam Ceadúnas Raidió	2,906	7,849
	Ioncam Fabhraithe	41	445
	Réamhíocaíochtaí & Costais in-aisghabhála	1,149	1,314
		4,450	9,657
9.	Infheistíochtaí Gearrthéarmacha		
	Infheistíochtaí Gearrthéarmacha	78,500	125,587
	Cuimsíonn Infheistíochtaí Gearrthéarmacha Nótaí Státhchiste a ceannaíodh ó Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta Teoranta. Is in infheistíochtaí gearrthéarmacha a chuireann an Coimisiún sealúchais iomarcacha airgid. Is éard atá sna sealúchais airgid seo go príomha barrachais a ghin an Coimisiún agus atá iníoctha leis an Státhchiste (mar a nochtadh i Nóta 11) agus airgead a choinnítear ar iontaobhas i ndáil le tiomantais arna ndéanamh ag tríú páirtithe don Choimisiún agus aisíocaíochtaí féideartha maidir le tosach feidhme moillithe ceadúnas áirithe (mar a nochtadh freisin i Nóta 11).		
10.	Glanmhéadú ar Airgead Tirim agus ar a Chomhluch in Airgead Tirim a Réiteach le Gluaiseacht i nGlanchistí		
	(Laghdú) in Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim sa tréimhse	(2,216)	(85,175)
	Méadú / (Laghdú) in Infheistíochtaí Gearrthéarmacha	(47,087)	33,880
	Athrú ar Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim	(49,303)	(51,295)
	Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim	136,701	187,996
	Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim a dhúnadh	87,398	136,701
11.	Nithe Iníoctha		
	Méideanna dlíte laistigh d'aon bhliain amháin		
	Creidiúnaithe Trádála	1,502	3,598
	Creidiúnaithe Eile	9,207	14,329
	Cáin Bhreisluacha	170	35
	Fabhruithe	1,767	1,081
	Ioncam iarchurtha (féach an anailís thíos)	24,646	29,723
	Párolla	1,086	984
	Ranníocaíochtaí Fostóra Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair RCPA	941	-
	Iníoctha leis an Lárchiste (féach Nóta 13)	52,529	96,608
		91,848	146,358
	Áirítear le Creidiúnaithe eile €9.1m mar aisíocaíochtaí féideartha (2017: €13.5m) maidir le moill a cuireadh ar thosach feidhme Ceadúnas Úsáide Léirscaoilte Banda 3.6GHz. Tá na méideanna comhfhreagracha san áireamh i gclár Comhardaithe deireadh bliana an Choimisiúin ó thaobh Infheistíochtaí Gearrthéarmacha. Áirítear freisin i bhfigiúr 2017 Taiscí Airgid de €0.6m a choinnítear in iontaobhas a bhaineann le tiomantais áirithe a tugadh don Choimisiún maidir lena fheidhmeanna rialála.		
	Anailís ar Ioncam Iarchurtha		
	Ioncam Ceadúnas Raidió	24,179	29,443
	Eile	467	280
		24,646	29,723
	I gcás ina ndéantar ceadúnais a athnuachan ar feadh tréimhse a shíneann thar dheireadh na bliana airgeadais, cuirtear cion den ioncam sin siar chun freastal ar chaiteachas sa bhliain dár gcionn.		

		30 Meitheamh	30 Meitheamh	
		2018	2017	
		€'000	€'000	
12.	Cúlchistí Caipitil			
	larmhéid Tosaigh	9,251	3,480	
	Aistriú (chuig) / ón gCuntas Ioncaim agus Caiteachais:			
	Breiseanna le sócmhainní seasta	2,085	7,568	
	Amúchadh de réir dímhéas sócmhainní seasta	(2,670)	(1,719)	
	Méid a scaoileadh ar dhiúscairt sócmhainní seasta	-	(78)	
	Glanmhéid ón gCuntas Ioncaim agus Caiteachais	(585)	5,771	
	larmhéid Deiridh	8,666	9,251	
13.	Barrachas a leithreasú			
	Forálann Alt 30 den Acht um Rialáil Cumarsáide 2002 go bhféadfaidh an tAire, le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, an Coimisiún a ordú chun suimeanna a íoc leis an Státchiste. Is é an tAire a shocraíonn an tsuim a bheidh le híoc tar éis dul i gcomhairle leis an gCoimisiún. Tá an Coimisiún ag feitheamh le treoir ón Roinn maidir leis an gcinneadh deiridh ar an méid is iníoctha leis an Lárchiste don bhliain dar críoch an 30 Meitheamh 2018.			
	Cinntear an méid atá dlite don Státchiste trí thagairt don bharrachas a thaifead an Coimisiún sa tréimhse, arna choigeartú le haghaidh roinnt míreanna mar atá leagtha amach thíos.			
		Méid Comhlán Dlite	Pinsean Coigeartú(b)	Glanmhéid atá dlite
		€'000	€'000	€'000
	larmhéid dlite don Státchiste amhail an 30 Meitheamh 2017	99,368	(2,760)	96,608
	Barrachas do 2018	53,737		53,737
	Íoctha i 2018	(99,048)		(99,048)
	Coigeartú cúlchiste pinsin (a)	1,232		1,232
	Íocaíocht a aisghlámadh ón gciste pinsin (b)	(320)	320	-
	larmhéid amhail an 30 Meitheamh 2018	54,969	(2,440)	52,529
	Taispeántar thíos na figiúirí comparáideacha maidir leis an méid a bhí dlite don Státchiste amhail an 30 Meitheamh 2017.			
	larmhéid dlite don Státchiste ar an 30 Meitheamh 2016	161,299	(3,720)	157,579
	Barrachas do 2017	97,987		97,987
	Íoctha i 2017	(160,339)		(160,339)
	Coigeartú cúlchiste pinsin (a)	1,381		1,381
	Íocaíocht a aisghlámadh ón gciste pinsin (b)	(960)	960	-
	larmhéid amhail an 30 Meitheamh 2017	99,368	(2,760)	96,608
	(a) Is ionann an coigeartú cúlchiste pinsin agus an difríocht idir méid an phinsin a gearradh ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais i 2018 .i. €3,677,000 (2017: €2,803,000) agus ranníocaíochtaí an fhostóra sa tréimhse .i. €2,445,000 (2017: €1,422,000).			
	(b) Rinne an Coimisiún ranníocaíocht iomlán de €5m dá chiste pinsin (€2.5m i 2008 agus €2.5m i 2009 .i. €5m san iomlán). Taispeántar an tsuim atá dlite don Státchiste glan ón ranníocaíocht €320,000 atá á haisghabháil in aghaidh na bliana de réir mar a dhéantar íocaíochtaí leis an Státchiste. I 2018 rinneadh íocaíochtaí bliana a raibh aisghlámadh €320,000 mar thoradh air (2017: €960,000 suim a bhí cothrom le híocaíochtaí trí bliana).			

14.	Áitribh agus Cóiríocht		
	Bhog an Coimisiún go háitreabh léasa nua ag Uimhir a hAon, Lárcheantar na nDugáí, Sráid na nGildeanna, Baile Átha Cliath 1 ar an 6 Meitheamh 2017. Tá an t-áitreabh ar cíos ar chostas €1.6m in aghaidh na bliana (gan CBL san áireamh).		
	Is iad seo a leanas iomlán na n-íocaíochtaí léasa oibriúcháin íosta amach anseo (gan CBL san áireamh) faoi léasanna oibriúcháin nach féidir a chur ar ceal maidir le háitribh a áitíonn an Coimisiún:		
		30 Meitheamh	30 Meitheamh
		2018	2017
		€'000	€'000
	Iníoctha:		
	Laistigh de bhliain amháin	1,649	1,636
	Laistigh de bhliain amháin agus cúig bliana	6,596	6,580
	I gceann níos mó ná cúig bliana	8,157	6,700
		16,402	14,916
15.	Ballraíocht d'Eagraíochtaí Teileachumarsáide Idirnáisiúnta		
	Déanann an Roinn Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil (DCCAE) íocaíochtaí áirithe le hEagraíochtaí Teileachumarsáide Idirnáisiúnta as fáлтаis ón Tobhach Riaracháin i leith Cumarsáid Leictreonach. Gearradh €691,000 (2017: €768,000) mar mhúirear ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais chun na críche sin. Cuirtear sonraisc den sórt sin chuig an Roinn a aisíocann ComReg ina dhiaidh sin.		
16.	Coimisinéirí, Foireann agus Comhairleoirí/Sainchomhairleoirí - Nochtadh Leasanna		
	Chomhlíon na Coimisinéirí agus an fhoireann ceanglais Alt 25 (Nochtadh Leasanna) den Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002. Ní raibh aon idirbhearta sa bhliain maidir le gníomhaíochtaí an Choimisiúin ina raibh aon leas ag na Coimisinéirí nó ag aon chomhairleoir nó sainchomhairleoir.		
17.	Socair Scoir		
a.	Cur síos ar an Scéim		
	Is údarás rialála náisiúnta é an Coimisiún a bunaíodh faoin Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002. Forálann Alt 26 agus Alt 27 den Acht go ndéanfaidh an Coimisiún scéimeanna chun sochair aoisliúntais a dheonú do Choimisinéirí agus do bhaill foirne agus maidir leo, faoi réir cheadú an Aire.		
	Tá scéim mhaoinithe um pinsean sochair shainithe á feidhmiú d'fhostaithe an Choimisiúin. Sainmhínítear na sochair trí thagairt a dhéanamh do rialacháin na scéime 'eiseamláire' reatha san earnáil phoiblí. Socraítear rátaí ranníocaíochtaí fostóirí ag féachaint do chomhairle achtúireach agus athbhreithniú tréimhsiúil ar an ráta maoinithe a atá riachtanach don scéim. Soláthraíonn an scéim sochar scoir (ochtódú amháin in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (trí ochtódú in aghaidh na bliana seirbhíse) agus sochair scoir céilí agus leanaí. Is é an gnáthaois scoir ná 65ú breithlá an bhaill. De ghnáth méadaíonn na sochair scoir atá á n-íoc (agus á n-iarchur) de réir boilsciú tuarastail ghinearálta na hearnála poiblí.		
	Oibríonn an Coimisiún an Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair ("Scéim Aonair") freisin do na baill foirne sin a chuaigh isteach sa Scéim Aonair ar an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin. Íochtar ranníocaíochtaí comhaltaí na Scéime Aonair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA). Ina theannta sin, tá an Coimisiún faoi dhliteanas ranníocaíocht fostóra a íoc le RCPA de réir Chiorclán RCPA 28/2016. Thug an Coimisiún cuntas ar na costais atá aige agus na dliteanais atá air faoin scéim pinsean seirbhíse poiblí aonair (ón 1 Iúil 2017) ar bhonn tabhaithe. Tugadh cuntas ar ranníocaíochtaí fostóra a bhí dlíthe don RCPA ó 2013 i bhfigiúirí na bliana 2018.		
	D'fhonn tuairisciú de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 - (FRS 102), críochnaíodh nuashonrú ar an athbhreithniú achtúireach (maidir leis an scéim sochair shainithe mhaoinithe) ar an 30 Meitheamh 2018.		

17.	Retirement Benefits (Continued)		
		30 Meitheamh	30 Meitheamh
		2018	2017
		€'000	€'000
b.	Costais Sochair Scoir Comhdhéanta de:		
	An Scéim Sochair Shainithe		
	Costas seirbhíse reatha	2,886	2,903
	Costas úis	1,368	1,111
	Toradh ionchais ar shócmhainní na scéime	(1,146)	(860)
	Lúide: Ranníocaíochtaí Fostaithe	(372)	(351)
		2,736	2,803
	Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair (SPSPS)		
	Ranníocaíocht an Fhostóra	941	-
	Costas Seirbhíse Reatha *	499	-
	Costas Úis	27	-
	Coigeartú ar mhaoiniú Pinsean larchurtha an Stáitchiste	(526)	-
		941	-
	Iomlán na gCostas Sochair Scoir	3,677	2,803
	* Tá ranníocaíochtaí fostaithe ar fiú €117,000 iad a seoladh chuig RCPA curtha san áireamh i ríomh an chostais reatha seirbhíse.		
ci.	Glandliteanas Sochair Scoir (Scéim Sochair Shainithe) Comhdhéanta de:		
	Luach cóir shócmhainní na scéime	51,695	47,350
	Luach reatha na n-oibleagáidí sochair scoir	(59,000)	(57,448)
	Glan (Dliteanas)	(7,305)	(10,098)
	Tabhair do d'aire: Is éard atá i nDliteanas an Chláir Chomhardaithe maidir le Sochair Scoir na Scéime Aonair i 2018 ná €1.54m mar Shócmhainn Mhaoinithe larchurtha i leith na Scéime Aonair chun an €1.54m atá mar dhliteanas i leith na Scéime Aonair a mheaitseáil, rud a fhágann nach bhfuil Glandliteanas ar bith ann i leith na Scéime Aonair.		
cii.	Luach Reatha Oibleagáidí Sochair Scoir ag tús na bliana (Scéim Sochair Shainithe)	57,448	57,101
	Costas Seirbhíse Reatha	2,886	2,903
	Costas Úis	1,368	1,111
	(Gnóthachan) Achtúireach	(1,714)	(3,382)
	Sochair Íoctha	(932)	(246)
	Préimheanna Íoctha	(56)	(39)
	Luach Reatha Oibleagáidí maidir le Sochar Scoir ag deireadh na bliana (Scéim Sochair Shainithe)	59,000	57,448

17.	Socair Scoir (Ar Lean)	30 Meitheamh	30 Meitheamh
		2018	2017
		€'000	€'000
ciii.	Athrú ar Shócmhainní na Scéime (Scéim Sochair Shainithe)		
	Luach Cóir Sócmhainní na Scéime ag tús na bliana	47,350	43,341
	Toradh ionchais ar shócmhainní na scéime	1,146	860
	Gnóthachan Achtúireach	2,311	1,661
	Ranníocaíochtaí an fhostóra	1,504	1,422
	Ranníocaíochtaí na gComhaltaí	372	351
	Sochair Íoctha	(932)	(246)
	Préimheanna Íoctha	(56)	(39)
	Luach Cóir Sócmhainní na Scéime ag deireadh na bliana	51,695	47,350
	Cuirtear an cleachtas reatha chun sochair scoir a mhéadú i gcomhréir le boilsciú tuarastail na hearnála poiblí agus an oibleagáid sochair scoir sainithe á tomhas.		
civ.	Dlíteanas Sochar Scoir (SPSPS)		
	Luach Reatha amhail an 1 Iúil 2017	1,105	-
	Costas Seirbhíse Reatha	499	-
	Costas Úis	27	-
	(Gnóthachan) Achtúireach	(74)	-
	Sochair Íoctha	17	-
	Luach Reatha amhail an 30 Meitheamh 2018	1,540	-
d.	Comhdhéanamh Sócmhainní na Scéime (Scéim Sochair Shainithe)		
	Bhí sócmhainní na scéime ag deireadh na bliana comhdhéanta díobh seo a leanas:		
	Gnáthscaireanna	26,544	25,258
	Bannaí	21,059	18,110
	Réadmhaoin	623	594
	Sócmhainní airgid thirim agus sócmhainní leachtacha eile	3,469	3,388
		51,695	47,350
	Tá sócmhainní na scéime ag deireadh na bliana curtha in iúl mar na céatadáin seo a leanas		
	Gnáthscaireanna	51.3%	53.3%
	Bannaí	40.7%	38.3%
	Réadmhaoin	1.2%	1.2%
	Airgead Tirim agus Sócmhainní Eile*	6.8%	7.2%
		100.0%	100.0%
	* comhdhéanta de straitéisí malartacha agus de chistí a bhfuil táirgí feabhsaithe acu		
	Meánthoimíd ualaithe a úsáideadh chun oibleagáidí sochair a chinneadh (Scéim Sochair Shainithe)		
	Ráta Lascaine	2.40%	2.40%
	Méadú ar an ráta cúitimh	3.40%	3.30%
	Meánthoimíd ualaithe a úsáideadh chun costas pinsin a chinneadh (Scéim Sochair Shainithe)		
	Ráta Lascaine	2.40%	1.95%
	Toradh fadtéarmach ionchasach ar shócmhainní scéime	2.40%	1.95%

17.	Socair Scoir (Ar Lean)		
		30 Meitheamh	30 Meitheamh
		2018	2017
		€'000	€'000
e.	Príomhthoimhdí Achtúireacha, Airgeadais & Déimeagrafacha (Scéim Sochair Shainithe)		
	Is iad seo a leanas na toimhdí airgeadais a úsáideadh:		
	Ráta Lascaine	2.40%	2.40%
	Méaduithe i dTuarastail	3.40%	3.30%
	Méaduithe i bPinsin	2.90%	2.80%
	Méaduithe i mBoilsciú	1.90%	1.80%
	Is iad seo a leanas na toimhdí déimeagrafacha a úsáideadh		
		2018	2017
	Básmhaireacht Réamhscoir & Iarscoir	S2PMA mar aon le feabhsuithe CMI 2016 (1.5%) do gach ball	S2PMA mar aon le feabhsuithe CMI 2013 (1.5%) do gach ball
	Dul ar scor	Glactar leis go rachaidh gach comhalta a tháinig isteach roimh an 1 Aibreán 2004 ar scor ag aois 60 agus go rachaidh gach comhalta eile ar scor nuair a bheidh siad 65 bliain d'aois	Glactar leis go rachaidh gach comhalta a tháinig isteach roimh an 1 Aibreán 2004 ar scor ag aois 60 agus go rachaidh gach comhalta eile ar scor nuair a bheidh siad 65 bliain d'aois
	Dul ar Scor de bharr Breoiteachta	Gan liúntas	Gan liúntas
	Luathscor	Gan liúntas	Gan liúntas
	Aistarraingtí	Gan liúntas	Gan liúntas
	Céatadán pósta	Glactar leis go bhfuil 90% de na comhaltaí pósta.	Glactar leis go bhfuil 90% de na comhaltaí pósta.
	Difríocht Aoise idir céilí	Glactar leis go bhfuil fear 3 bliana níos sine ná a chéile	Glactar leis go bhfuil fear 3 bliana níos sine ná a chéile
	* Tá na toimhdí mortlaíochta a roghnaíodh bunaithe ar tháblaí caighdeánacha a léiríonn básmhaireacht thipiciúil pinsinéirí agus tá lamháil iontu d'ionchas saoil méadaithe le himeacht ama. Déantar na toimhdí is bunús leis na luachálacha achtúireacha a ndéantar na méideanna a aithníodh sna ráitis airgeadais a chinneadh ina leith (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe i leibhéil chúitimh sa todhchaí agus rátaí mortlaíochta) a nuashonrú gach bliain bunaithe ar na dálaí eacnamaíocha reatha, agus ar aon athruithe ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna sochair scoir agus iarscoir. Is féidir leis na nithe seo dul i bhfeidhm ar na toimhdí: a. an ráta lascaine, athruithe sa ráta toraidh ar bhannaí corparáideacha ardchálíochta b. leibhéil chúitimh sa todhchaí, dálaí sa mhargadh saothair amach anseo.		

17.	Socair Scoir (Ar Lean)	30 Meitheamh	30 Meitheamh	30 Meitheamh	30 Meitheamh	30 Meitheamh
		2018	2017	2016	2015	2014
		€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
f.	Stair na n-oibleagáidí sochair shainithe, sócmhainní agus gnóthachain agus caillteanais ó thaithí					
	Oibleagáidí sochair sainithe	59,000	57,448	57,101	45,053	43,480
	Luach cóir shócmhainní na scéime	(51,695)	(47,350)	(43,341)	(40,979)	(35,758)
	Easnamh / (Barrachas) don Scéim mhaoinithe	(7,305)	(10,098)	(13,760)	4,074	7,722
	Coigeartú ó Thaithí ar Shócmhainní na Scéime	2,311	1,661	(93)	1,821	2,675
	céatadán de shócmhainní na scéime	4.5%	3.5%	0.2%	4.4%	7.5%
	Gnóthachain / (caillteanais) ó thaithí ar dhliteanais na Scéime:					
	méid	533	823	1,226	1,828	(1,549)
	céatadán de Dhliteanais na Scéime	0.9%	1.4%	2.1%	4.1%	(3.6%)
g.	Seirbhís Inphinsin Roimh Ré Baineann dliteanais na scéime pinsin le sochair scoir a eascraíonn as seirbhís leis an gCoimisiún agus as seirbhís le comhlachtaí poiblí eile sula ndeachaigh siad ag obair sa Choimisiún nuair a bhíonn an tseirbhís sin ar eolas ag an gCoimisiún. Tá an Coimisiún i dteideal iarracht a dhéanamh an costas a bhaineann le maoiniú na seirbhíse roimh ré a aisghabháil ó chomhlachtaí poiblí eile faoi théarmaí a bhallaíochta i Líonra Aistrithe na Seirbhíse Poiblí. Maidir le seirbhís a d'aistrigh comhaltaí roimh an 30 Meitheamh 2018, ba é luach iomlán na n-íocaíochtaí sin a fuarthas sa bhliain go dtí an 30 Meitheamh 2018 ná Nialas (2017: Nialas). Taispeántar íocaíochtaí i leith seirbhíse aistrithe (nuair a fhaightear iad) mar mhír ar leith sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach.					
h.	Maoiniú sochair scoir Rinneadh luacháil achtúireach thríbhliantúil ar an scéim amhail an 1 Eanáir 2016 agus comhaontaíodh an ráta ranníocaíochta molta ina dhiaidh sin. Tá an chéad luacháil achtúireach thríbhliantúil eile le déanamh amhail an 1 Eanáir 2019.					
i.	Sócmhainn Mhaoinithe Iarchurtha do Phinsin (Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair) I gcomhréir le hAcht na bPinsean Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012, rinne an Coimisiún, mar "Údarás Ábhartha", an sochar scoir is infheidhme maidir leis an Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair a ríomh ar an 30 Meitheamh 2018. Baineann an tsócmhainn mhaoinithe iarchurtha do phinsin le sócmhainn a chruthú atá cothrom le dliteanas sochair shainithe na scéime seo. Déantar sócmhainn mhaoinithe iarchurtha a mheaitseáil leis an dliteanas i leith chomhaltaí na Scéime Aonair ar bhonn fhorálacha Alt 44 d'Acht na bPinsean Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012.					
18.	Dlíteanais Theagmhasacha					
	Rinneadh soláthar iomlán do na costais dlí a tabhaíodh go dtí seo sna ráitis airgeadais seo. Mar sin féin, tá an Coimisiún páirteach i roinnt cásanna dlí, nach féidir a bheith cinnte cén toradh a bheidh orthu. Maidir leis na costais a d'fhéadfadh teacht chun cinn amach anseo i ndáil leis na cásanna sin, ní dhearnadh aon soláthar dóibh mar gheall ar an éiginnteacht atá ann faoin toradh agus faoi na costais a d'fhéadfaí a thabhtú.					
19.	Idirbhearta le páirtithe gaolmhara					
	Mar chuid den ghnáthchúrsa gnó, bhí idirbhearta ag an gCoimisiún le ranna rialtais eile agus le comhlachtaí stáit eile. Tá Luach Saothair na bPríomhbhainisteoirí nochta i Nóta 3.					
20.	Asbhaint a Bhaineann le Pinsean					
	Íocadh suim €630,000 (2017: €568,000) a baineadh as tuarastail faoin Asbhaint a Bhaineann le Pinsean leis an Roinn Cumarsáide, Gníomhaíochta Aeráide agus Comhshaoil sa bhliain dar críoch 30 Meitheamh 2018.					
21.	Imeachtaí Iarchláir Chomhardaithe					
	Ní raibh aon imeachtaí i ndiaidh dheireadh na bliana a d'fhéadfadh tionchar ábhartha a bheith acu ar aon fhaisnéis sna ráitis airgeadais seo.					
22.	Faomhadh na Ráiteas Airgeadais					
	D'fhaomh an Coimisinéir, Jeremy Godfrey, na ráitis airgeadais seo ar son an Choimisiúin ar an 25 Márta 2019.					

